
PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan

7 februari 2013

Verantwoording

Titel	PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan
Opdrachtgever	Gemeente Oostzaan
Projectleider	Niels Bronsgeest
Auteur(s)	Floris Eenink, Adrie van Hooff, Luc Bruinsma, Lex Bekker en Frank Druijff
Projectnummer	1206699
Aantal pagina's	118 (exclusief bijlagen)
Datum	7 februari 2013
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
Samenvatting	9
1 Inleiding	23
1.1 Een nieuw bestemmingplan Buitengebied Oostzaan	23
1.2 Doel van het bestemmingsplan	24
1.3 Waarom dit MER?	24
1.4 Hoofddoel planm.e.r.	25
1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	25
1.6 M.e.r.-procedure	26
1.7 Opbouw van dit milieueffectrapport	26
2 Kader van dit MER	28
2.1 Algemeen	28
2.2 Plan- en studiegebied	28
2.3 Kenschets veehouderij Oostzaan in de huidige situatie	29
2.4 Beleid rondom stikstofdepositie	31
2.4.1 Probleemschets stikstofdepositie	31
2.4.2 Stand-still voor emissie van eutrofiërende en verzurende stoffen	32
2.5 Mogelijke ontwikkelingen op nationaal niveau	34
2.6 Relevant beleidskader	34
2.6.1 Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (2011)	34
2.6.2 Milieubeleidsplan 2008 - 2012 (2007)	36
2.6.3 Geurgebiedsvisie Oostzaan (2010)	36
2.6.4 Natuurbeschermingswetgeving	37
3 Het plan en de onderzoeksstrategie	38
3.1 Uitleg ruimtelijk plan	38
3.2 Hoofdlijnen van het bestemmingsplan	40
3.2.1 Agrarische doeleinden	40
3.2.2 Overige doeleinden	41
3.3 Gebiedsgerichte benadering	42
3.4 Landbouwkundige scenario's in Oostzaan	42
3.5 De referentiesituaties	43
3.5.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw)	43

3.5.2	Referentiesituatie vanuit de Wet milieubeheer	45
3.6	Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector	47
3.7	Dynamiek in de sector	48
3.8	Onderzoek naar het effect van de inzet van BBT++	49
3.9	Nader onderzoek (aanvullend scenario)	50
3.10	Welke alternatieven worden niet onderzocht?	50
4	Effecten op de natuur	51
4.1	Inleiding	51
4.2	Wijze van effectwaardering	52
4.3	Natuurwaarden buitengebied Oostzaan	52
4.3.1	Algemeen	52
4.3.2	Autonome ontwikkeling	54
4.3.3	Beschermde soorten / soortgroepen	55
4.3.4	Provinciaal beschermde gebieden	60
4.3.5	Natura2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske	62
4.4	Toekomstige situatie en effectbeoordeling	64
4.5	Effectbeoordeling beschermde soorten	65
4.6	Effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden (EHS)	66
4.7	Effecten op Natura2000-gebieden (Passende beoordeling)	66
4.7.1	Effecten algemeen	66
4.8	Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen (tweede deel van de Passende beoordeling)	67
4.8.1	Effecten ten opzichte van het huidig gebruik	68
4.8.2	Verschil ten opzichte van de autonome ontwikkeling	73
4.9	Conclusies Passende beoordeling Natura2000-gebieden	73
4.10	Conclusie met betrekking tot het thema natuur	73
5	Milieueffecten overige thema's	74
5.1	Wijze van effectwaardering	75
5.2	Landschap	75
5.2.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	75
5.2.2	Effecten landschap	77
5.2.3	Conclusie effectbeschouwing landschap	82
5.3	Cultuurhistorie en archeologie	82
5.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling Cultuurhistorie	82
5.3.2	Effecten cultuurhistorie en archeologie	83
5.3.3	Conclusie effectbeschouwing cultuurhistorie en archeologie	85
5.4	Geomorfologie en bodem	85

5.4.1	Bodemopbouw	85
5.4.2	Effecten / resultaten	87
5.5	Hydrologie en water	87
5.5.1	Waterkwantiteit - oppervlaktewater en grondwater	87
5.5.2	Effecten / resultaten	92
5.5.3	Waterkwaliteit - oppervlaktewater en grondwater	92
5.5.4	Effecten / resultaten	93
5.6	Verkeer	94
5.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	94
5.6.2	Effecten / resultaten	94
5.7	Geluid	95
5.7.1	Toetsingskader	95
5.7.2	Effecten / resultaten	97
5.8	Geur	97
5.8.1	Toetsingskader	97
5.8.2	Effecten / resultaten	100
5.9	Luchtkwaliteit	101
5.9.1	Toetsingskader voor fijn stof	101
5.9.2	Effecten / resultaten	102
5.10	Gezondheid	103
5.10.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	103
5.10.2	Effecten / resultaten	103
5.11	Recreatieve ontwikkelingen	104
5.11.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	104
5.11.2	Effecten / resultaten	108
6	De effecten op een rij	110
6.1	Conclusies	110
6.1.1	Natuur	111
6.1.2	Landschap	111
6.1.3	Cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) en archeologie	111
6.1.4	Bodem	112
6.1.5	Water	112
6.1.6	Verkeer	112
6.1.7	Geluid	112
6.1.8	Geur	113
6.1.9	Luchtkwaliteit	113
6.1.10	Gezondheid	113
6.1.11	Recreatie	113
6.2	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan	114

6.3	Vervolgproces	114
6.4	Aanbevelingen	115
7	Ontbrekende informatie en onzekerheden	116
7.1	Leemten in kennis en informatie	116

Bijlage(n)

- 1 Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure en koppeling m.e.r.-procedure met besluit
- 2 Begrippen- en afkortingenlijst
- 3 Wettelijke kaders & beleidsdocumenten
- 4 Literatuurlijst
- 5 Beschrijving methodiek berekening ammoniakemissie
- 6 Ecologie
- 7 Kaarten in groot formaat (A3)

Samenvatting

De gemeente Oostzaan stelt een nieuw bestemmingsplan Buitengebied op. Naast een actualiseringslag is het doel van het plan het selectief bieden van ontwikkelingskansen voor landbouw, recreatie en woningbouw, het versterken van de natuur- en landschapswaarden en het bevorderen van recreatie en toerisme. Het meest recente provinciale beleid en het geldende gemeentelijke beleid zijn doorvertaald. Voor het nieuwe bestemmingsplan is dit milieueffectrapport opgesteld.

Waarom dit planMER

Voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied moet een milieueffectrapport worden gemaakt, een zogenaamd planMER (als planMER met hoofdletters wordt geschreven wordt het milieueffectrapport bedoeld, met kleine letters (planm.e.r.) de procedure). Hiervoor zijn twee redenen:

1. Het nieuwe bestemmingsplan maakt het mogelijk om bestaande agrarische bouwvlakken te vergroten of nieuwe bouwvlakken aan te wijzen voor agrarische bedrijven (geen intensieve veehouderij zijnde). Daarmee vormt het bestemmingsplan het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (kaderstelling: uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r, onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan (het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied) een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op het Natura2000-gebiedelperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske, op grond waarvan een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

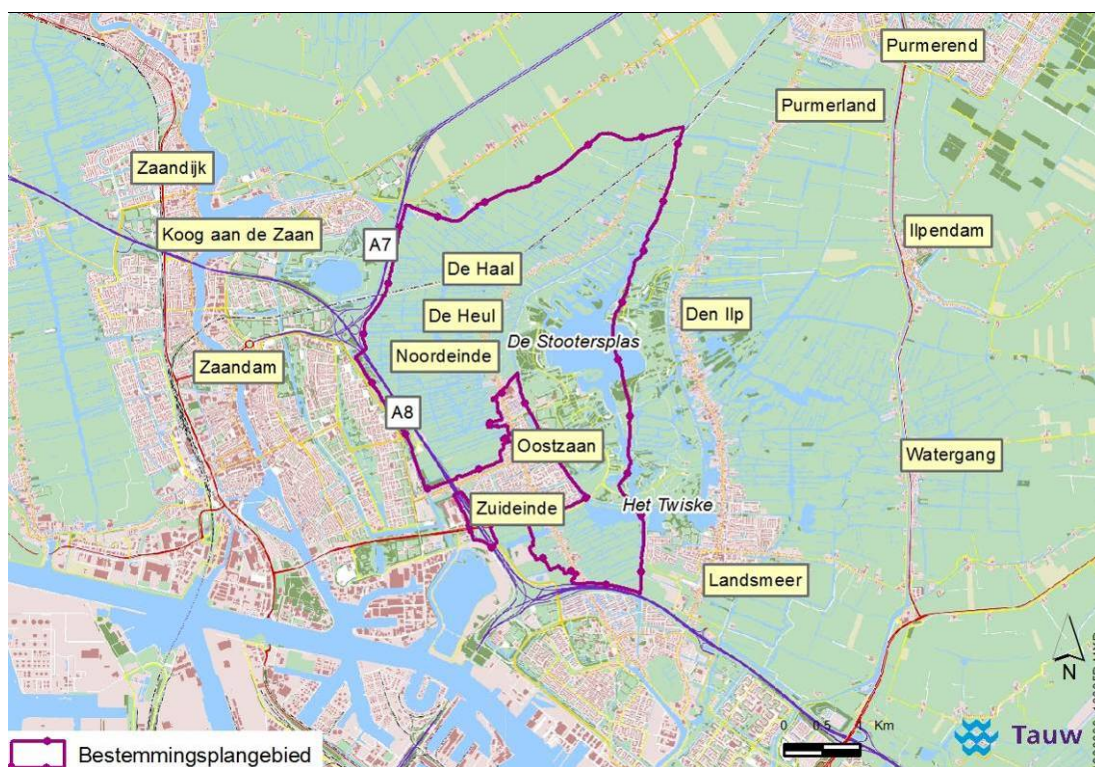
Zowel de kaderstelling als de Passende beoordeling zorgen ervoor dat voor dit plan een milieueffectrapport (PlanMER) moet worden opgesteld.

Het milieueffectrapport (inclusief passende beoordeling) vormt een bijlage bij het bestemmingsplan. Als in een later stadium over vergunningverlening voor bijvoorbeeld veehouderijbedrijven wordt besloten, is daarvoor een aparte milieueffectprocedure nodig, de Besluitm.e.r.-procedure.

Wat staat er in dit milieueffectrapport?

Het hoofddoel van dit milieueffectrapport (MER) is het in beeld brengen van de milieugevolgen van de agrarische ontwikkelruimte die het bestemmingsplan biedt op het milieu en de natuur. Daarnaast is van een reeks overige ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt de effecten bepaald. Bijvoorbeeld de mogelijkheid tot het bouwen van starterswoningen, paardenbakken en kleinschalige recreatieve voorzieningen. De gevolgen van de uitstoot van stikstof (met name landbouw) zijn in het bijzonder in beeld gebracht omdat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan binnen Natura2000-gebieden waar voor verzuring gevoelige natuur ligt, geen toename van de neerslag van stikstof mag plaatsvinden.

Hoewel de ontwikkelruimte van de agrarische bedrijven de directe aanleiding vormen voor dit milieueffectrapport worden daarnaast ook de overige functies binnen het plangebied beschouwd. Dat is kwalitatief, beschrijvend gedaan. Het gaat dan om de aspecten landschap, cultuurhistorie en archeologie, bodem en water, verkeer, luchtkwaliteit, geluid, geur, gezondheid en recreatie. Het onderzoek strekt zich in principe uit over het hele plangebied zoals dat in de onderstaande figuur wordt weergegeven.

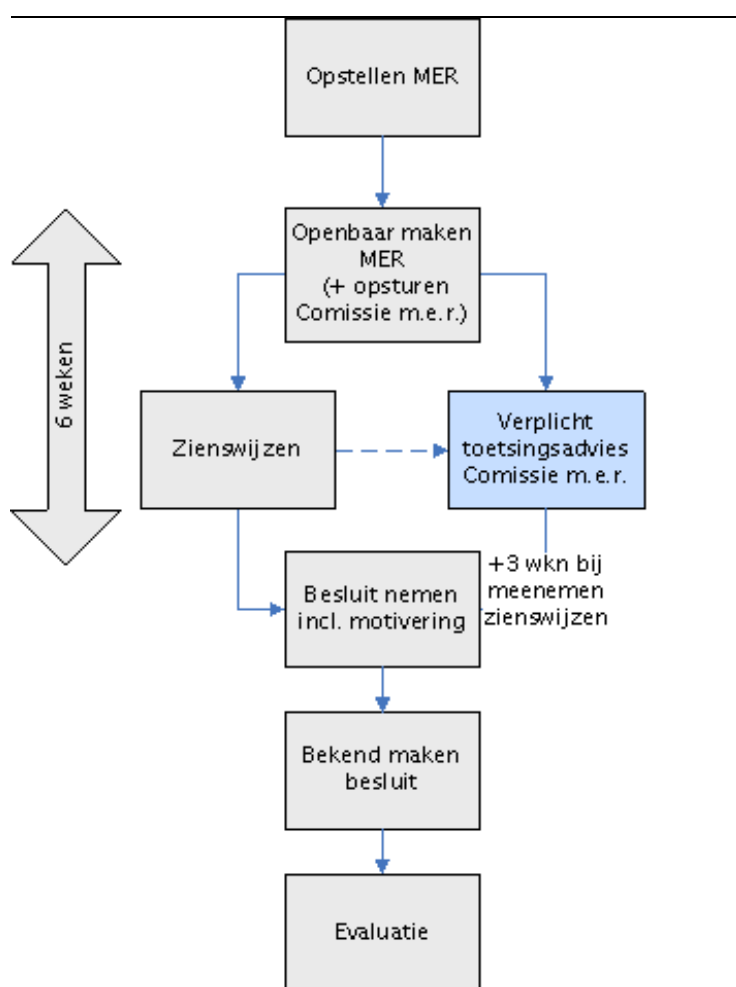

Figuur 0.1 Plangebied bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan, grofweg gelegen tussen de A8 (west), A10 (zuid), spoorlijn Zaanstad-Purmerend (noord) en de weg Noordeinde - Den IJp (oost)

Het studiegebied bestaat uit het plangebied aangevuld met gebieden buiten het plangebied waarop effecten te verwachten zijn (het studiegebied), zoals het Natura2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske.

De m.e.r.-procedure

Het MER bevat het onderzoek naar de milieueffecten die voortkomen uit het bestemmingsplan. De Uitgebreide m.e.r.-procedure is van toepassing (art. 7.9 Wet milieubeheer). In onderstaande figuur staat die schematisch weergegeven.

Figuur 0.2 Milieueffectprocedure (Commissie voor de m.e.r.)

Belangrijkste ontwikkelingen bestemmingsplan Buitengebied

Het bestemmingsplan heeft als centraal doel: "Behoud en waar mogelijk de versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit en vitaliteit van het buitengebied. Het gaat hierbij met name om de kwaliteit van de aan het buitengebied gebonden functies zoals landbouw, natuur, landschap, recreatie en water, mede in relatie tot de aanwezige waarden."

Alle (verouderde) vigerende bestemmingsplannen worden vervangen door één nieuw bestemmingsplan. Dit zal de bestaande waarden beschermen, maar tegelijkertijd over voldoende flexibiliteit beschikken om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Voor het buitengebied van Oostzaan ligt het accent op het selectief bieden van ontwikkelingskansen voor landbouw, recreatie en plattelandsvernieuwing en een duurzaam natuurbeheer. Het uitgangspunt van dit plan is dan ook 'behoud door ontwikkeling'.

Aan bestaande agrarische bedrijven wordt de mogelijkheid geboden om middels een wijzingsbevoegdheid op het bestemmingsplan door te groeien tot maximaal 1,5 hectare (conform provinciaal beleid). Via een binnenplanse ontheffing (wijzingsbevoegdheid) is nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijen tevens mogelijk, tot een maximaal oppervlak van 1,5 ha. Dit geldt niet voor intensieve veehouderij. De agrarische bestemming kan gewijzigd worden in de bestemming natuur

Het bestemmingsplan maakt het daarnaast mogelijk dat tweede agrarische bedrijfswoningen worden ontwikkeld en diverse nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven (binnen agrarische gebouwen) zijn toegestaan. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om dagrecreatieve voorzieningen (recreatief rustpunt, fietsverhuur, speeltuin), verblijfsrecreatieve voorzieningen, bed & breakfast of kleinschalige horeca (theetuin). Kamperen bij de boer is mogelijk tot maximaal 25 kampeerplaatsen. In recreatiegebied Het Twiske ligt het ruimtelijk accent in het zuidelijk deel (gebied gelegen ten zuiden van de sportvelden) op het toestaan van intensieve vormen van recreatie. In het waterrijke noordelijk deel (omgeving van de Stootersplas) is rust en ruimte leidend bij het gebruik en het inrichten van de gronden.

Hoe is het onderzoek opgezet?

Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering omdat op projectniveau de kennis over details ontbreekt. De gebiedsgerichte benadering spitst zich dan ook toe op een onderbouwde kwantificering van de emissies uit het plangebied en depositie op Natura2000-areaal.

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype en het aantal dieren. Het aantal dieren wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak.

Om het gebied te kunnen karakteriseren is een overzicht gemaakt van de relatieve bijdrage aan de emissies door de verschillende diergroepen.

In de gebiedsgerichte modellering zijn de vier diergroepen die meer dan 90 % van het emissieprofiel vullen gebruikt om de gevoeligheid van de depositie voor gebiedsgerichte sturing te onderzoeken. De emissies van de restgroep zijn gedurende deze studie gefixeerd. Bijlage 5 beschrijft de door ons gevolgde methodiek waarbij gebruik is gemaakt van de computerapplicaties OPS¹ en GIS om de individuele emissiegegevens om te zetten in algemene depositiecontouren. Een en ander om het onderzoek navolgbaar te maken.

Landbouwkundige scenario's in Oostzaan

De effecten van de landbouw zullen aan de hand van verschillende scenario's in beeld worden gebracht (zie hieronder). De overige ontwikkelingen, zoals kleinschalige recreatieve ontwikkelingen, zullen niet via scenario's dan wel alternatieven worden beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet.

Wij onderscheiden voor de veehouderijbedrijven de volgende scenario's:

- Referentiesituatie: huidige situatie + autonome ontwikkeling (inclusief het strikt handhaven van de AmvB Huisvesting)
- Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden (worstcase) van de landbouwsector op basis van ruimtelijke groeimogelijkheden, zonder sectorale belemmeringen in acht te nemen.
- Externe saldering (scenario 2 uit bijlage 5): externe saldering houdt in dat de ammoniakdepositie van een nieuw of uitbreidend bedrijf wordt gecompenseerd door gebruik te maken van de ammoniakdepositie van een (deels) stoppend bedrijf. Doel is het vaststellen of binnen het plangebied voldoende salderingsruimte mag worden verwacht om de geboden agrarische ontwikkelruimte te accommoderen
- Overige scenario's: rekening houdend met de ligging van emissiepunten wordt het effect van aanvullende zoneringsmaatregelen onderzocht

Referentiesituatie

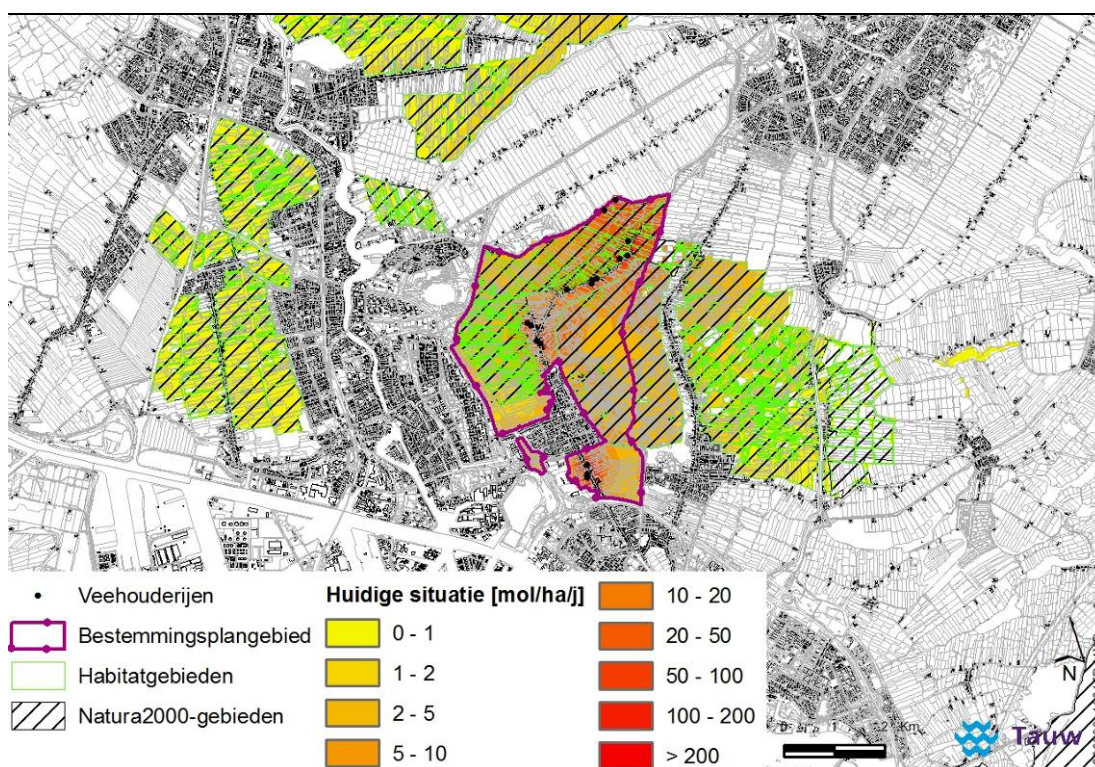
Met dit MER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Natuurbeschermingswet en Wet milieubeheer. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend.

¹ De afkorting van het OPS model staat voor het model Operationeel Prioritaire Stoffen. We hebben gebruik gemaakt van OPS-Pro versie 4.2.0 (ontwikkeld door PRL, RIVM en ARIS)

Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw 1998)

Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de Natuurbeschermingswet wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit MER zijn de vergunningen geweest zoals die staan geregistreerd in de gemeentelijke administratie. Deze zijn gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de gemeente beschikbaar is. Ook zijn er correcties doorgevoerd op de bedrijfsvoering van de overige inrichtingen. Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Natuurbeschermingswet. In eerste instantie zijn de bouwvlakken uit het bestemmingsplan overgenomen. Aan elk van deze bouwvlakken is een emissiepunt gekoppeld. In bijlage 5 wordt toegelicht op welke wijze de emissies zijn vertaald naar individuele en gebiedseigen depositiekenmerken. Het resultaat van deze gebiedsgerichte modellering is weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 0.3 Huidige situatie: depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen vanuit de in bedrijf zijnde agrarische ondernemingen in het plangebied (in mol/ha/jaar)

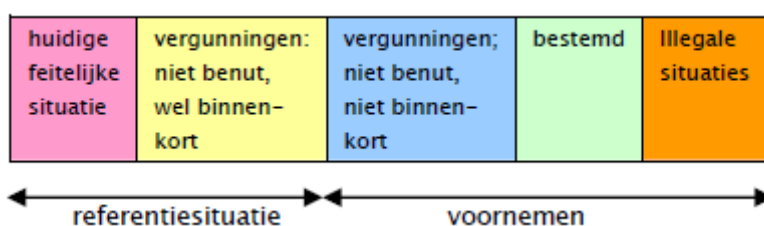
Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm)

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een MER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de referentiesituatie (huidige situatie + de autonome ontwikkeling).

Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie bestaat uit:²

- De huidige feitelijke situatie: alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten
- De toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden
- Generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het strikt handhaven van het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Figuur 0.4 Referentiesituatie en voornemen schematisch (bron Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen, Commissie voor de m.e.r., 29 mei 2012)

Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

Vervolgens is vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit het plangebied ('worstcase'). Dit is een verplichte stap in de m.e.r.-procedure voor bestemmingsplannen Buitengebied³. De algemene uitgangspunten in het gebiedsgerichte onderzoek naar de worstcase effecten van eutrofiëring en verzuring op de Natura2000-gebieden:

- Het maximaal opvullen van de bestaande bouwvlakken
- Nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijen met maximale opvulling van de bouwvlakken
- Geen verdergaande inzet van emissiebeperkende maatregelen ten opzichte van autonome ontwikkelingen

² Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012

³ Bron: Factsheet Maximale mogelijkheden bestemmingsplan Buitengebied & m.e.r., Commissie voor de m.e.r., 29 mei 2012

Scenario externe saldering (scenario 2)

Vastgesteld is hoeveel depositieruimte vrijkomt als gevolg van het gebruik maken van de ammoniakdepositie vanuit de (deels) stoppend bedrijven. Deze vrijkomende depositieruimte wordt benut door de groeiende bedrijven (externe saldering).

Scenario aanvullende maatregelen

Vervolgens is onderzocht welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de stikstofemissie aantoonbaar niet toe te laten nemen. De onderzochte maatregelen betreffen:

- Het stoppen van de bedrijfsmatige emissies vanuit de bedrijven < 30NGE, in combinatie met
- Externe saldering op de overige bedrijven (scenario 2), in combinatie met
- Een zonering tot 100 meter rondom de begrensde natuur waarbinnen geen toename van de depositie is toegestaan, in combinatie met
- Een beperking van het gebruiksrecht op twee bedrijven net buiten deze 100 meter zone tot 30 % vulgraad met gebouwen waarin dieren gehouden kunnen worden

Effecten

In onderstaande paragrafen worden de effecten van de beoogde planontwikkeling beknopt weergegeven.

Effecten op Natura2000-gebieden (stikstofbeoordeling)

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, leiden niet tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske en/of beschermde natuurmonumenten.

Met inachtneming van de randvoorwaarden die ten grondslag liggen aan de vier maatregelen die zijn onderzocht neemt de emissie van stikstof aantoonbaar niet toe en wordt het effect van de mogelijkheden van het bestemmingsplan als neutraal (0) beoordeeld.

Ecologische hoofdstructuur

Vanuit het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die effect hebben op provinciaal beschermde natuurgebieden. Daarom zijn er vanuit dit punt geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is neutraal (0).

Soorten

Aangaande de Flora- en faunawet zijn er voor het bestemmingsplan geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid. Hierdoor is het bestemmingsplan op grond van de Flora- en faunawet redelijkerwijs uitvoerbaar. Het effect is neutraal (0).

Landschap

De effecten als gevolg van de ontwikkelingen zoals deze in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt beperken zich in eerste instantie tot de bestaande lintbebouwing van Noordeinde, De Heul en in mindere mate De Haal. Hier wordt nieuwbouw (beperkt) mogelijk. Enerzijds hebben de nieuwbouwmogelijkheden voor starterswoningen, de paardenbakken en de mogelijkheden tot het oprichten van een boerencamping een licht negatief effect op de landschappelijke karakteristiek, maar anderzijds hebben de nieuwbouwmogelijkheden op bestaande erven, met het oog op de kwaliteitseisen die er onder andere in het kader van Ruimte voor Ruimte worden gesteld, een licht positief effect. De overige ontwikkelingen, nieuwsvestiging en uitbreiding van de bouwvlakken, leiden overall tot een neutraal effect op het landschap. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkelingen zoals deze in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt leiden tot een neutraal (0) effect op de landschappelijke karakteristiek.

Cultuurhistorie en archeologie

De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het plangebied Buitengebied concentreren zich op de bovengrondse cultuurhistorie. Het effect op de cultuurhistorie in het buitengebied is evenwel neutraal. Dit als gevolg van de borging en bescherming van de cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan en de eisen voor kwaliteitsverbetering die agrarische, recreatieve en nieuwbouw ontwikkelingen gesteld worden. De te beschermen archeologische waarden zijn opgenomen in de archeologische verwachtingswaardenkaart van de gemeente Oostzaan en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en waarden voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect op archeologie wordt als neutraal (0) beschouwd.

Bodem

Gezien de aard en omvang van de ontwikkeling is de impact van het bestemmingsplan op de bodemopbouw zeer beperkt. Het verwijderen, uitbreiden of ontwikkelen van bebouwing heeft weinig invloed op de geomorfologie van het gebied. Het effect is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen dient aangetoond te worden dat de bodemkwaliteit voldoende is voor de functie die op het perceel uitgeoefend zal worden. Mogelijk dient aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd te worden. Indien dat voor de toekomstige bestemming nodig is, zal sanering van de verontreiniging plaats vinden. De bodemkwaliteit in het plangebied zal daardoor verbeteren. De bodemkwaliteit zal tenminste gelijk blijven met de huidige situatie, wat als neutraal (0) is beoordeeld.

Water

De aard en omvang van de beoogde ontwikkelingen in het bestemmingsplan en de impact daarmee op de waterkwantiteit zijn zeer beperkt. Waterneutraal ontwikkelen is een belangrijk uitgangspunt bij de uitbreidingen. Een voorbeeld hiervan is dat het hemelwater in principe wordt geïnfiltreerd in de bodem. Extra verhard oppervlak hoeft indien het een oppervlak betreft van < 800 m² niet direct gecompenseerd te worden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt dit getoetst middels de Watertoets. Het effect is daarmee neutraal (0).

Gezien de aard en omvang van de beoogde ontwikkelingen is de impact van het bestemmingsplan op de bodemopbouw zeer beperkt. Bovendien vindt er geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater door het gebruik van vloeiستofdichte vloeren. Het effect op de waterkwaliteit is daarmee neutraal(0)

Verkeer

In het kader van het bestemmingsplan nemen de verkeersintensiteiten in het plangebied mogelijk (zeer) beperkt toe maar gezien de (zeer) beperkte omvang van de toename zal de hinderbeleving naar verwachting nagenoeg gelijk blijven. De verkeersveiligheid blijft gelijk ten opzichte van de referentiesituatie. Het effect op verkeer is als neutraal (0) beoordeeld.

Geluid

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden niet tot verandering in de gebiedseigenschappen wat betreft (industrie)lawaai in relatie tot de omgeving. Doordat de toename van het aantal verkeersbewegingen zeer gering is, zal ook het wegverkeerslawaai naar verwachting geen knelpunten opleveren. Het effect op geluid is als neutraal (0) beoordeeld.

Geur

In de huidige situatie is sprake van een overbelaste situatie voor wat betreft de geurcontouren rond agrarische bedrijven op geurgevoelige objecten. De door de gemeente vastgestelde Geurgebiedsvisie Oostzaan (2010) neemt een deel van de knelpunten weg, maar er resteren nog altijd knelpunten.

Het bestemmingsplan biedt agrarische ontwikkelingsmogelijkheden. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven zal de daaraan ten grondslag liggende aanvraag worden getoetst aan de vigerende gemeentelijk geurverordening. Er mogen daarbij geen nieuwe knelpunten ontstaan. De uitbreiding met nieuwe stallen gaat veelal gepaard met (vergaande) emissie-reducerende technieken. Deze zijn weliswaar primair gericht op het verminderen van ammoniak, maar hebben ook een gunstig effect op de geuremissies. Daarom is het aannemelijk dat de inzet van techniek er toe zal leiden dat de bestaande geurhinder af zal nemen. Uiteindelijk zal dit er voor geur toe leiden dat in de gehele gemeente de achtergrondbelasting zal dalen. Het effect is als neutraal (0) beoordeeld.

Luchtkwaliteit

Overschrijdingen van grenswaarden voor de emissie van fijn stof door uitbreidingen van stallen kunnen in de toekomst niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) kan worden afgegeven als de norm voor fijn stof (of NO₂) wordt overschreden.

Gezien de geringe fijn stof toename door een relatief kleine verkeersbijdrage vanuit de agrarische sector zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten. De voorgenomen activiteit (de mogelijkheden tot uitbreidingen en nieuwvestiging) draagt namelijk niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging in het gebied. Het effect op luchtkwaliteit is als neutraal (0) beoordeeld.

Gezondheid

Het is de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal (0) beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

Recreatie

Een groot deel van het plangebied is door de aanwezigheid van natuur, cultuurhistorie, rust en ruimte uitermate geschikt voor (extensieve) recreatieve activiteiten. Het nieuwe bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe grootschalige recreatieve ontwikkelingen. Het plan is gericht op behoud en versterken van de bestaande recreatief-toeristische functie binnen de gemeente en het op beperkte schaal bieden van ontwikkelmogelijkheden (zoals kamperen bij de boer).

Doordat het gebied door het nieuwe bestemmingsplan (nog) beter geschikt wordt voor recreatief medegebruik, is het effect op het aspect recreatie kwaliteit als licht positief (0/+) beoordeeld.

Tabel 0.1 geeft een samenvattend overzicht van de effectscores op de onderzochte milieuaspecten.

Tabel 0.1 Score effectbeschrijving per milieuthema

Milieuaspecten	Criterium	Waardering ten opzichte van	
		Huidig gebruik	Autonome ontwikkeling
Natuur	Natura2000-gebieden	0	0
	Beschermde natuurmonumenten	0	0
	EHS	0	0
	Soorten	0	0
Landschap	Landschappelijke kwaliteit	0	
Cultuurhistorie / archeologie	Archeologische verwachtingswaarden	0	
	Cultuurhistorie	0	
Water en Bodem	Bodem	0	
	Water	0	
Verkeer	Knelpunten verkeersintensiteiten / veiligheid	0	
Milieukwaliteit	Geluid	0	
	Geur	0	
	Fijn stof	0	
	Gezondheid	0	
Recreatie	Recreatiedruk	0/+	

Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Het voorgenomen bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan geeft uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert met name agrarische ontwikkelingsmogelijkheden, kleinschalige recreatie en de bouw van starterswoningen in het gebied. Het beleid uit de Verordening Ruimte is overgenomen in het bestemmingsplan.

Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie is een Passende beoordeling uitgevoerd.

Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving, mits er voorwaarden worden gesteld aan de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven. Voor de agrarische bedrijven die ver genoeg weg liggen van de kwalificerende habitats, en die nu een voldoende omvang hebben bestaan er reële opties om blijvend gebruik te kunnen maken van de bouwrechten die in de huidige situatie kunnen worden ontleend aan het vigerende plan. Omdat het nieuwe bestemmingsplan conserverend van aard is, is het ook voor de agrarische ondernemingen in het plan uitvoerbaar.

Voor de overige aspecten zijn overall geen negatieve effecten te verwachten. Op subaspecten zijn (bijvoorbeeld bij landschap) wel licht negatieve en positieve effecten te verwachten, maar overall leidt dit op alle aspecten tot een neutrale beoordeling. Als uitzondering hierop geldt voor recreatie een overall licht positief effect.

Met dit planMER inclusief Passende beoordeling is vastgesteld dat er ten aanzien van de Natuurbeschermingswet geen belemmeringen worden verwacht die het voorliggende plan onuitvoerbaar zouden kunnen laten zijn. Ook vanuit de andere sectorale kaders zijn de plannen inpasbaar.

1 Inleiding

Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Oostzaan. Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de m.e.r.-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de planm.e.r.-procedure worden gezet.

1.1 Een nieuw bestemmingplan Buitengebied Oostzaan

In het buitengebied zijn momenteel meerdere bestemmingsplannen vigierend welke zijn verouderd. Het gaat om de volgende bestemmingsplannen:

- Bestemmingsplan Buitengebied-Noord (vastgesteld oktober 1997)
- Bestemmingsplan Buitengebied-Noord 2e wijziging (vastgesteld 18 december 2007)
- Bestemmingsplan knooppunt Rijksweg 8 / secundaire weg 8 (vastgesteld 21 april 1992)
- Bestemmingsplan Uitbreidingsplan in hoofdzaak (vastgesteld in 1955)
- Bestemmingsplan Kadoelen-Oostzanerwerf (vastgesteld 25 januari 1988)
- Bestemmingsplan Rijksweg 8 (vastgesteld januari 1987)
- Bestemmingsplan Kolkweg - Zuidwestelijke toegangsweg (vastgesteld 22 januari 1985)
- Bestemmingsplan Het Twiske (vastgesteld 21 juni 1976)

Daarnaast zijn in het landelijk gebied in de afgelopen decennia diverse vrijstellingen of herzieningen toegepast om medewerking te verlenen aan voorkomende bouwplannen.

De in de genoemde bestemmingsplannen opgenomen beleidskaders sluiten niet meer aan op de huidige situatie en de plannen voorzien niet in regelgeving voor actuele ontwikkelingen. Om deze redenen is de gemeente in 2010 gestart met de integrale herziening van het bestemmingsplan Buitengebied inclusief het meenemen van de diverse vrijstellingen en herzieningen.

Om een goede ruimtelijke kwaliteit te behouden, wil de gemeente over een instrumentarium beschikken om hierop actief te kunnen sturen. Ook mogen op grond van de Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2013 bestemmingsplannen niet ouder zijn dan 10 jaar. Als de gemeente het bestemmingsplan voor 1 juli 2013 niet geactualiseerd heeft, vervalt bovendien de mogelijkheid leges in te vorderen (3.1, lid 4 Wro).

Alle oude plannen worden vervangen door één nieuw bestemmingsplan. Dit zal de bestaande waarden beschermen, maar tegelijkertijd over voldoende flexibiliteit beschikken om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Het uitgangspunt van dit plan is dan ook 'behoud door ontwikkeling'.

1.2 Doel van het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan heeft als centraal doel: "Behoud en waar mogelijk de versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit en vitaliteit van het buitengebied. Het gaat hierbij met name om de kwaliteit van de aan het buitengebied gebonden functies zoals landbouw, natuur, recreatie, landschap en water, mede in relatie tot de aanwezige waarden". Dit MER laat zien of die doelen worden bereikt en of er alternatieven zijn om deze doelen te bereiken.

De ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. De aanwezige landschappelijke waarden (inclusief cultuurhistorie) en natuurwaarden spelen hierbij een belangrijke rol. Verder wordt er rekening gehouden met ruimtelijk relevante water- en milieuaspecten. Daarnaast wordt er in het plan ingegaan op de overige functies in het plangebied. Veelal is het planologisch beleid voor deze overige functies ondergeschikt aan de hoofdfuncties van het buitengebied.

1.3 Waarom dit MER?

Kaderstelling

Het nieuwe bestemmingsplan biedt het kader voor eventuele Besluitm.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteiten (kaderstelling). Het gaat daarbij specifiek om het bieden van ontwikkelruimte voor agrarische bedrijven zoals de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren⁴ (Besluit m.e.r., onderdeel D, categorie 14).

Passende beoordeling

Ook blijkt dat voor het bestemmingsplan een Passende beoordeling moet worden opgesteld. Dit omdat significant negatieve effecten op nabijgelegen Natura2000-gebieden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, zoals blijkt uit de reeds uitgevoerde Voortoets die in het kader van de Natuurbeschermingswet is opgesteld⁵.

Zowel de kaderstelling als de Passende beoordeling zorgen ervoor dat voor dit plan een milieueffectrapport (PlanMER⁶) moet worden opgesteld.

Dit milieueffectrapport vormt een bijlage bij het bestemmingsplan Buitengebied. Als in een later stadium over vergunningverlening voor bijvoorbeeld veehouderijbedrijven wordt besloten, is daarvoor een aparte milieueffectprocedure nodig, de Besluitm.e.r.-procedure.

⁴ Pluimvee, mestvarkens, zeugen, gespeende biggen, pelsdieren, voedsters, vlees- en opfokkonijnen, melk-, kalf- of zoogkoeien, vrouwelijk jongvee, vleesrunderen, schapen, geiten, paarden, pony's en struisvogels

⁵ Voortoets Visienota Buitengebied Oostzaan / R001-4778177XEH-irb-V02-NL. Tauw, 21 december 2011.

⁶ MER (met hoofdletters) betreft het milieueffectrapport, terwijl m.e.r. (met kleine letters) de milieueffectprocedure betreft

1.4 Hoofddoel planm.e.r.

Het 'overall' doel van het MER is het in beeld brengen van de maximale gevolgen van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan op verschillende terreinen biedt, inclusief ontwikkelruimte die via flexibiliteitsbepalingen geboden wordt. Het hoofddoel daarbij is het in beeld brengen van de milieugevolgen van agrarische en recreatieve ontwikkelingen. Het gaat vooral om effecten op landschap, natuur en de aan het water gebonden kwaliteiten en waarden. Op basis van het MER kan het bevoegd gezag vervolgens een verantwoord besluit nemen over het nieuwe bestemmingsplan.

Op basis van ontwikkelscenario's wordt de emissietrend behorend bij agrarische bedrijven binnen de gemeente Oostzaan inzichtelijk gemaakt. In hoofdstuk 3 wordt uitgebreid stilgestaan bij de onderbouwing van deze gebiedsgerichte aanpak. De volgende subdoelen zijn aan de orde:

- Inzichtelijk maken van de gevolgen van uitbreidingen van veehouderijbedrijven en de salderingsruimte binnen het plangebied op basis van navolgbare scenario's
- Kwantificeren van de mogelijke effecten van stikstofdepositie op beschermde habitats (Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) (primaire effecten)
- Inzicht geven in de secundaire effecten (onder andere landschap, bodem en water, cultuurhistorie, verkeer, geur en geluid)

Effectvergelijking vindt plaats door het planalternatief (= het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan) te vergelijken met de referentiesituatie (= de huidige situatie + autonome ontwikkelingen)⁷. De referentiesituatie voor de Passende beoordeling, die integraal onderdeel uitmaakt van dit MER, is een andere, namelijk de feitelijke situatie (bijvoorbeeld feitelijke dieren aantallen). De autonome ontwikkeling wordt inzichtelijk gemaakt door aan te haken bij vigerende bestemmingsplannen, trends en vastgestelde wet- en regelgeving, zoals het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('AMvB Huisvesting').

Bij het opstellen van het milieueffectrapport zal rekening worden gehouden met aan het plangebied gerelateerde m.e.r.-procedures / milieueffectrapporten.

1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het initiatief tot het opstellen van het bestemmingsplan is genomen door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oostzaan. Het bevoegd gezag in de procedure is de eindverantwoordelijke voor het planm.e.r.-plichtige plan. Bij dit bestemmingsplan is dat de gemeenteraad van de gemeente Oostzaan.

⁷ E.e.a. conform de factsheet "Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen", Commissie m.e.r. / factsheet nr. 29, versie 29 mei 2012

1.6 M.e.r.-procedure

Op deze milieueffectprocedure is de uitgebreide procedure van toepassing (art. 7.9 Wet Milieubeheer). Deze uitgebreide procedure is in acht genomen. Het gemeentebestuur heeft ervoor gekozen de Commissie voor de m.e.r. in de voorfase niet te betrekken (advies op het startdocument over de reikwijdte en detailniveau).

Het MER is voorafgegaan door de openbare kennisgeving op en een notitie Reikwijdte en Detailniveau (startdocument), welke van 5 september tot 17 oktober 2012 ter inzage heeft gelegen en naar de betrokken bestuursorganen en adviseurs is verstuurd⁸.

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure van het bestemmingsplan Buitengebied. Het MER wordt samen met het Ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd. Vervolgens geeft de Commissie voor de m.e.r. een (verplicht) toetsingsadvies in principe binnen de inspraaktermijn. De gemeenteraad neemt vervolgens een besluit op basis van het MER, de inspraakreacties en overige adviezen. Het besluit wordt bekend gemaakt.

Na afronding van deze planm.e.r.-procedure ten behoeve van het bestemmingsplan kan er nog steeds sprake zijn van een projectm.e.r. plicht voor nieuw- en hervestiging of uitbreiding van veehouderijbedrijven. Dit is afhankelijk van de omvang van de bedrijven. De Besluitm.e.r. dient uitgevoerd te worden op individueel bedrijfsniveau in het kader van de vergunningverlening.

1.7 Opbouw van dit milieueffectrapport

Eisen waaraan dit MER moet voldoen

Een MER moet aan een aantal eisen voldoen. Deze eisen zijn wettelijk bepaald (conform Wet milieubeheer):

- Een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de wijze van uitvoering, met de (reële) alternatieven daarvoor, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven (zie hoofdstuk 3)
- Een aanduiding van het te nemen besluit of de besluiten waarvoor het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en alternatieven (zie paragraaf 1.1)
- Een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben (zie hoofdstuk 4 en verder)
- Een beschrijving van de gevolgen van voorgenomen activiteit en alternatieven voor het milieu, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven (zie hoofdstuk 4 en verder)
- Een vergelijking van de scenario's op basis van de bepaalde milieueffecten (zie hoofdstuk 6)

⁸ Onder andere de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

- Een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige milieueffecten van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen (zie hoofdstuk 4 en verder)
- Een overzicht van de leemten in kennis, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens (zie hoofdstuk 7)
- Een publieksvriendelijke samenvatting (zie voorin dit document)

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding (o.a. doel bestemmingsplan, aanleiding m.e.r.). De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan en de alternatieven. Hoofdstuk 4 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 5 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de scenario's en leemten in kennis staan in hoofdstuk 6 en 7. Onderdeel van de bijlagen is onder meer een verklarende woordenlijst. In de hoofdtekst wordt verder verwezen naar verschillende andere bijlagen.

2 Kader van dit MER

In dit hoofdstuk staan we stil bij de uitgangspunten en het kader van het MER. Wij gaan hierbij in op het plan- en studiegebied alsmede op de voorgeschiedenis die heeft geleid tot dit MER. Daarnaast schetsen wij de samenhang met overige ontwikkelingen. Het meest relevante beleid wordt in dit hoofdstuk beschouwd. Het overige beleidskader wordt per thema belicht in bijlage 3.

2.1 Algemeen

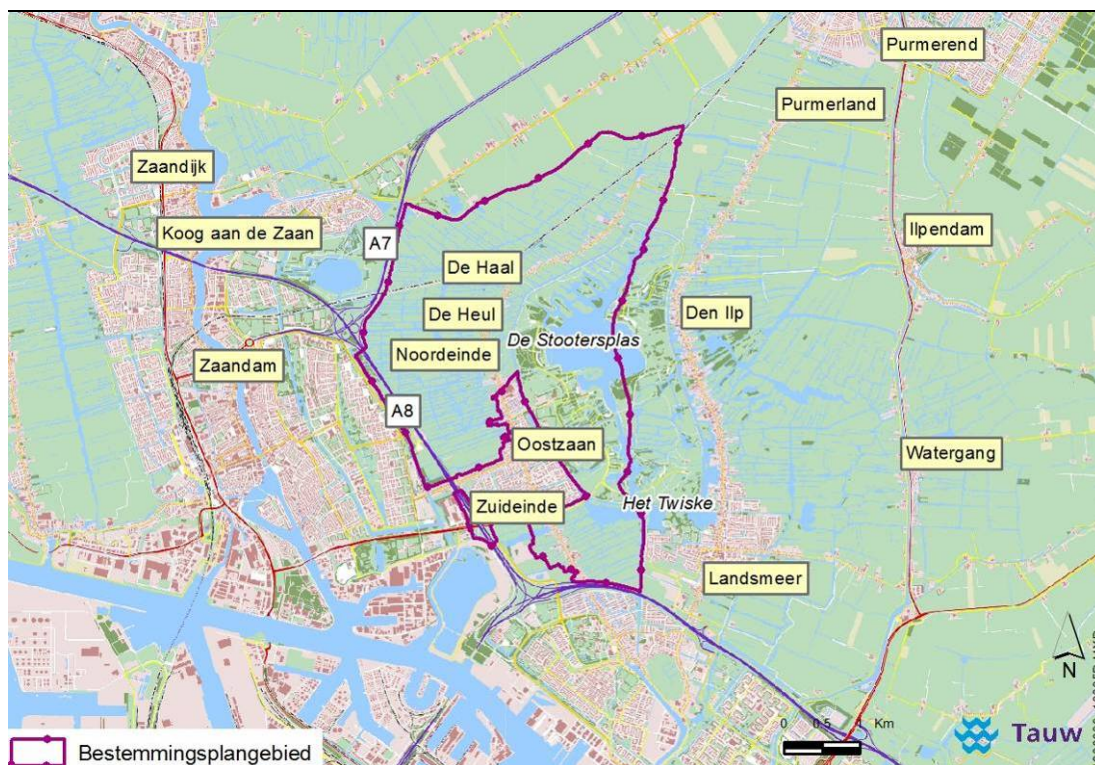
Oostzaan is een gemeente in het midden van de provincie Noord-Holland, grofweg gelegen tussen Amsterdam en Purmerend. Dit gebied staat bekend als de Zaanstreek. Aan de westkant is Zaandam een grote plaats in de nabijheid van Oostzaan. De gemeente grenst aan de gemeenten Wormerland, Zaanstad, Amsterdam en Landsmeer.

De gemeente heeft een oppervlakte van ongeveer 16 km², waarvan 4,5 km² water. De gemeente telt circa 9.000 inwoners. Het buitengebied bestaat uit veenweidegebieden die in gebruik zijn als (natte) natuur, landbouwgrond, landelijke woonlocatie en extensief recreatiegebied.

De grootste kern is Oostzaan zelf. Daarnaast is sprake van lintbebouwing ten zuiden van de kern en de buurtschappen de Haal, de Heul en de Stationsstraat, het Noordeinde en de lintbebouwing ten zuiden van de kern. Oostzaan ontstond door het bebouwen van twee *gouwen* (riviertjes), te weten de Haal-gouw en de Zuideinde-Kerkbuurt-Noordeinde-De Heul-gouw. De beide gouwen liepen uit op een natuurlijke waterloop. Het plangebied ligt voor een deel in een veenpolderlandschap en voor een deel in een droogmakerij. Deze geschiedenis is nog altijd uit het landschap af te lezen.

2.2 Plan- en studiegebied

De geografische reikwijdte van het planMER wordt gevormd door de grenzen van het bestemmingsplan. De Polder Oostzaan beslaat het westelijke, noordelijke en zuidelijke deel van het plangebied. Het recreatie- en natuurgebied Het Twiske ligt in het oosten. Het plangebied omvat het gehele buitengebied van de gemeente Oostzaan exclusief de kern Oostzaan, inclusief de bebouwingsconcentraties in het buitengebied. De effecten van de voorgestelde activiteiten kunnen echter verder reiken dan de grenzen van het bestemmingsplan. In dit MER is daarmee rekening gehouden, dit is het studiegebied. Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske". Dit gebied ligt deels binnen en deels buiten het plangebied, het gehele Natura2000-gebied maakt onderdeel uit van het studiegebied. De omvang van het studiegebied kan per milieuaspect verschillen. In onderstaande figuur 2.1 staat het plangebied weergegeven.

Figuur 2.1 Plangebied bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan, grofweg gelegen tussen de A8 (west), A10 (zuid), spoorlijn Zaanstad-Purmerend (noord) en de weg Noordeinde - Den Ijp (oost)

2.3 Kenschets veehouderij Oostzaan in de huidige situatie

De directe aanleiding voor dit MER is de veehouderijsector en de daaruit voortkomende stikstofemissies. De gemeente Oostzaan telt op dit moment 17 veehouderijen, waarvan er vier volwaardig zijn en de rest deeltijdbedrijf. In de meeste gevallen worden koeien en schapen gehouden. Op enkele veehouderijen worden ook paarden, geiten en vleesrundvee gehouden. In de gehele gemeente worden bedrijfsmatig geen varkens of pluimvee gehouden.

Figuur 2.2 Type veehouderijen in Oostzaan (hoofdtakken) (Bron: Geurgebiedsvisie Oostzaan, 2010)

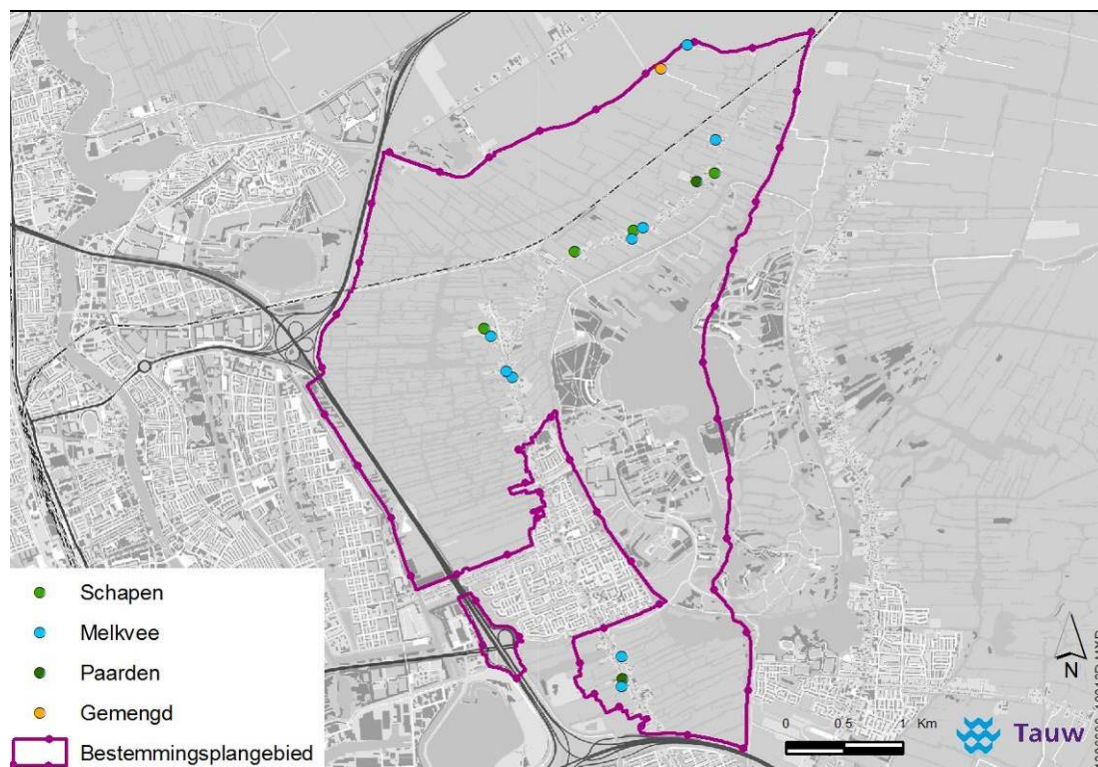
Ten opzichte van een paar jaren geleden is duidelijk een toename van het aantal paarden waar te nemen. Waarschijnlijk zullen de maatschappelijke ontwikkelingen die ten grondslag liggen aan de toenemende populariteit van de paardensport nog meerdere jaren voortduren. Het is dan ook te verwachten dat de vraag naar de mogelijkheden voor het houden en berijden van paarden blijft toenemen.

In de gemeente Oostzaan zijn bij een aantal woningen en/of agrarische bedrijven paardenbakken met bijbehorende voorzieningen gerealiseerd. Het merendeel van de paardenbakken is te vinden in het buitengebied, bij de lintbebouwing aan De Heul, De Haal en Zuideinde. Hierbij gaat het uitsluitend om gebruiksgerichte activiteiten, welke uitsluitend gericht zijn op het rijden met paarden.

Het totaal aantal dieren in Oostzaan betreft ruim 2.400, waarvan schapen het grootste aandeel betreffen. Tabel 2.1 geeft een overzicht weer van de veehouderijsector in Oostzaan, inclusief de bedrijven waarvan op basis van hun Bedrijfs Ontwikkel Plan (BOP) verwacht wordt dat de bedrijfsvoering niet zal worden voortgezet. In paragraaf 3.2 wordt nader ingegaan op de omvang en locaties (spreiding) van de veehouderij.

Tabel 2.1 Dieraantallen binnen plangebied en verdeling over type veehouderij bedrijven

Diersoort	Intensieve veehouderijen	Grondgebonden	Totaal
Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar		461	461
Zoogkoeien ouder dan 2 jaar		40	40
Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar		45	45
Fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar		1	1
Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg1, 2		1690	1690
Geiten ouder dan 1 jaar		23	23
Volwassen paarden (3 jaar en ouder)		157	157
Totaal	0	2.417	2.417

Figuur 2.2 Ruimtelijke spreiding agrarische bedrijven naar typologieën

2.4 Beleid rondom stikstofdepositie

2.4.1 Probleemschets stikstofdepositie

Om de voortdurende aantasting van biodiversiteit te keren zijn op Europees niveau natuurdoelen geformuleerd. De verschillende lidstaten moeten deze natuurdoelen realiseren om een robuust en duurzaam Europees natuurnetwerk te creëren, het Natura2000-netwerk.

Het blijkt dat de verzuring en eutrofiëring een lastig knelpunt is bij de implementatie van Natuurbeschermingswetgeving (Nbw). Het gaat daarbij om de externe werking van stikstofemitterende activiteiten (landbouw, verkeer, industrie) op voor stikstofgevoelige natuur. De ervaring leert dat het invloedsgebied waarbinnen nog een toename van de depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen (zoals ammoniak) kan worden vastgesteld, veel groter is dan de invloedsgebieden van de aspecten als geur, fijn stof, geluid, verstoring, verkeersaantrekkende werking en dergelijke.

Voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen, is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) het toetsingskader. De Wav bevat een zonering van 250 meter rondom zeer kwetsbare gebieden die gelegen zijn binnen de Ecologische Hoofdstructuur. Binnen die gebieden en die zone is vergunningverlening slechts in beperkte mate mogelijk. Bepaling van de ammoniakemissie vindt plaats aan de hand van de Regeling ammoniak en veehouderij.

Op basis van deze overwegingen is tot de conclusie gekomen dat de ordenende werking die uitgaat van de ammoniakemissies bepalend is voor de haalbaarheid van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden.

De bescherming van de Natura2000-gebieden vindt plaats op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Op grond van de Crisis- en Herstelwet 2010 (CHW) wordt voor de stikstofdepositie op deze gebieden het bestaand gebruik wettelijk geregeld. Als peildatum is hiervoor 7 december 2004 opgenomen. De CHW is op 31 maart 2010 aangenomen door de Tweede Kamer en sindsdien zijn de hiervoor aangehaalde regelingen onderdeel geworden van de Natuurbeschermingswet. In de CHW is ook opgenomen dat de provincie een verordening mag opstellen met maatregelen om de stikstofdepositie te beperken. De provincie Noord-Holland heeft vooralsnog geen dergelijke verordening opgesteld.

2.4.2 Stand-still voor emissie van eutrofiërende en verzurende stoffen

In grote delen van Nederland is sprake van een overbelaste situatie: de achtergronddepositie van stikstof overschrijdt de maximaal toelaatbare hoeveelheid stikstof die Natura2000-gebieden kunnen verdragen (kritische depositiewaarde - KDW). Dat betekent dat iedere mol stikstof extra in potentie leidt tot een (mogelijk significante) verslechtering van de natuurlijke kenmerken van omliggende Natura2000-gebieden. Op basis van jurisprudentie in relatie tot de overbelaste situaties kan er in Nederland wellicht *'geen mol stikstof extra meer bij'*, de rek lijkt eruit. Als deze lijn zou worden doorgezet zijn individuele bedrijfsplannen alleen mogelijk als er sprake is van een dalende totale emissie / depositie vanuit deze bedrijven.

Via het toepassen van (BBT⁹)-maatregelen op bestaande (intensieve) veehouderijen lijkt er nog wel ruimte voor ontwikkelingen, gedacht kan worden aan: saldering, het toepassen van emissiearme stalsystemen en het aanpassen van de voeding¹⁰ (nutriëntenmanagement). Binnen melkrundveehouderijen is via deze lijnen tussen de 20 en 40 % emissiereductie haalbaar. Dit is het percentage waar de sector van uitgaat in het kader van bijvoorbeeld de besluitvormingsprocessen rondom de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Binnen de intensieve veehouderij wordt al uitgegaan van technische maatregelen die een reductie van 70 % tot 85 % bewerkstellingen. In de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) is 70 % reductie vooralsnog de minst vergaande nageschakelde techniek.

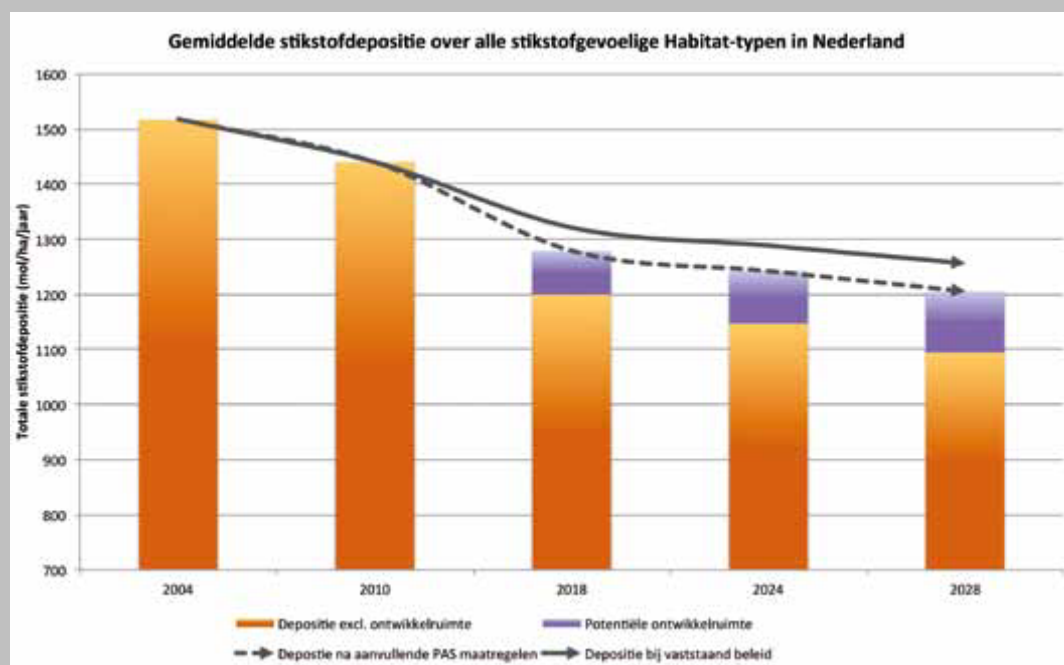
⁹ BBT: Best Beschikbare Techniek

¹⁰ Deze laatste maatregel staat bekend als 'het voerspoor'

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

De PAS beoogt de achteruitgang van de biodiversiteit (veroorzaakt door stikstofbelasting) te stoppen, zonder de economische ontwikkeling in gevaar te brengen. De aanvullende maatregelen uit de PAS moeten leiden tot een extra daling van stikstof. Een deel van die extra daling wordt benut om incidentele toenames te kunnen salderen, zodat er op gebiedsniveau voldoende zekerheid is dat er per saldo sprake is van een afname van de totale depositie. Op deze manier ontstaat er ontwikkelruimte (zie de onderstaande figuur).

De provincie Noord-Holland heeft alle Natura2000-gebieden aangemeld die zijn aangewezen vanuit de Europese Habitatrichtlijn en waar zowel de huidige stikstofdepositie als bij ongewijzigd beleid in 2030 de verwachte stikstofdepositie tenminste lokaal boven de kritische depositiewaarde voor het meest gevoelige habitattypen ligt.

Bronnen: de website over de PAS van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (<http://pas.natura2000.nl/pages/home.aspx>) en de brochure 'Hoe werkt de programmatische aanpak stikstof?' (eveneens van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie).

2.5 Mogelijke ontwikkelingen op nationaal niveau

In Nederland wordt het probleem van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden zwaarder gevoeld dan in de ons omringende landen. Dat heeft onder andere te maken met veehouderijen die dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de gebieden liggen stikstofgevoelige habitats en in ruim vijftig gebieden is er sprake van fors overbelaste situaties. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan deze overbelasting (plm. 35 %), maar niet de enige (verkeer, industrie).

Het gat tussen de huidige depositie van stikstof en de voor natuur nog te verdragen depositie is nog steeds groot. Het is de bedoeling dat binnen de PAS afspraken worden gemaakt over een daling van de stikstofdepositie, waaraan alle sectoren een bijdrage leveren. Deze afspraken worden juridisch geborgd. Daarnaast wordt ecologisch onderbouwd wat de vereiste daling van de stikstofdepositie is, waarmee de instandhoudingsdoelen worden bereikt. Daar kan op dit moment echter nog niet op vooruit worden gelopen.

Stikstofbeleid provinciaal niveau

Anderhalf jaar geleden hebben provincie Noord-Holland samen met een aantal maatschappelijke organisaties, waaronder de agrarische sector in de provincie, zich uitgesproken voor een gezamenlijke aanpak van de stikstofproblematiek in de Noord-Hollandse natuurgebieden. Dit ondanks het feit dat bijna driekwart van de stikstof in de lucht niet uit de provincie zelf afkomstig is waardoor landelijk beleid verreweg het grootste deel van de oplossing moet bieden. Uitgangspunt moet zijn dat er geen stijging van stikstofuitstoot optreedt, maar dat er wel voldoende uitbreidingsmogelijkheden voor agrariërs blijven bestaan. De daling zou moeten worden bewerkstelligd middels een gebiedsgerichte aanpak. Het plan is dat de agrarische sector zorgt voor een extra daling (ten opzichte van de landelijke daling) van de uitstoot van stikstof. Daardoor ontstaan uitbreidingsmogelijkheden voor boerenbedrijven. De provincie zorgt op haar beurt dat er regelgeving die ervoor zorgt dat uitbreiden van agrarische bedrijven eenvoudiger wordt. Op dit moment kent Noord-Holland echter nog geen provinciale stikstofregelgeving.

2.6 Relevant beleidskader

In deze paragraaf beschrijven we het generieke en relevante algemene beleidskader. De beleidskaders voor de specifieke thema's zijn opgenomen in bijlage 3.

2.6.1 Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (2011)

Ruimtelijke verordening

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt weergegeven hoe provincies invulling kunnen geven aan het provinciale ruimtelijke beleid. De provincie Noord-Holland heeft in dat kader de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (Prvs) op 21 juni 2010 vastgesteld. Op 1 november 2010 is de verordening in werking getreden. Vervolgens is op 23 mei 2011 de 1^e herziening vastgesteld, gevolgd door de wijziging van de provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) welke op 15 november 2011 is vastgesteld. De regels van de Prvs vloeien voort uit de Structuurvisie Noord-Holland 2040.

De Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (Prvs) schrijft voor waaraan bestemmingsplannen, projectbesluiten en beheersverordeningen moeten voldoen.

Landbouw

Het hele plangebied is aangewezen als gebied voor gecombineerde landbouw. In de zone voor gecombineerde landbouw zijn landschappelijk kwetsbare gebieden zoals veenweidegebieden of cultuurhistorisch waardevolle gebieden karakteristiek. Het landschap bepaalt waar en welke ruimte wordt geboden aan de bedrijfsontwikkeling. In de gebieden waar schaalvergroting niet of slechts gedeeltelijk mogelijk is, wordt meer ruimte geboden voor nieuwe economische activiteiten (verbreding). Vormen van nieuwe economische activiteiten zijn agrarisch natuurbeheer, landschapsbehoud, recreatie, verkoop aan huis, verwerking van producten, zorg, educatie, en energie. In de omgeving van het stedelijk gebied - in de metropolitane landschappen - stimuleert de provincie Noord-Holland de ontwikkeling van deze op de stedelijke recreatiebehoefte gerichte functies. In dit gebied zijn agrarische bouwpercelen tot 1,5 hectare mogelijk. Bouwpercelen tot 2 hectare zijn in dit gebied alleen mogelijk met een ontheffing van Gedeputeerde Staten.

Figuur 2.3 Gebied voor gecombineerde landbouw (licht groen) binnen het plangebied (gestippeld)
(Bron: Structuurvisie 2040 provincie Noord-Holland)

De verordening schrijft voor dat een volwaardig bedrijf slechts 1 bedrijfswoning bij recht mag hebben, een extra bedrijfswoning is mogelijk middels een afwijking in het bestemmingsplan. Een nieuwe intensieve veehouderij en de uitbreiding van het aantal dierplaatsen voor intensieve veehouderij, al dan niet als neventak, is niet toegestaan.

2.6.2 Milieubeleidsplan 2008 - 2012 (2007)

In het milieubeleidsplan van de gemeente Oostzaan is een aantal ambities ten aanzien van milieuaspecten uitgesproken. De gemeente wil dat de milieu- en gezondheidsaspecten van ruimtelijke plannen, minimaal, in voldoende mate worden meegenomen.

De risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen, op het gebied van vervoer van gevaarlijke stoffen en gebruik van deze stoffen binnen inrichtingen, dienen tot een minimum te worden beperkt. De ambitie is verder om de geluidhinder niet toe te laten nemen.

De luchtkwaliteit in de gemeente dient te voldoen aan de normen die gesteld zijn in het Besluit luchtkwaliteit 2005 (inmiddels is dit opgenomen in de Wet milieubeheer), maar ook op het gebied van geur wordt de overlast beperkt (zie de geurgebiedsvisie). Uitgangspunt is verder dat de aanwezige schone bodem in Oostzaan schoon moet blijven.

De ambitie is om de waardevolle natuur in Oostzaan zo goed mogelijk te beschermen. Hierbij zijn de wettelijke kaders leidend, maar de gemeente stimuleert ook de bescherming en versterking van (beschermde) natuur in de gemeente. Hierbij moet ook plaats zijn voor de boeren in het gebied, zolang dit geen gevaar oplevert voor de natuurwaarden.

2.6.3 Geurgebiedsvisie Oostzaan (2010)

Gelet op de groei mogelijkheden van de veehouderijen en het leefklimaat in de gemeente Oostzaan is het wenselijk om andere afstanden vast te stellen dan die in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) zijn opgenomen. In de geurgebiedsvisie is rekening gehouden met de huidige en toekomstige geursituatie.

Voor het plangebied in Oostzaan heeft de gemeente een aanpassing in vaste afstanden (als bedoeld in artikel 4, lid 1 onder a van de Wet geurhinder en veehouderij) vastgesteld. De gewijzigde afstanden leveren een positief effect op in de ontwikkelingsmogelijkheden van de omliggende veehouderijen en in de ruimte voor eventuele nieuwbouwplannen.

De geurverordening gaat uit van het aanpassen van de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt van 100 naar 50 meter. Daarnaast is de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aangepast van 50 naar 25 meter. De geurverordening is betrokken bij de effectbeschouwing in paragraaf 5.8.

2.6.4 Natuurbeschermingswetgeving

De huidige natuurbeschermingswetgeving kan worden onderverdeeld in soortenbescherming en gebiedsbescherming.

- Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw). Deze wet beschermt Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Nbw noodzakelijk
- Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheidt wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk
- De planologische bescherming van gebieden aangemerkt als Ecologische Hoofdstructuur vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie te behouden en te herstellen is het Natura2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is de IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske. Dit gebied ligt deels binnen het plangebied.

3 Het plan en de onderzoeksstrategie

Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is de voorgenomen activiteit. In dit hoofdstuk wordt kort stilgestaan bij de ontwikkelruimte van de agrarische sector binnen het plangebied. Daarnaast worden de meest wezenlijke bestemmingen zoals agrarische bedrijven en recreatie behandeld. In het hoofdstuk komen ook de ontwikkelde gebiedsscenario's aan de orde.

3.1 Uitleg ruimtelijk plan

De gemeente Oostzaan hanteert een aantal uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied. In de concept Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan, waarvan het college van burgemeester en wethouders op 20 maart 2012 kennis heeft genomen¹¹, is een aantal uitgangspunten geformuleerd. Voor het buitengebied van Oostzaan ligt het accent op het selectief bieden van ontwikkelingskansen voor landbouw, recreatie en plattelandsvernieuwing en een duurzaam natuurbeheer.

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan Buitengebied is:

Behoud en waar mogelijk de versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit en vitaliteit van het buitengebied. Het gaat hierbij met name om de kwaliteit van de aan het buitengebied gebonden functies zoals landbouw, natuur, landschap, recreatie en water, mede in relatie tot de aanwezige waarden.

Het bestemmingsplan onderscheid verschillende bestemmingen. Onderstaand wordt de ontwikkelruimte voor de in dit MER relevante bestemmingen beschreven. Belangrijke uitgangspunten van regio, provincie en rijk voor de visie op het buitengebied zijn:

Landbouw

- Bevorderen van economisch gezonde en duurzame agrarische bedrijven
- Voldoende ontwikkelingsruimte bieden aan agrarische bedrijven en hobbyboeren, die een bijdrage leveren aan de instandhouding van het Oostzanerveld;

Natuur en waterbeheer

- De rust in het gebied voor de weidevogels in het gehele jaar, en vooral gedurende het broedseizoen, te handhaven
- Tegengaan van verlaging van het waterpeil ter bescherming van de flora en fauna in het gebied

¹¹ Voorafgaand aan de opstelling van dit bestemmingsplan is op 31 oktober 2011 door de gemeenteraad een visienota vastgesteld. De visienota is vervolgens door een raads werkgroep uitgewerkt tot concrete uitgangspunten in een concept Nota van Uitgangspunten. Hiervan heeft het college van burgemeester en wethouders op 20 maart 2012 kennisgenomen. Besloten is de concept nota niet door de gemeenteraad te laten vaststellen, maar het voorontwerp bestemmingsplan "in de geest" van de nota op te stellen

- Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water
- Tegengaan van verdere vermoerassing

Landschap, archeologie en cultuurhistorie

- Voorkomen dat de bestaande archeologische waarden in het plangebied worden beschadigd
- Behoud en bescherming van de karakteristieke wegsloot in het noordelijk deel van het lint
- Handhaving van de karakteristieke openheid van het gebied
- Voorkomen dat het gebied 'verrommelt' en verruigt
- Behoud van de doorzichten / open plekken in de lintbebouwing
- Handhaving van de karakteristieke oriëntatierichting en de strokenverkaveling van de percelen en de brede sloten die daartussen liggen (het gebied ligt in het Nationaal Landschap Laag-Holland)
- Handhaving van de hoogteverschillen die zich manifesteren ter plaatse van de wegen door het plangebied

Wonen en werken in de lintbebouwing

- Behoud en bescherming van het woon- en leefmilieu in de bebouwingslinten
- Voor de bestaande woonschepen dezelfde bouwrechten mogelijk maken als 'burgerwonen'
- Geen nieuwe woningbouwlocaties of verstedelijking toestaan op plekken die nu onbebouwd zijn
- Bestaande bedrijvigheid die uit milieuoogpunt minder goed past in de lintbebouwing stimuleren om zich te verplaatsen naar de bestaande bedrijfsterreinen binnen de gemeente
- De overige bestaande bedrijvigheid mag worden gehandhaafd
- Transformatie van functies mogelijk maken
- Bestaande maatschappelijke of commerciële voorzieningen mogen worden gehandhaafd

Bodem en milieu

- Bescherming van de bodemkundige en milieuwaarden in het plangebied
- Bescherming van de aanwezige kabels en leidingen in het gebied
- het zoveel mogelijk rekening houden met milieuzoneringen en milieuzones en het bereiken van de algemene milieukwaliteit

Recreatie

- Het recreatieve (mede)gebruik van de bestaande routes en voorzieningen in het plangebied handhaven
- Voor recreatiegebied het Twiske geldt een afzonderlijk beleidskader
- De bestaande legale openlucht caravanstallingen in het gebied mogen worden gehandhaafd

3.2 Hoofdpijnen van het bestemmingsplan

In deze paragraaf beschrijven we de hoofdpijnen van het bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan. We gaan hierbij met name in op de MER relevante hoofdpijnen, op deze manier onderscheiden we achtereenvolgens agrarische doeleinden en overige doeleinden.

3.2.1 Agrarische doeleinden

Landbouw is een van de belangrijkste sociale en economische dragers voor het buitengebied van Oostzaan. Er wordt onderscheid gemaakt in verschillende bedrijfssoorten. Een van de subdoelstellingen is het bevorderen van economisch gezonde en duurzame agrarische bedrijven en het bieden van voldoende ontwikkelingsruimte.

In het nieuwe bestemmingsplan krijgen 18 locaties een agrarische bestemming. Al deze agrarische bestemmingen zijn grondgebonden. Intensieve veehouderijen komen niet voor binnen het plangebied.

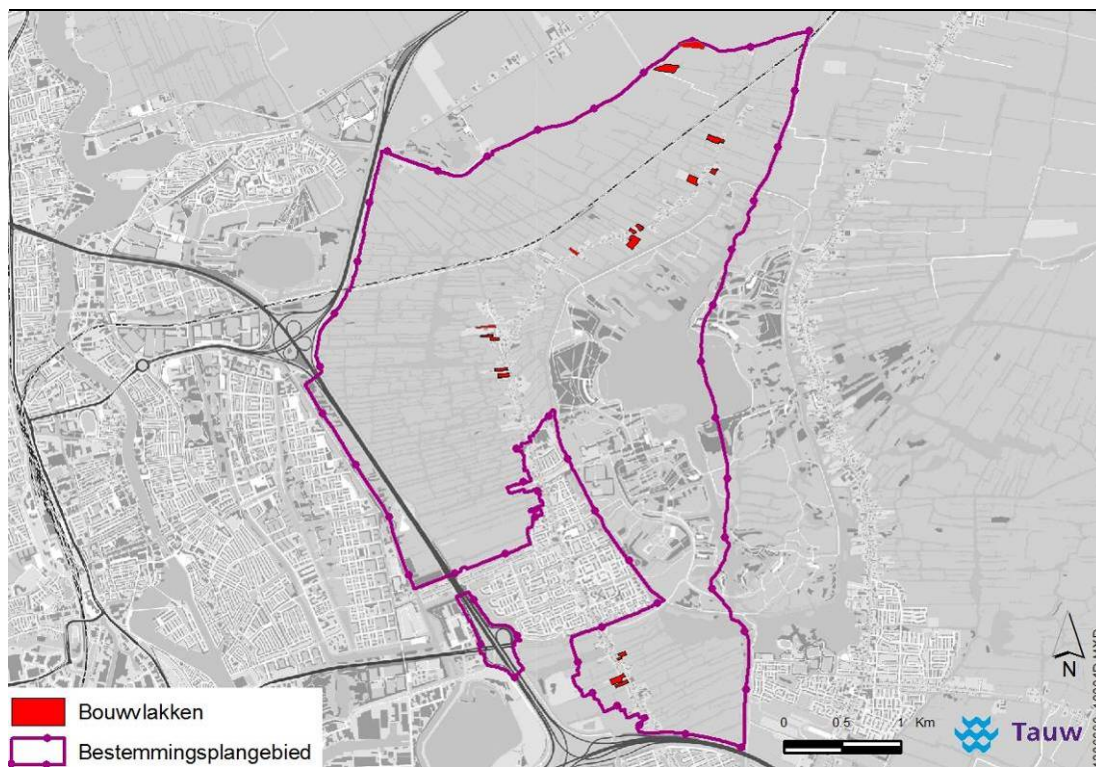
Aan bestaande agrarische bedrijven wordt de mogelijkheid geboden om middels een wijzigingsbevoegdheid op het bestemmingsplan door te groeien tot maximaal 1,5 hectare (conform provinciaal beleid). Via een binnenplanse ontheffing (wijzigingsbevoegdheid) is nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijen tevens mogelijk, tot een maximaal oppervlak van 1,5 ha. Dit geldt niet voor intensieve veehouderij.

Het bestemmingsplan maakt het daarnaast mogelijk dat tweede agrarische bedrijfswoningen worden ontwikkeld en diverse nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven (binnen agrarische gebouwen) zijn toegestaan. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om dagrecreatieve voorzieningen (recreatief rustpunt, fietsverhuur, speeltuin), verblijfsrecreatieve voorzieningen, bed & breakfast of kleinschalige horeca (theetuin). Kamperen bij de boer is mogelijk tot maximaal 25 kampeerplaatsen.

Middels de ruimte-voor-ruimteregeling wordt gestimuleerd om in onbruik geraakte agrarische bebouwing af te breken waarvoor in de plaats woningbouw mag plaatsvinden tegen bestaand bebouwd gebied.

Op figuur 3.1 is te zien waar de huidige agrarische bouwvlakken liggen in het plangebied.

Figuur 3.1 Ruimtelijke verspreiding van de agrarische bouwvlakken binnen het plangebied. Het merendeel van de bedrijven ligt in het lint langs de wegen Noordeinde, De Heul en De Haal

3.2.2 Overige doeleinden

Behoudens de agrarische doelen hanteert de gemeente Oostzaan de doelstelling om bos / natuur, landschap, water en recreatie te behouden en waar mogelijk te versterken.

Het bestemmingsplan maakt het in relatie tot die doelen mogelijk om waterlopen te verbreden, van een agrarische bestemming om te schakelen naar natuur, via een afwijking baggerdepots van maximaal 1 ha aan te leggen (tot een maximum van 5 ha voor het gehele plangebied) en bedrijfserven beperkt te vergroten (maximaal 10 %). Dag- en verblijfsrecreatie (maximaal zeven eenheden inpandig) in voormalige bedrijfsgebouwen is mogelijk als nieuwe functie in combinatie met woondoeleinden. Bij woonbestemmingen is het toegestaan een nieuwe paardenbak te realiseren, waarbij de afmetingen ten hoogste 20 bij 60 meter bedraagt, er geen lichtmasten en/of geluidsinstallaties worden opgericht en de paardenbak binnen of aangrenzend aan het bouwvlak wordt gerealiseerd.

In recreatiegebied Het Twiske ligt het ruimtelijk accent in het zuidelijk deel (gebied gelegen ten zuiden van de sportvelden) op het toestaan van intensieve vormen van recreatie. In het waterrijke noordelijke deel (omgeving van de Stootersplas) is rust en ruimte leidend bij het gebruik en het inrichten van de gronden.

3.3 Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering omdat op projectniveau de kennis over details ontbreekt. De gebiedsgerichte benadering spitst zich dan ook toe op een onderbouwde kwantificering van de emissies uit het plangebied en depositie op Natura2000-areaal.

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype en het aantal dieren. Het aantal dieren wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak. Om het gebied te kunnen karakteriseren is een overzicht gemaakt van de relatieve bijdrage aan de emissies door de verschillende diergroepen. De navolgende tabel geeft dit emissieprofiel van het gebied weer.

Tabel 3.1 Het emissieprofiel van het plangebied

Diergroep	Relatieve bijdrage aan de emissies	Opmerkingen
Melkvee	52 %	
Varkens	0 %	
Vleesvee	5 %	
Schapen	25 %	
Overig	18 %	Paarden, geiten en dergelijke

In de gebiedsgerichte modellering zijn de vier diergroepen die meer dan 90 % van het emissieprofiel vullen gebruikt om de gevoeligheid van de depositie voor gebiedsgerichte sturing te onderzoeken. De emissies van de restgroep zijn gedurende deze studie gefixeerd. Bijlage 5 beschrijft de door ons gevolgde methodiek waarbij gebruik is gemaakt van de computerapplicaties OPS¹² en GIS om de individuele emissiegegevens om te zetten in algemene depositiecontouren.

3.4 Landbouwkundige scenario's in Oostzaan

De effecten van de landbouw zullen aan de hand van verschillende scenario's in beeld worden gebracht (zie hieronder). Gezien het kleine aantal agrarische bedrijven was het niet goed mogelijk om aan alternatiefontwikkeling te doen. De overige ontwikkelingen, zoals kleinschalige recreatieve ontwikkelingen, zijn op hoofdlijnen beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet. Omdat de effectresultaten daartoe geen aanleiding gaven, zijn ook deze thema's niet via alternatieven bekeken.

¹² Operationeel Prioritaire Stoffen

Wij onderscheiden voor de veehouderijbedrijven de volgende scenario's:

- Referentiesituatie: huidige situatie + autonome ontwikkeling (inclusief het strikt handhaven van de AmvB Huisvesting)
- Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden (worstcase) van de landbouwsector op basis van ruimtelijke groeimogelijkheden, zonder sectorale belemmeringen in acht te nemen
- Externe saldering (scenario 2 uit bijlage 5): externe saldering houdt in dat de ammoniakdepositie van een nieuw of uitbreidend bedrijf wordt gecompenseerd door gebruik te maken van de ammoniakdepositie van (deels) stoppend bedrijf. Doel is vaststellen of binnen het plangebied voldoende salderingsruimte mag worden verwacht om de geboden agrarische ontwikkelruimte te accommoderen
- Aanvullende scenario's: als blijkt dat een generieke toepassing van externe saldering toch nog voor lokale piekbelastingen zal zorgen worden aanvullende scenario's ontwikkeld die onder andere zullen kijken naar de effecten van zonering en/of verdere gebruiksbeperkingen op

Verschil tussen scenario en alternatief

In dit milieueffectrapport zijn aan de hand van ontwikkelscenario's effecten in beeld gebracht. Als de resultaten daar aanleiding toe gaven zijn alternatieve ontwikkelingsmogelijkheden uitgewerkt.

Een scenario is een bepaalde ontwikkeling in het plangebied die bepaald wordt door externe invloeden, zoals economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Er is hierop geen actieve sturing van de overheid. Een scenario vormt de basis voor de alternatieven. Alternatieven zijn verschillende mogelijkheden die er zijn om het plan uit te voeren. Met alternatieven is actieve sturing mogelijk in welke ontwikkelingen wel en niet gewenst zijn.

3.5 De referentiesituaties

Met dit MER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Natuurbeschermingswet en Wet milieubeheer. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend.

3.5.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw)

Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de Natuurbeschermingswet wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit MER zijn de vergunningen geweest zoals die staan geregistreerd in de gemeentelijke bestanden met gegevens van de veehouderijbedrijven. Opgemerkt wordt dat in deze registratie nog niet in alle gevallen de emissiegrenswaarden vanuit het Besluit huisvesting zijn opgenomen. Dit komt doordat de registratie wellicht achter loopt, maar vooral omdat de handhaving op het Besluit huisvesting enigszins achter loopt, en omdat er een gedoogsituatie bestaat voor een deel van de intensieve veehouderijen. Voor een passende beoordeling vanuit artikel 19j Nbw, mag de referentiesituatie niet de situatie zijn op basis van de vergunning, maar moet dat de situatie zijn op basis van wat er feitelijk plaats vindt. Daarom zou het één op één tot "referentie situatie" verklaren van de emissies conform het Besluit huisvesting onvoldoende recht doen aan de randvoorwaarden die eraan worden gesteld.

Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens is een eerste gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de gemeente beschikbaar is. Zo zijn bijvoorbeeld de inrichtingen verwijderd die nog wel vergund waren maar waarvan bekend was dat er niet langer sprake is van enige bedrijfsvoering. Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Natuurbeschermingswet.

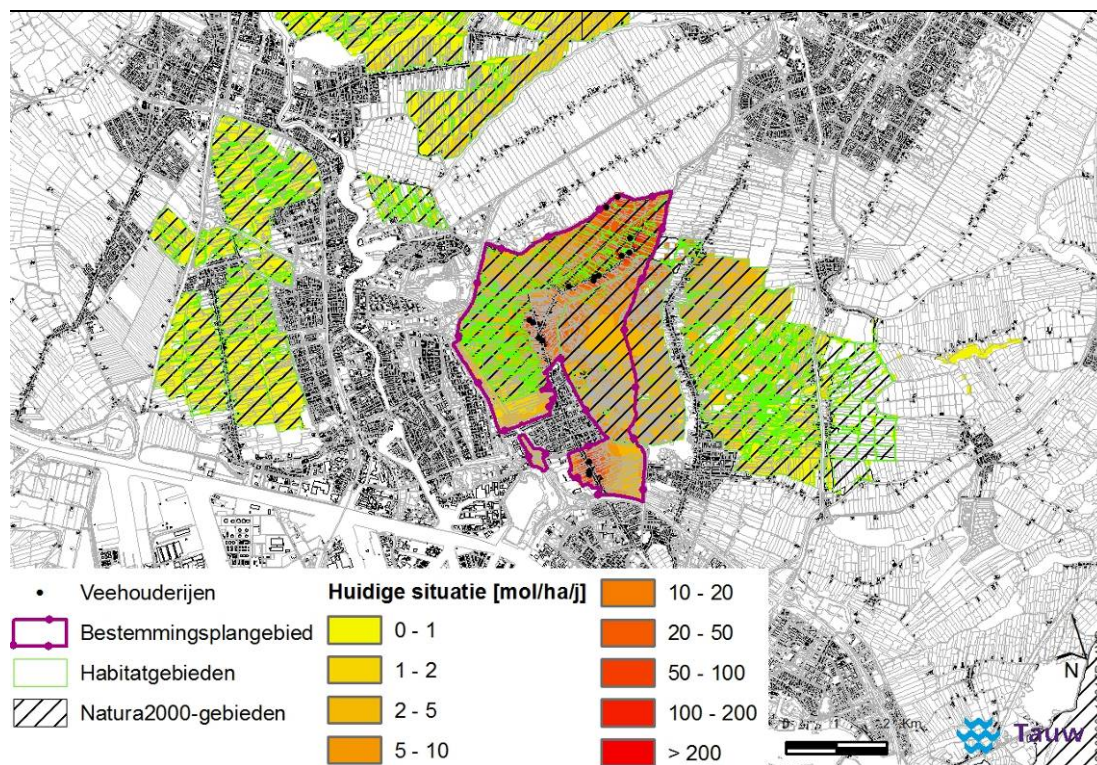
Ook zijn er correcties doorgevoerd op de bedrijfsvoering van de overige inrichtingen. Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Natuurbeschermingswet.

Het huidig gebruik is vergeleken met de mei-tellingen zoals die door het CBS worden gepubliceerd. Uit die vergelijking komen geen moverende redenen naar voren om het boven beschreven huidig gebruik aan te passen¹³.

De gebiedseigen stikstofdepositie is bepalend voor de kwantificering van de effecten op verzuring en eutrofiëring van de nabijgelegen Natura2000-gebieden. Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype en het aantal dieren. Het aantal dieren wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak. Om het gebied te kunnen karakteriseren is een overzicht gemaakt van de relatieve bijdrage aan de emissies van de verschillende diergroepen. In tabel 3.1 is het emissieprofiel van het gebied weergegeven. Het emissieprofiel vertaalt zich in de onderstaande figuur¹⁴ waarin de bijdrage aan de totale depositie in de omgeving staat aangegeven, vanuit de emissies die in het plangebied worden veroorzaakt. In bijlage 5 wordt toegelicht op welke wijze de emissies zijn vertaald naar individuele en gebiedseigen depositiekarakteristieken.

¹³ Het verschil bedraagt circa 15 %

¹⁴ In de kaartenbijlage (bijlage 7) zijn alle A3 kaarten vergroot weergegeven

Figuur 3.2 Huidige situatie: depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen vanuit de in bedrijf zijnde agrarische ondernemingen in het plangebied (in mol/ha/jaar)

3.5.2 Referentiesituatie vanuit de Wet milieubeheer

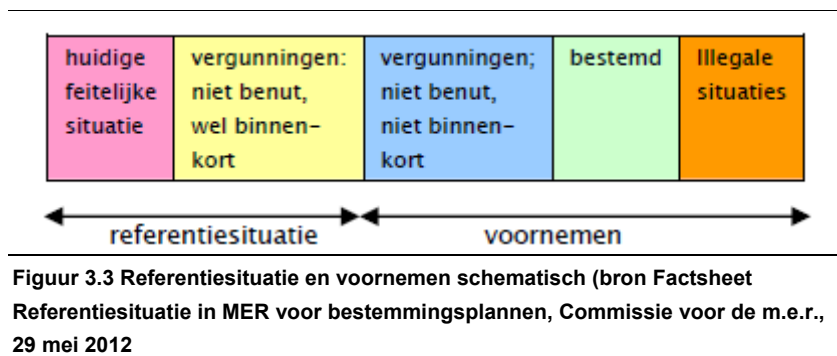
Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een MER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de referentiesituatie (huidige situatie + de autonome ontwikkeling). Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie bestaat uit:¹⁵

- De huidige feitelijke situatie: alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten
- De toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden
- Generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het strikt handhaven van het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

¹⁵ Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden. Vanuit de sectorale wetgeving is die er wel. Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij van 8 december 2005 (verder afgekort als Besluit huisvesting) is voor het grootste deel verantwoordelijk voor de autonome ontwikkeling waar in dit MER rekening mee wordt gehouden. Dit Besluit schrijft namelijk voor dat de ammoniakemissies voor drie hoofdcategorieën dieren uiterlijk in 2013¹⁶ aan de grenswaarden uit het Besluit moeten voldoen. Voor rundvee, varkens en kippen zijn daartoe een aantal emissiegrenswaarden vastgesteld, zonder dat is voorgeschreven met welke middelen deze grenswaarden gehaald dienen te worden. Opgemerkt wordt dat 1 januari 2013 als formele datum geldt waarop deze grenswaarden gerealiseerd moeten zijn. Er is echter in sommige gevallen spraken van een actief gedoog beleid, en in andere gevallen is er sprake van een (onbedoelde) achterstand in de strikte handhaving.

Met dit Besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het Besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Voor de melkrundveehouderij heeft dit in de praktijk geen verstrekkende consequenties omdat de grenswaarde overeenkomt met de huidige bedrijfsvoering. Voor de intensieve veehouderij kan het strikt handhaven van deze grenswaarden consequenties hebben voor de sector.

Bij het vaststellen van de autonome ontwikkeling is hiermee rekening gehouden in de gebiedsgerichte modellen die zijn gebruikt.

¹⁶ Daarmee wordt voor deze ontwikkeling voldaan aan de randvoorwaarde dat het aannemelijk is dat ze plaats zal hebben binnen de periode van 10 jaar die geldt als "houdbaarheidstermijn" voor bestemmingsplannen

3.6 Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

Vervolgens is vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit het plangebied ('worstcase'). Dit is een verplichte stap in de m.e.r.-procedure voor bestemmingsplannen Buitengebied¹⁷. De algemene uitgangspunten in het gebiedsgerichte onderzoek naar de effecten van eutrofiëring en verzuring op de Natura2000-gebieden zijn daarin:

- Het maximaal opvullen van de bestaande bouwvlakken
- Nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijen met maximale opvulling van de bouwvlakken
- Geen verdergaande inzet van emissiebeperkende maatregelen ten opzichte van autonome ontwikkelingen

Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de onderstaande randvoorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren.

Tabel 3.2 Uitbreidingsruimte binnen het bestemmingsplan

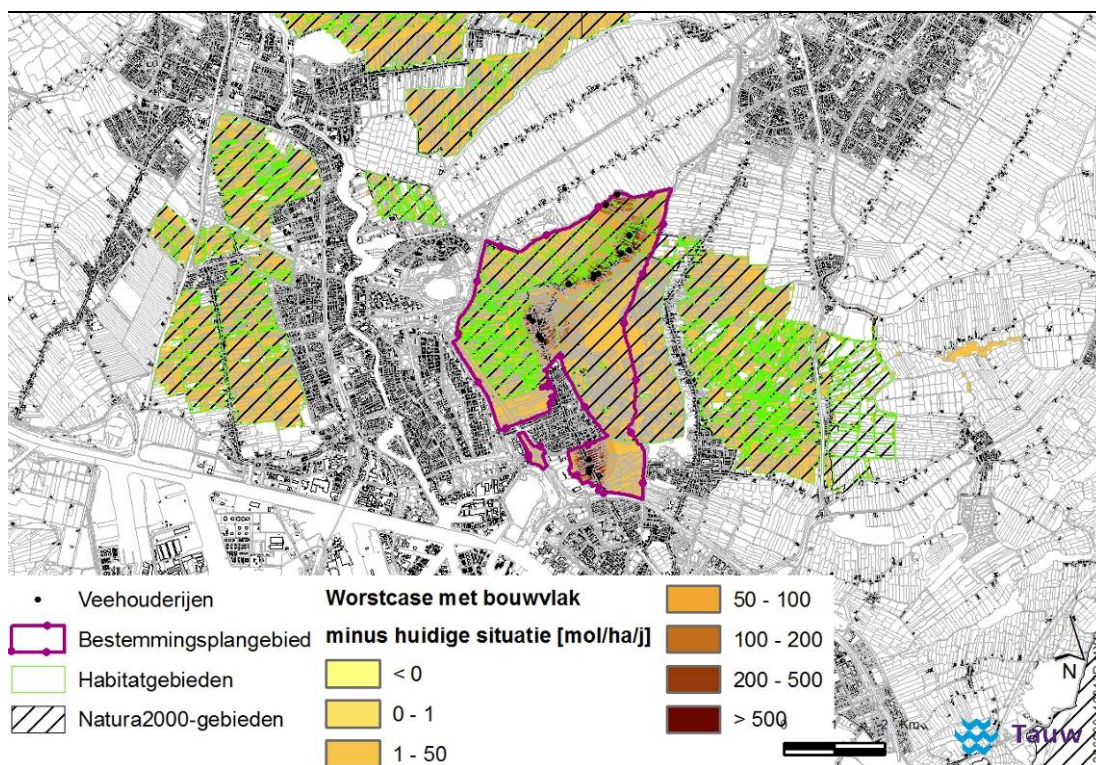
Gebied ↓	Nieuwvestiging van het bouwvlak voor bedrijfsdoeleinden	Uitbreiding van het bouwvlak voor bedrijfsdoeleinden
Grondgebonden agrarische bedrijven		
Agrarisch met waarden	1,5 ha	1,5 ha
Niet grondgebonden agrarische bedrijven		
Agrarisch met waarden	N.v.t.	N.v.t.

Op basis van de uitgangspunten in tabel 3.2 is de maximale groei van de sector vastgesteld die binnen het plan mogelijk wordt gemaakt (alle A3-kaarten waarop deze scenario's staan afgebeeld zitten in Bijlage 5). Het tweede vertrekpunt voor dit scenario is dat er geen verdergaande emissiebeperkende maatregelen zijn ingezet dan zoals die op basis van het Besluit huisvesting al zijn verwerkt. Aanname ten behoeve van de gebiedsgerichte modellering is daarom geweest dat het aantal dieren, en dus de emissies, recht evenredig toenemen met de toename van het bebouwd oppervlak.

Het verschil met de autonome ontwikkeling is dus het aantal dieren dat wordt gehouden. De emissie per dier is gelijk gehouden.

¹⁷ Bron: Factsheet Maximale mogelijkheden bestemmingsplan Buitengebied & m.e.r., Commissie voor de m.e.r., 29 mei 2012

Na het worstcase scenario op deze manier in te richten is een gebiedsdepositie berekend: de depositie op de Natura2000 vanuit het plangebied. Deze geldt als de maximale toename van de depositie die op basis van het opvullen van de planologische ruimte zou kunnen worden bereikt.

Figuur 3.4 Toename van de depositie vanuit het plangebied ten gevolge van de maximaal mogelijke ontwikkeling (het worstcase scenario)

3.7 Dynamiek in de sector

Het is niet realistisch dat alle bestaande veehouderijen gedurende de planperiode zullen blijven bestaan. Dit is geen redelijke veronderstelling omdat er al lang sprake is van een trend dat elk jaar ongeveer 5 à 6 % van de boeren er mee stopt. Gedurende een planperiode van 10 jaar zou dat betekenen dat bijna de helft van de bedrijven niet langer operationeel is. Echter, het is redelijk om rekening te houden met het fenomeen dat niet levensvatbare bedrijven vaak een overgangsfase meemaken waarin de bedrijfsactiviteiten wel worden voortgezet, maar er van groei geen sprake meer is. Een populatie kenmerkt zich dus door een deel stoppers, een deel blijvers en een deel groeiers.

Tabel 3.3 Trend aantal landbouwbedrijven (bron: CBS Statline, Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar hoofdbedrijfstype, regio, gewijzigd op 15 november 2012¹⁸)

Aantal landbouwbedrijven	2000	2005	2010	2011	2012 ¹⁹
Graasdierbedrijven	45102	40387	38024	37041	36682
Hokdierbedrijven	10444	7760	6479	6107	5661
Veeteeltcombinaties	3069	1876	1072	942	819
Gewas/veecombinaties	3185	2294	1859	1794	1677
Alle bedrijfstypen	97389	81750	72324	70392	68810

Er bestaat een redelijk goed beeld van de te verwachten dynamiek binnen de sector. De dieren aantallen op Oostzaan zijn de afgelopen 10 jaar stabiel. Er zijn voldoende redenen om aan te nemen dat binnen de planperiode, elk jaar een deel van de agrarische bedrijven zal stoppen. Op basis van bedrijfseconomische overwegingen geldt dat bedrijven die nu kleiner zijn dan 30 NGE, in feite niet (langer) levensvatbaar zijn. Dit deel van de populatie is aangemerkt als stopper.

Geconstateerd wordt dat er in Oostzaan sprake is van relatief kleine bouwvlakken, met beperkte mogelijkheden tot groei vanuit het vigerende plan. In eerste instantie is er, bij het bepalen van de lokaal te verwachten dynamiek, van uitgegaan dat deze bedrijven ook van de hen geboden mogelijkheden gebruik zullen willen maken.

3.8 Onderzoek naar het effect van de inzet van BBT++

Op basis van de boven beschreven te verwachten dynamiek binnen de agrarische sector is onderzocht wat het effect zou zijn van het toepassen van BBT++ (Best Beschikbare Technieken) bij de nieuw te bouwen stallen. Binnen de intensieve veehouderij wordt al uitgegaan van technische maatregelen die een reductie van 70 % tot 85 % bewerkstellingen.

In de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) is 70 % reductie vooralsnog de minst vergaande nageschakelde techniek. In Oostzaan is geen sprake van intensieve veehouderijen en deze worden ook niet mogelijk gemaakt met het bestemmingsplan.

Via het toepassen van BBT-maatregelen op bestaande grondgebonden veehouderijen lijkt er nog wel ruimte voor ontwikkelingen, bijvoorbeeld door het aanpassen van de voeding²⁰ (nutriëntenmanagement). Binnen melkrundveehouderijen is via deze lijn tussen de 20 en 40 % emissiereductie haalbaar. Dit is het percentage waar de sector van uitgaat in het kader van bijvoorbeeld de besluitvormingsprocessen rondom de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Deze maatregelen zijn doorgerekend.

¹⁸ Bron:

[http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=80783NED&D1=0&D2=a&D3=0&D4=0,5,\(I-2\),\(I-1\),I&HD=121202-1131&HDR=G2,G3&STB=T,G1](http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=80783NED&D1=0&D2=a&D3=0&D4=0,5,(I-2),(I-1),I&HD=121202-1131&HDR=G2,G3&STB=T,G1)

¹⁹ De status van de cijfers van 2012 is voorlopig. De overige cijfers zijn definitief

²⁰ Deze laatste maatregel staat bekend als 'het voerspoor'

3.9 Nader onderzoek (aanvullend scenario)

In de gebiedsgerichte modellering, rekening houdend met de te verwachten dynamiek op lokaal niveau, wordt de meeste ontwikkelkracht toegekend aan de grootste bedrijven. Als deze uitbreiden kan dat lokaal zorgen voor een piekbelasting op een in de buurt gelegen kwalificerende habitat binnen de begrenzing van een Natura2000-gebied. Een dergelijke piekbelasting is een ongewenst effect omdat als gevolg daarvan mogelijk de instandhoudingsdoelstellingen niet worden bereikt. Omdat de rekenuitskomsten daar toe aanleiding gaven is er nader onderzoek uitgevoerd om vast te stellen of een aanvullende lokale zonering effectief kan zijn bij het beschermen van de kwalificerende habitats.

3.10 Welke alternatieven worden niet onderzocht?

De provincie Noord-Holland heeft geen provinciale verordening stikstof. Daardoor kan geen scenario doorgerekend worden waarbij een dergelijke verordening wordt toegepast. Het bestemmingsplan maakt enkel de nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijen mogelijk. Intensieve veehouderij wordt daarmee niet mogelijk gemaakt. Een doorrekening van een scenario met dubbellaags stallen is dan ook niet van toepassing.

4 Effecten op de natuur

Belangrijk onderwerp van dit milieueffectrapport is het aspect natuur. Inzichtelijk is gemaakt of door ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan wezenlijke negatieve effecten kunnen optreden op relevante natuurwaarden. Belangrijk is daarbij ook of eventuele effecten een probleem kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het licht van natuurwetgeving, zoals de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Dit hoofdstuk gaat in op de effecten op natuurwaarden.

De toetsing van effecten op Natura2000-gebieden betreft een Passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 19J van de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij is ondermeer ruime aandacht besteed aan uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bouwvlakken in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura2000-areaal (met name ammoniakdepositie).

4.1 Inleiding

Het beoordelingskader bestaat uit verschillende criteria die beoordeeld worden aan de hand van de te verwachten effecten. In onderstaande tabel wordt de wijze van beoordeling per criterium aangegeven, waarbij zoveel mogelijk is aangesloten bij beleid en wetgeving met betrekking tot natuur. Daaronder worden de klassengrenzen beschreven die aangeven wanneer een effect positief of negatief scoort.

Tabel 4.1 Wijze van beoordeling Natuur

Natuur		
Aspect	Criterium	Beoordeling
Flora- en faunawet, biodiversiteit	Effecten op (strikt) beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen	Ontheffingplicht
EHS	Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken	Toetsing aan provinciaal beleid
Natura 2000, beschermde natuurmonumenten	Effecten op instandhoudingsdoelen	Vergunningplicht

In paragraaf 3.6 is al ingegaan op de verschillende referentiesituaties²¹. Inzet van het planMER is een zodanige indicatie van te verwachten effecten te verschaffen dat het milieu een volwaardige plek kan krijgen in het planvormingsproces. Daarom worden de gevolgen van de voorgenomen activiteit vergeleken met beide referentiesituaties.

²¹ Het referentiekader voor de Natuurbeschermingswet is het huidige gebruik, die voor de m.e.r. (Wet milieubeheer) de huidige situatie + de autonome ontwikkeling

Naast effectbeoordeling op basis van gekwantificeerd onderzoek, heeft effectbeoordeling plaatsgevonden op basis van deskundigen oordeel. Achtereenvolgens komen aan bod effecten op beschermde soorten en biodiversiteit, effecten op de EHS en effecten op de nabijgelegen Natura2000-gebieden. Inzet van het planMER is een zodanige indicatie van te verwachten effecten te verschaffen dat het natuurlijk milieu een volwaardige plek krijgt in het planvormingsproces en dat voldoende zicht wordt geboden op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Op de effecten op de verder weg gelegen Natura2000-gebieden en de verder weg gelegen Beschermde natuurmonumenten wordt alleen ingegaan als daar sprake zou zijn van een relevant verschil ten aanzien van de haalbaarheid van het voorliggende plan. Gestart wordt met een algemene impressie.

4.2 Wijze van effectwaardering

De te verwachte effecten worden in tabellen gewaardeerd (gescoord). Dit gebeurt met behulp van plussen en minnen in een vijf puntsschaal. De volgende waarderingen worden onderscheiden:

-	negatief effect
0/-	licht negatief effect
0	geen effect (neutraal)
0/+	licht positief effect
+	positief effect

4.3 Natuurwaarden buitengebied Oostzaan

4.3.1 Algemeen

De natuurwaarden binnen het buitengebied Oostzaan zijn voornamelijk afhankelijk van de natuurgebieden Oostzanerveld en het Twiske. Het Oostzanerveld biedt een fraaie afwisseling van extensieve graslanden (rijk aan weidevogels), soortenrijke rietlanden, voedselrijke rietzomen en veenmosrijke riet- en biezelanden. Er wordt hoofdzakelijk een veenweidebeheer gevoerd, dat zich richt op de instandhouding van het oorspronkelijke cultuurlandschap. Het beheer van de graslanden bestaat grotendeels uit beweiding met melkvee. Rietlanden die rijk zijn aan blad- en veenmossen, worden regelmatig gemaaid om de botanische waarden in stand te houden. De hoog opgaande rietruigten worden niet of slechts af en toe gemaaid; wel wordt plaatselijk bosvorming tegengegaan door het verwijderen van opslag van bomen en struiken.

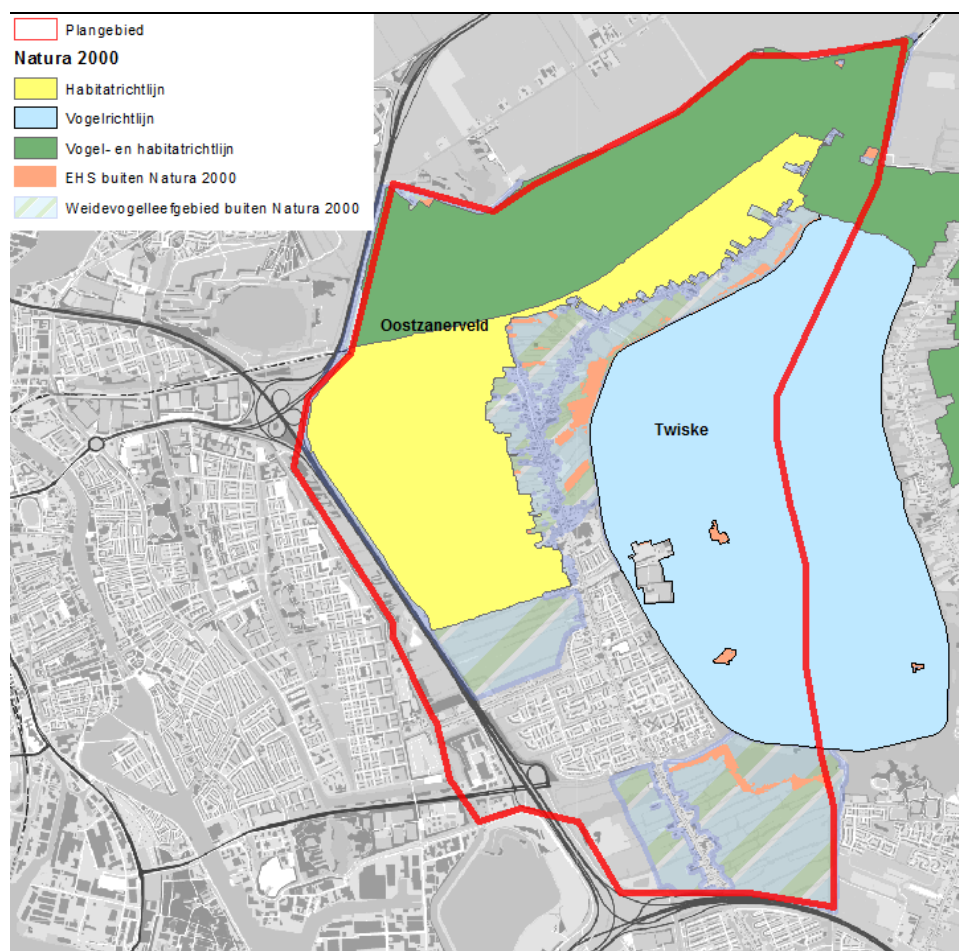
In het Twiske ligt de nadruk op recreatie. De grote plas is in de winter van belang voor rustende watervogels. Daarnaast zijn de moerassen, rietkragen en weilanden in het Twiske van belang voor verschillende soorten vogels.

De waarden van het Natura2000-gebied zijn vertaald naar het bestemmingsplan. Het Oostzanerveld is als 'natuur' bestemd met bijbehorend regime. Het Twiske is als 'recreatie' bestemd waarbij een zonering is aangehouden om rust en bescherming van de natuurwaarden te waarborgen.

Buiten deze natuurgebieden zijn de natuurwaarden vooral afhankelijk van de agrarische graslanden die van belang zijn voor weidevogels. Deze zijn in het bestemmingsplan bestemd als 'agrarisch met waarden'. Hier zijn alleen ontwikkelingen mogelijk die niet ten koste gaan van natuur en landschap.

Tenslotte kunnen verschillende beschermde planten- en diersoorten afhankelijk zijn van landschapselementen buiten natuurgebieden en agrarische percelen zoals watergangen, bomenrijen en bebouwing.

In het plangebied zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Flora- en faunawet, provinciale gebiedsbescherming en de Natuurbeschermingswet 1998.

Figuur 4.1 Ligging plangebied ten opzichte van Natura2000-gebieden en Provinciaal beschermde natuurgebieden

4.3.2 Autonome ontwikkeling

Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling.

Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Uit de Balans van de Leefomgeving 2012²² blijkt dat de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland gemiddeld gestabiliseerd is. Dit gemiddelde beeld wordt echter sterk gekleurd door de toename van algemene soorten. Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af.

²² PBL, 2012

Deze negatieve trend valt ondermeer te verklaren doordat milieuecondities onvoldoende verbeteren. Door aanhoudende verdroging, vermesting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit.

Wetgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet, behoud en ontwikkeling van de EHS en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame milieuecondities. Hoewel de milieuecondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Op overzienbare termijn zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieuecondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van de EHS grotendeels overeind blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Flora- en faunawet, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieuecondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van de bestemmingsplannen hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. De toetsing van effecten op natuur vindt daarom plaats op basis van de huidige situatie.

4.3.3 Beschermde soorten / soortgroepen

Op basis van regionale verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van de volgende strikt beschermde soorten in het plangebied niet worden uitgesloten. Het overzicht beperkt zich tot zogenaamde tabel 2 en 3 soorten en tot vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1-4) conform het beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Deze categorieën soorten geven een goed beeld van de biodiversiteit in het gebied. Een beoordeling van effecten op deze soorten geeft dus ook goed inzicht in effecten op de biodiversiteit als geheel.

Omdat de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt plaatsvinden nabij agrarische bedrijven is in groen aangegeven welke soorten op basis van biotoop hier kunnen voorkomen. Per soortgroep wordt volgend op de tabel een korte toelichting gegeven.

Tabel 4.2²³ Strikt beschermde soorten (Flora- en faunawet) die op basis van verspreidingsgegevens te verwachten zijn. In groen: mogelijk invloed door ontwikkelingen bestemmingsplan

Soortgroep	Soortnaam	Categorie	Habitat
Grondgebonden zoogdieren			
	Noordse woelmuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Moeras en vochtige graslanden met pollige vegetatiestructuur
	Waterspitsmuis	Tabel 3	Watergangen van goede kwaliteit, dichtbegroeide oevers
Libellen			
	Groene glazenmaker	Tabel 3 en Bijlage IV	Natte veengebieden
Vogels			
	Buizerd	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in (hoge) bomen
	Gierzwaluw	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in gebouwen
	Havik	Cat. 1-4	Horst in (hoge) bomen
	Huismus	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in gebouwen
	Kerkuil	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in gebouwen
	Ooievaar	Cat. 1-4	Nest op hoge plaatsen (vaak op nestpalen ed.)
	Ransuil	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in dichte begroeiing
	Roek	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in (hoge) bomen
	Slechtvalk	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in (hoge) gebouwen
	Sperwer	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen in (hoge) bomen
	Steenuil	Cat. 1-4	Rust- en verblijfplaatsen vooral in gebouwen en kasten

²³ Bronnen: NDFF; Zoogdierverseniging, 2012; Ravon, 2012; Sovon, 2012; Naturalis 1999-2010

Kenmerk R002-1206699FEE-evp-V01-NL

Soortgroep	Soortnaam	Categorie	Habitat
Planten			
	Bijenorchis	Tabel 2	Relatief humusarme grond (klei, leem en zand, zeer zelden op veen).
	Blaasvaren	Tabel 2	Oude muren en kades
	Brede orchis & Rietorchis	Tabel 2	Matig voedselrijke vochtige graslanden
	Gele helmbloem	Tabel 2	Oude muren, kades, stedelijk gebied
	Grote keverorchis	Tabel 2	Kalkrijke bossen
	Harlekijn	Tabel 2	Zeer zeldzaam in laagveen
	Klein glaskruid	Tabel 2	Oude muren en kades
	Moeraswespenorchis	Tabel 2	Natte heideterreinen, veengebieden
	Ronde zonnedaauw	Tabel	Voedselarm gebied, laagveen
	Schubvaren	Tabel 2	Oude muren, kades
	Steenbreekvaren	Tabel 2	Oude muren, kades
	Tongvaren	Tabel 2	Oude muren, kades
	Veenmosorchis	Tabel 2	Zeer zeldzaam in laagveen
	Vleeskleurige orchis	Tabel 2	Laagveen
	Welriekende nachtorchis	Tabel 2	Natte voedselarme graslanden (blauwgrasland)
Vissen			
	Bittervoorn	Tabel 3	Schone diepere wateren
	Kleine modderkruiper	Tabel 2	Verlandende ondiepe wateren, ondiepe wateren
	Rivierdonderpad	Tabel 2	Wateren met voldoende schuilplaatsen in de vorm van stenen beschoeiing, bodem
Vleermuizen			
	Baardvleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Bosrijke gebieden/boombewoner
	Franjestaart	Tabel 3 en Bijlage IV	Bosrijke gebieden
	Gewone dwergvleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Vrijwel overal/gebouwbewoner
	Gewone grootoorvleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Bosrijke gebieden/gebouw- en boombewoner
	Kleine dwergvleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Zeldzaam, gebouwbewoner
	Laatvlieger	Tabel 3 en Bijlage IV	Vrijwel overal/gebouwbewoner
	Meervleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Met name nabij grote, traag

Soortgroep	Soortnaam	Categorie	Habitat
			stromende, schone wateren/gebouwbewoner
	Ruige dwergvleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Vrijwel overal met voldoende begroeiing/boombewoner (kan gebouwen gebruiken)
	Tweekleurige vleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Zeldzaam, met name nabij hoge bebouwing/gebouwbewoner
	Watervleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Met name in omgeving van schone (ook kleinere) wateren/ boombewoner
	Rosse vleermuis	Tabel 3 en Bijlage IV	Bosrijke gebieden/boombewoner
Amfibieën en reptielen			
	Rugstreeppad	Tabel 3 en Bijlage IV	Sloten in laagveen, overwinter bij boerderijen
	Ringslang	Tabel 2	Waterrijke dichtbegroeide gebieden, nest in hopen plantenresten

Planten

De meeste van de genoemde strikt beschermde soorten zijn geheel of grotendeels beperkt tot de soortenrijke rietlanden, veenmosrijke riet- en biezelanden of oude muren in stedelijk gebied. In het bestemmingsplan zijn de gebieden waar deze soorten voorkomen positief bestemd en geldt een passend planologisch beschermingsregime. Uitvoering van het plan heeft dus niet tot gevolg dat dergelijke soorten binnen het plangebied in hun voortbestaan worden bedreigd.

Brede orchis en rietorchis kunnen in veenweidegebieden langs waterkanten van agrarische percelen groeien. In de meer intensieve beheerde agrarische graslanden en nabij erven worden deze soorten echter niet verwacht.

Libellen

De groene glazenmaker is afhankelijk van schoon water met krabbenscheer. Deze soort wordt niet in agrarisch gebied verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

De noordse woelmuis en waterspitsmuis worden alleen verwacht in en nabij de moeraspercelen en extensieve grasland percelen met pollige vegetatiestructuren. Op de meer intensieve graslanden en nabij agrarische erven worden deze soorten niet verwacht.

In het bestemmingsplan zijn de gebieden waar deze soorten voorkomen positief bestemd en geldt een passend planologisch beschermingsregime. Uitvoering van het plan heeft dus niet tot gevolg dat dergelijke soorten binnen het plangebied in hun voortbestaan worden bedreigd. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is in deze gevallen ook niet in het geding, omdat geen sprake is van te verwachten overtredingen van verbodsbepalingen van de Ff-wet en daardoor eventuele ontheffingsverplichtingen.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen en watergangen in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Amfibieën

De Rugstreeppad kan relatief makkelijk tijdelijke habitats bevolken, met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen. Ook in het agrarisch gebied komt zij voor. De soort gebruikt (polder)sloten als voortplantingsplaats en overwintert vaak onder stenen en dergelijke bij boerderijen.

Reptielen

De Ringslang kan gebruik van watergangen en dichtbegroeide oevers in het veenweidegebied. Op de intensiever beheerde agrarische percelen en nabij agrarisch erven wordt deze soort niet verwacht.

Vogels

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. In woningen en opstallen kunnen Gierzwaluw, Kerkuil, Steenuil (ook in boomholten) en Huismus broeden. Roek, Buizerd en Ransuil broeden in hoge bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. De Ooievaar broedt op hoge bouwwerken zoals schoorstenen, of op palen.

Vissen

Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad en Bittervoorn komen voor in watergangen in het agrarisch gebied.

4.3.4 Provinciaal beschermde gebieden

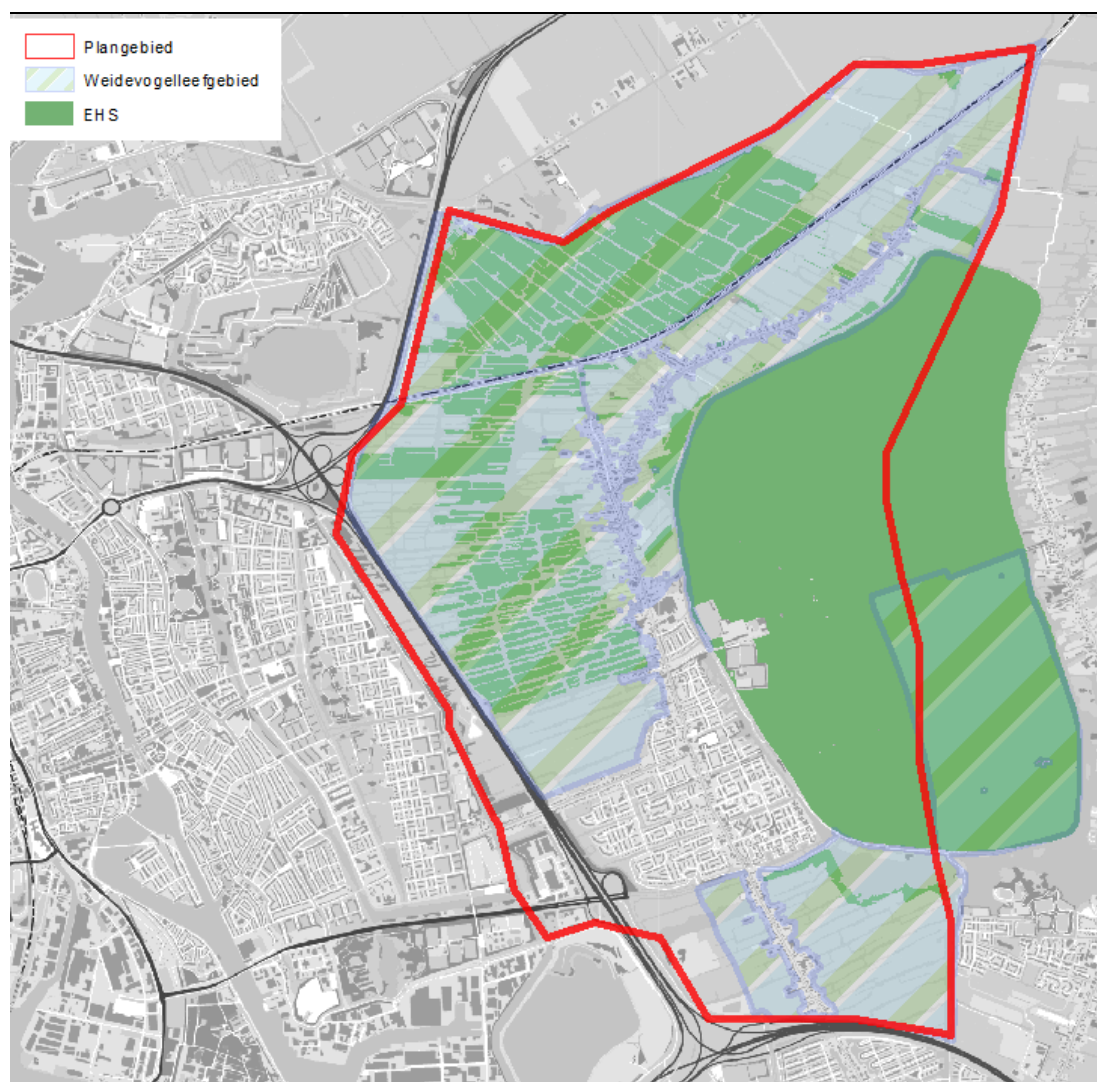
Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura2000-gebied of Beschermd natuurmonument, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken veelal deel uit van de *Ecologische Hoofdstructuur* (EHS), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen in de EHS met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen²⁴.

In de huidige situatie liggen bijna alle bebouwing, erven en bouwvlakken van de veehouderijen buiten de begrenzing van de EHS. Deze grenzen ook niet direct aan de EHS. De begrenzing van de EHS overlapt voor een groot deel het Natura2000-gebied (zie figuur 4.1).

Onder eigenschappen van de wezenlijke waarden en kenmerken vallen: kwaliteit van het ecosysteem, aaneengeslotenheid en robuustheid, bijzondere soorten en verbindingen. In de provincie Noord-Holland zijn de wezenlijke waarden en kenmerken nader ingevuld in het Ontwerp Natuurbeheerplan 2013. Uit deze beschrijving blijkt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in het buitengebied Oostzaan overeenkomen met de doelen van het Natura2000-gebied. Een uitzondering hierop zijn de weidevogels. Broedende weidevogels zijn een wezenlijke waarde van de EHS maar hiervoor zijn geen of beperkt doelen opgenomen in het Natura2000-gebied.

Buiten het Natura2000-gebied en de EHS zijn delen aangewezen als Weidevogelleefgebied. Hiervoor geldt eenzelfde beschermingsregime als voor de EHS.

²⁴ Ministerie van LNV, 2007

Figuur 4.2 Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebied binnen het plangebied (rood omlijnd)

Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Oostzanerveld

Het Oostzanerveld is een waterrijk veenweidegebied met mozaïek van moeras, weidevogel- en kruidenrijk grasland, vochtig schraalland, veenmosrietland, open water en bosjes. In de sloten komen plaatselijk brakwatersoorten voor zoals ruppia en nimfkruid.

Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Twiske

Het Twiske betreft een voormalig zandwinplas ingericht als recreatiegebied. Behalve bossen en gazons voor intensief recreatief gebruik kent het gebied ook delen met riet en ruigte, kruidenrijk grasland en vochtig schraalland, veenmosrietland en spontaan bos. De plas is een belangrijk rustgebied voor watervogels, in het bijzonder smienten.

Weidevogelleefgebied

In en rondom het Oostzanerveld en Twiske zijn gebieden aangewezen als Weidevogelleefgebied. In deze gebieden wordt weidevogelbeheer uitgevoerd om de huidige populatie weidevogels te behouden.

4.3.5 Natura2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske

Een groot deel van het plangebied is onderdeel van het Natura2000-gebied "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske" (zie figuur 4.1).

Deelgebied Oostzanerveld

Het deelgebied Oostzanerveld ligt geheel binnen de begrenzing van het plangebied. In het Oostzanerveld is door ontwateringen en kavelscheidingen een karakteristiek slotenpatroon ontstaan. Dit patroon bestaat uit een, door brede en smalle sloten doorsneden, cultuurlandschap van kleine en grote eilanden. De talloze eilandjes zijn grillig van vorm. Een groot deel van dit Natura2000-gebied bestaat uit grasland, wat belangrijk is voor de vele weidevogels. In het Oostzanerveld is turf gewonnen waardoor grote gaten zijn ontstaan, dit noemen we petgaten. Door de beperkte omvang van de turfwinning in vergelijking tot andere gebieden is hier een grote diversiteit aan verlandingen ontstaan. Langs de oevers en in de voormalige petgaten komen waardevolle verlandingsstadia van laagveen voor: jonge verlandingen, overgangsveen en moerasheide. In het huidige karakter van het gebied is de langdurige invloed van brak water zichtbaar, zo komen nog zeldzame brakke plantensoorten voor, zoals echt lepelblad. In het Oostzanerveld zijn nog heldere polderwateren met bijzondere waterplanten als groot nimfkruid, snavelruppia en kranswieren.

Het zuidelijk deel van het Oostzanerveld is alleen aangewezen voor de Habitatrichtlijn. Boven de spoorlijn is het Oostzanerveld ook aangewezen als Vogelrichtlijn. Voor het noordelijk deel gelden daarom meer doelen, dit is in de volgende tabellen op een rijtje gezet.

Tabel 4.3 Oostzanerveld ten noorden van spoorlijn: doelen

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten	Vogelrichtlijnsoorten
H3140 Kranswierwateren	H1134 Bittervoorn	Broedvogels
H4010B vochtige heide (laagveen)	H1149 Kleine modderkruiper	A021 Roerdomp
H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	H1163 Rivierdonderpad	A081 Bruine kiekendief
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	H1318 Meervleermuis	A151 Kemphaan
H91D0 Veenbossen	H1340 Noordse woelmuis	A153 Watersnip
		A193 Visdief
		A292 Snor
		A295 Rietzanger
		Niet-broedvogels

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten	Vogelrichtlijnsoorten
		A043 Grauwe gans
		A050 Smient
		A051 Krakeend
		A56 Slobeend
		A125 Meerkoet

Het deel van het Oostzanerveld ten zuiden van de spoorlijn is alleen aangewezen voor de Habitatrichtlijn en daarmee voor de volgende habitattypen en -soorten.

Tabel 4.4 Oostzanerveld ten zuiden van spoorlijn: doelen

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten
H3140 Kranswierwateren	H1134 Bittervoorn
H4010B Vochtige heide (laagveen)	H1149 Kleine modderkruiper
H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	H1163 Rivierdonderpad
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	H1318 Meervleermuis
H91D0 Veenbossen	H1340 Noordse woelmuis

Deelgebied Het Twiske

Het Twiske ligt deels binnen de begrenzing van het plangebied. Het Twiske is een populair natuur- en recreatiegebied. Door zandwinning ontstond in het Twiske een grote plas die goed voor recreatieve doeleinden gebruikt kon worden. Rondom de recreatieplas ligt het laagveenlandschap, hoewel dit door het vele bos meer besloten is dan de andere deelgebieden is een gedeelte van het Twiske belangrijk voor weidevogels. De rietkragen bij het water zijn belangrijke gebieden voor moerasvogels.

Het Twiske is alleen aangewezen voor de Vogelrichtlijn. De kwalificerende soorten staan in de volgende tabel opgenomen. Hierbij moet worden opgemerkt dat het Twiske onderdeel is van een groot Natura2000-gebied. Het leefgebied van een aantal kwalificerende soorten ligt daardoor in andere delen van het Natura2000-gebied. Het Twiske is vooral van belang als rustplaats voor overwinterende watervogels, broedgebied voor moerasvogels en enkele delen zijn geschikt als leefgebied voor weidevogels. Voor de broedvogels kemma, watersnip en visdief heeft het Twiske geen geschikt broedbiotoop.

Tabel 4.5 Kwalificerende vogelrichtlijnsoorten Twiske

Vogelrichtlijnsoorten
<i>Broedvogels</i>
A021 Roerdomp
A081 Bruine kiekendief
A151 <i>Kemphaan</i>
A153 <i>Watersnip</i>
A193 <i>Visdief</i>
A292 Snor
A295 Rietzanger
<i>Niet-broedvogels</i>
A043 Grauwe gans
A050 Smient
A051 Krakeend
A056 Slobeend
A125 Meerkoet

4.4 Toekomstige situatie en effectbeoordeling

De ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt, en een mogelijk effect op de natuurwaarden hebben zijn:

1. Het nieuwe bestemmingsplan maakt het mogelijk om bestaande agrarische bouwvlakken te vergroten of nieuwe bouwvlakken aan te wijzen voor agrarische bedrijven (geen intensieve veehouderij zijnde). Om bestaande ruimtelijke en omgevingskwaliteiten te behouden wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande, in de linten gelegen erven
2. In het plangebied is behoefte aan de bouw / aanleg van kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen langs bestaande routestructuren. Hieronder worden voorzieningen verstaan als picknickplaatsen, vissteigers, informatieborden, banken, observatieborden en aanlegsteigers. Het plangebied is onder te verdelen in drie recreatieve zones:
  - Zuidelijk deel Twiske: Ruimte voor recreatie en bebouwing en ondersteunende voorzieningen als parkeervoorzieningen
  - Noordelijk deel Twiske. In dit gebied is minder intensieve recreatie mogelijk zoals fietsen en wandelroutes
  - Oostzanerveld: in dit gebied is alleen extensieve recreatie mogelijk

Voor het overige heeft het plan een sterk conserverend karakter en vormen de bestaande ruimtelijke inrichting en bestaande vormen van gebruik de basis voor het plan. Grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen en/of wijzigingen van het grondgebruik zijn hier niet aan de orde.

4.5 Effectbeoordeling beschermde soorten

In het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden opgenomen voor grootschalige ingrepen in groenstructuren, bebouwingsstructuren en het watersysteem. Deze voor flora en fauna belangrijke gebieden worden beschermd middels regels in het bestemmingsplan voor de bestemmingen 'natuur'. Ontwikkelingsmogelijkheden zijn kleinschaliger van karakter en beperken zich met name tot ontwikkelingen op of nabij bestaande bebouwing of bestaande recreatieve routestructuren. Lokaal kunnen daarbij door bouw- en sloopwerkzaamheden, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering effecten optreden op beschermde soorten. Dit geldt met name voor de soorten waarvoor het agrarisch gebied een belangrijk deel uitmaakt van het leefgebied (zie tabel 4.2). Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Flora- en faunawet en een daaruit volgende ontheffingsplicht.

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingverlening Flora- en faunawet leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten. Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk ruime mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende (verzachtende) maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd. Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol dient te worden ontwikkeld, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling. Voor tabel 2-soorten kan daarbij worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor tabel 3-soorten en vogels zal aangetoond moeten worden dat een overtreding van de verbodsbepalingen effectief kan worden voorkomen.

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn.

Conclusie

Aangaande de Flora- en faunawet zijn er voor het bestemmingsplan geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid. Hierdoor is het bestemmingsplan op grond van de Flora- en faunawet redelijkerwijs uitvoerbaar. **Het effect is neutraal (0).**

4.6 Effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden (EHS)

In het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden opgenomen voor grootschalige ingrepen in of nabij provinciaal beschermde natuurgebieden. Mogelijke effecten op deze natuurgebieden beperken zich tot effecten door agrarische en recreatieve ontwikkelingen.

Effecten agrarische ontwikkelingsmogelijkheden

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om agrarische bouwvlakken uit te breiden. Deze uitbreiding is niet mogelijk in gebied dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. De lintbebouwing grenst aan Weidevogelleefgebieden (zie figuur 4.2). Uitbreiding van bouwvlakken heeft geen effect op het Weidevogelleefgebied. Dit komt door de ligging van bouwvlakken (in de bestaande lintbebouwing) en door beperkende bouwregels.

Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen

De ontwikkeling van kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen zoals picknickplaatsen, vissteigers is alleen mogelijk langs bestaande routestructuren. Voor deze voorzieningen zijn nadere voorwaarden ten aanzien van locatie en uitvoering van belang.

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om gevoelige locaties of perioden (broedseizoen) te ontzien, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op provinciaal beschermde gebieden te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn.

Conclusie

Vanuit het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die mogelijk effect hebben op provinciaal beschermde natuurgebieden. Het behoud en de ontwikkeling van de ecologische en landschappelijke waarden van deze gebieden zijn verweven in de bestemmingsplanregels. **Het effect is neutraal (0).**

4.7 Effecten op Natura2000-gebieden (Passende beoordeling)

4.7.1 Effecten algemeen

De toetsing van effecten op Natura2000-gebieden betreft een Passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 19J van de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij is ondermeer ruime aandacht besteed aan de ontwikkelingen die kunnen leiden tot stikstofdepositie in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura 2000-areaal.

Ruimtelijke effecten: oppervlakteverlies & versnippering

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om agrarische bouwvlakken uit te breiden en nieuwe agrarische bouwvlakken aan te wijzen. Deze uitbreiding en nieuwvestiging is niet mogelijk in gebied dat is aangewezen als Natura2000-gebied.

De ontwikkeling van kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen zoals picknickplaatsen, vissteigers is alleen mogelijk langs bestaande routestructuren. Voor deze voorzieningen zijn nadere voorwaarden ten aanzien van locatie en uitvoering van belang.

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om gevoelige locaties of perioden (broedseizoen) te ontzien, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op het Natura2000-gebied te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn.

Milieueffecten: verzuring & vermesting

In het tweede deel van de Passende beoordeling wordt separaat ingaan op de mogelijke effecten vanuit verzuring en vermesting.

Milieueffecten: verzoeting, verzilting & verontreiniging

Het bestemmingsplan biedt geen ruimte aan ontwikkelingen die verzoeting, verzilting of verontreiniging in Natura2000-gebieden veroorzaken, zoals grootschalige ingrepen in de waterhuishouding. Deze aspecten blijven dus verder buiten beschouwing.

Effecten watersysteem: verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid, verandering overstomingsfrequentie, verandering dynamiek substraat

Door het achterwege blijven van wezenlijke (grootschalige) ingrepen in het bestaande watersysteem zijn negatieve effecten niet aan de orde. Deze aspecten blijven dus verder buiten beschouwing.

Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die leiden tot een toename van verstoring van soorten waarvoor de Natura2000-gebieden zijn aangewezen. De agrarische ontwikkelingen vinden buiten de beschermde natuurgebieden plaats in gebieden waar in de huidige situatie al menselijk gebruik plaatsvindt. De kleinschalige recreatieve ontwikkelingen vinden plaats nabij bestaande recreatie structuren. De rustige delen in het Natura2000-gebied worden daarom niet aangetast. **Het effect is neutraal (0).**

4.8 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen (tweede deel van de Passende beoordeling)

Los van de in het eerste deel van de Passende beoordeling beschreven versturende mechanismen wordt in dit tweede deel van de Passende beoordeling apart ingegaan op de verschillende mechanismen die vanuit het plangebied invloed uit zouden kunnen oefenen op de nabijgelegen voor verzuring en vermesting gevoelige habitats. In de brief van de Staatsecretaris van EZ aan de Tweede Kamer van 4 februari 2013 staat duidelijk verwoordt waarom verzuring/eutrofiering specifieke aandacht behoeft: zie kader hieronder.

Voor welke juridische en milieuproblemen biedt de PAS een oplossing?

Na de plaatsing door de Europese Commissie van de door Nederland aangemelde Natura2000-gebieden op de Lijst van Communautair Belang moeten deze gebieden ook naar nationaal recht worden aangewezen en beschermd. De basis hiervoor is de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw), waarmee Nederland de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn heeft geïmplementeerd. Belangrijk hierbij is dat de natuurwaarden in de Natura2000-gebieden niet alleen beschermd moeten worden tegen (mogelijk) negatieve invloeden van projecten en ontwikkelingen in het gebied, maar ook tegen (mogelijk) negatieve invloeden van projecten en ontwikkelingen buiten het gebied. Dit heet de zogenaamde externe werking.

Voor een groot deel van de Natura2000-gebieden geldt dat stikstofemitterende activiteiten buiten de gebieden zo'n negatieve invloed kan hebben. Deze leiden namelijk tot een te hoge stikstofdepositie in de gebieden met verzuring en vermisting tot gevolg. Deze te hoge depositie kan zich bijvoorbeeld uiten in vergrassing, waardoor de aanwezige natuurwaarden worden overgroeid. De belangrijkste bron van uitstoot van deze stikstof is de sector veehouderij en in mindere mate verkeer & vervoer en industrie.

In en nabij het plangebied zijn de volgende Natura2000-gebieden gelegen waar effecten van veranderingen in de stikstofdepositie zijn te verwachten. Dit zijn:

- Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske
- Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder
- Polder Westzaan

4.8.1 Effecten ten opzichte van het huidige gebruik

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Natura2000-gebieden geldt dat het uitbreiden van de veehouderijbedrijven in het plangebied, zonder gebruik te maken van de mogelijkheden die door de techniek worden geboden, tot resultaat heeft dat de depositie toeneemt in het gehele Natura2000-gebied. In alle kwalificerende habitats zou er dan sprake kunnen zijn van een toename van de depositie met in sommige gevallen meer dan 200 mol N/ha/jaar. De in de onderstaande tabellen opgenomen rekenresultaten van uitgevoerde berekeningen tonen de resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen voor de verschillende scenario's, per Natura2000 gebied.

Tabel 4.6 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske (ten opzichte van het huidige gebruik): inzicht in de toe- / afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Scenario's					
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worst case: alle bouwvlakken 1,5 ha	Beperking van de groei mogelijkheden tot bestaande rechten	Scenario 2: externe saldering (<30NGE stopt, de rest groeit)	Aanvullend scenario: zone van 100 meter om begrensde N2000 en aanvullende maatregelen
+	>10	1083	40	8	0
+	0-10	816	1859	337	0
-	0-1	0	0	1415	1338
-	>1	0	0	139	561

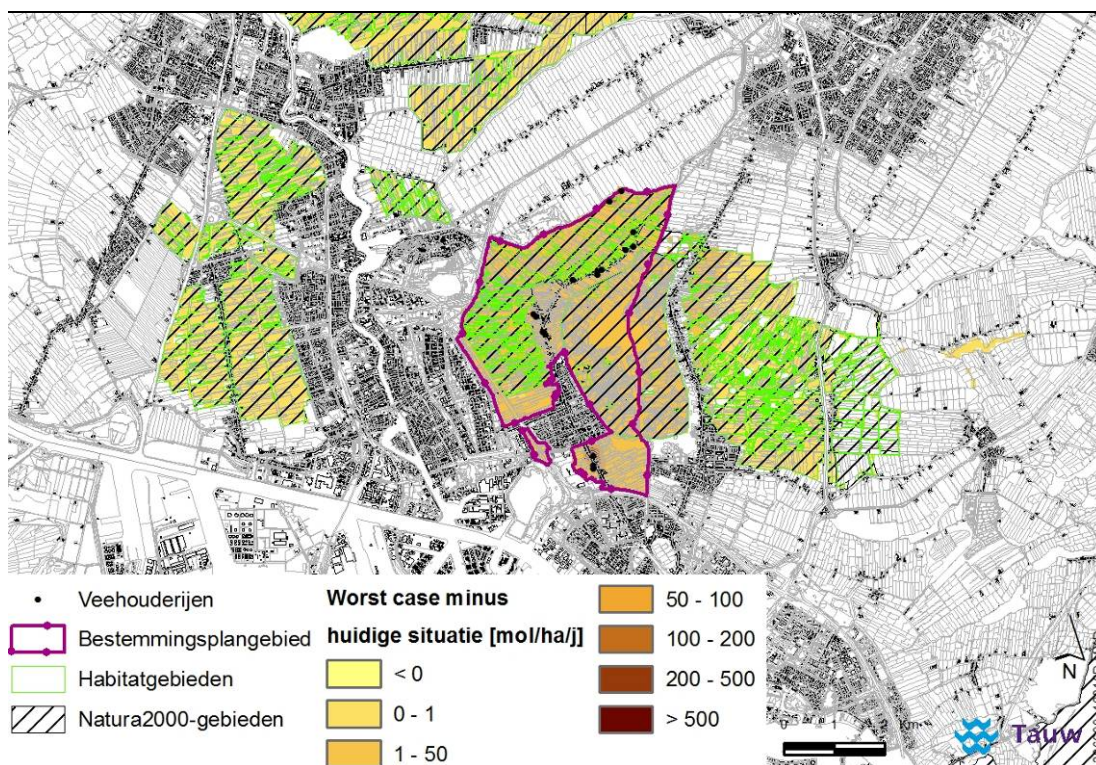
Tabel 4.7 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (ten opzichte van het huidige gebruik): inzicht in de toe- / afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Scenario's					
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worst case: alle bouwvlakken 1,5 ha	Beperking van de groei mogelijkheden tot bestaande rechten	Scenario 2: externe saldering (<30NGE stopt, de rest groeit)	Aanvullend scenario: zone van 100 meter om begrensde N2000 en aanvullende maatregelen
+	>10	0	0	0	0
+	0-10	509	509	509	0
-	0-1	0	0	0	509
-	>1	0	0	0	0

Tabel 4.8 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Polder Westzaan (ten opzichte van het huidige gebruik): inzicht in de toe- / afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Scenario's					
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worst case: alle bouwvlakken 1,5 ha	Beperking van de groei mogelijkheden tot bestaande rechten	Scenario 2: externe saldering (<30NGE stopt, de rest groeit)	Aanvullend scenario: zone van 100 meter om begrensde N2000 en aanvullende maatregelen
+	>10	0	0	0	0
+	0-10	1017	1017	436	0
-	0-1			5810	1017
-	>1			0	0

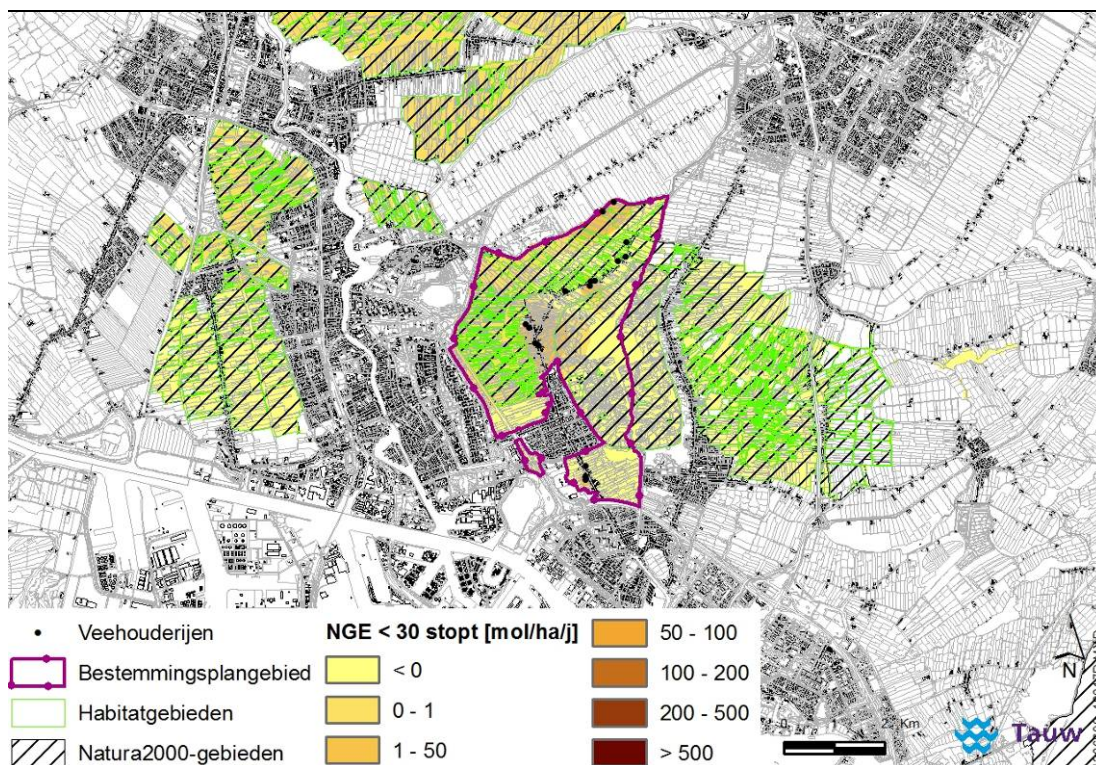
In de onderstaande figuur is het resultaat van de verspreidingsberekening weergegeven van een variant op de worstcase, waarin de omvang van de generieke uitbreiding is beperkt tot de bestaande rechten zoals die in het vigerende bestemmingsplan zijn vastgelegd. Duidelijk is dat ook in dit geval er sprake zal zijn van een toename van de depositie op de kwalificerende habitats. In deze variant blijft de toename beperkt tot ongeveer 20 mol/ha/jaar.

Figuur 4.3 Toename van de depositie vanuit het plangebied ten gevolge van de maximaal mogelijke ontwikkelingen binnen de vigerende bouwvlakken (variant op het worstcase-scenario)

Op basis van de vastgestelde potentiële dynamiek in het plangebied (relatief veel kleine bedrijven met een bedrijfsomvang van minder dan 30 NGE waarvan verondersteld mag worden dat die binnen de planperiode hun bedrijfsactiviteiten zullen beëindigen) is een scenario opgesteld waarin de emissies vanuit dit deel van de populatie op nul is gezet, in combinatie met het nemen van de externe saldering door de rest van de populatie (scenario 2 uit bijlage 5). In de onderstaande figuur is weergegeven welke veranderingen er zullen plaatsvinden in de depositie op de kwalificerende habitats ten opzichte van het huidige gebruik, als deze maatregelen genomen zouden worden.

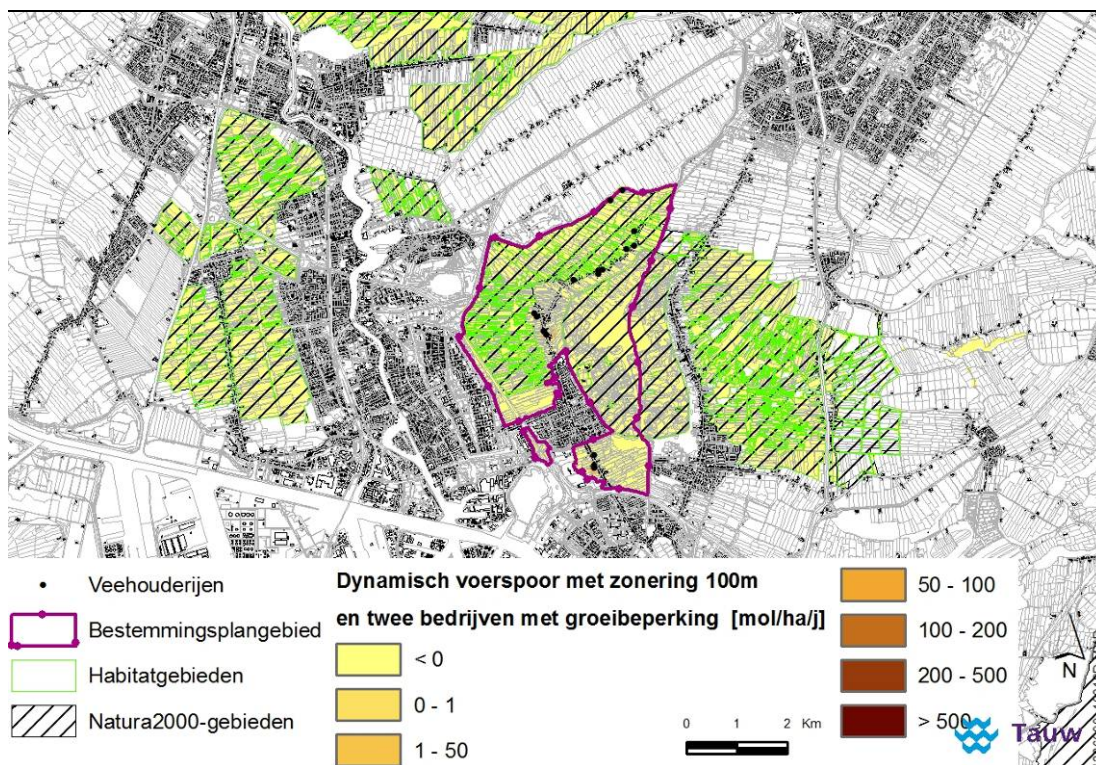
Figuur 4.4 Gevolgen voor de depositie vanuit het plangebied ten gevolge van het nemen van twee maatregelen:

1 = Het stoppen van de bedrijfsmatige emissies vanuit de bedrijven <30NGE in combinatie met

2 = Externe saldering op de overige bedrijven (scenario 2 uit bijlage 5)

De figuur laat duidelijk zien dat, ondanks de maatregelen, er toch nog sprake is van een lokale toename rondom de groeiende bedrijven. Omdat er een aantal bedrijven in, of heel dichtbij de Natura2000-gebieden gelegen zijn valt deze piekbelasting in dit scenario nog over de kwalificerende habitats. Daarom is het effect van aanvullende maatregelen onderzocht.

Die aanvullende maatregelen bestaan uit het aanbrengen van een zonering tot op 100 meter rondom de begrenzing van het Ilperveld, waarbinnen toename van de emissie niet mogelijk is, in combinatie met het beperken van de uitbreidingsmogelijkheden van twee bedrijven die net buiten deze zone liggen (aan de Heul en aan het Noordeinde) tot 50 % uitbreiding ten opzichte van het nu voor het houden van dieren in gebruik zijnde oppervlak binnen het bouwvlak. Dit betekent voor deze twee bedrijven dat ze ongeveer 30 % van de vigerende bouwvlakken in gebruik kunnen hebben voor het houden van dieren. Dit beperkt de piekmissie vanuit deze twee bedrijven. De onderstaande figuur laat het resultaat zien van de gebiedsgerichte modelleringen voor de maatregelen die in dit scenario zijn verwerkt, door de depositie te vergelijken met het huidige gebruik.

Figuur 4.5 Gevolgen voor de depositie vanuit het plangebied ten gevolge van het nemen van twee aanvullende maatregelen:

3 = Een zonering tot 100 meter rondom de begrensde natuur waarbinnen geen toename van de depositie is toegestaan

4 = Een beperking van het gebruiksrecht op twee bedrijven net buiten deze 100 meter zone tot 30% vulgraad met gebouwen waarin dieren gehouden kunnen worden

De figuur laat zien dat er in dit scenario, met de vier maatregelen zoals beschreven, slechts nog in beperkte mate sprake is van een toename van de depositie. Door de aangebrachte zonering rondom het Natura2000 gebied kan daarmee worden uitgesloten dat er op de kwalificerende habitats sprake kan zijn van een toename van de depositie.

Effecten op Beschermde natuurmonumenten

Binnen het plangebied zijn geen Beschermde natuurmonumenten aanwezig. Op de Beschermde natuurmonumenten in de omgeving zijn effecten beperkt tot stikstofdepositie. Ten aanzien van het laatste scenario, met daarin vier maatregelen ten opzichte van de worst case, gelden voor deze gebieden dezelfde conclusies als voor de kwalificerende habitats: een toename van de depositie wordt niet verwacht.

4.8.2 Verschil ten opzichte van de autonome ontwikkeling

In het buitengebied van Oostzaan bevinden zich geen intensieve veehouderijen. Voor de melkveehouderijen in het gebied heeft het Besluit huisvesting geen consequenties; elk van de bedrijven kan zonder maatregelen aan de grenswaarden uit het besluit voldoen. Daarom zijn er in dit geval geen verschillen tussen de emissies vanuit het huidige gebruik, en die van de situatie waarin strikt gehandhaafd wordt op de grenswaarden die in het Besluit huisvesting zijn opgenomen.

4.9 Conclusies Passende beoordeling Natura2000-gebieden

Het bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan is wat betreft de bescherming van Natura2000-gebieden en Beschermden natuurmonumenten, redelijkerwijs uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Verder is, op basis van een set maatregelen, rekening houdend met de te verwachten dynamiek in het gebied en de ligging van de bedrijven, modelmatig vastgesteld dat er, als de randvoorwaarden die ten grondslag liggen aan de maatregelen gerespecteerd worden, er geen sprake zal zijn van significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden in de directe omgeving. Dat betekent dat er ook op de gebieden die verder weg liggen geen effecten op kunnen treden. Daarnaast worden er geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura2000-gebieden of Beschermden natuurmonumenten. **Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.**

4.10 Conclusie met betrekking tot het thema natuur

Met betrekking tot het thema natuur, leidt het bestemmingsplan niet tot onaanvaardbare effecten op beschermde natuurwaarden. **Het effect wordt als neutraal (0) beoordeeld.**

5 Milieueffecten overige thema's

In het vorige hoofdstuk beschreven we de effecten voor natuur. Dit hoofdstuk geeft de effecten voor de andere thema's weer. Voor de effectbepaling ontleen wij toetsingscriteria aan de in het bestemmingsplan geformuleerde doelen. Daarnaast gebruiken we de sectorale wetgeving.

Tabel 5.1 Beoordelingscriteria

Relevante aspecten	Beoordelingscriterium
• Landschap	Aantasting en/of kwaliteitsverbetering waardevolle landschappen en landschappelijke elementen (ruimtelijke kwaliteit).
• Cultuurhistorie / archeologie	Kwaliteitsverbetering c.q. -vermindering waardevolle cultuurhistorische elementen, respecteren archeologische verwachting.
• Water en bodem	Mate van beïnvloeding waterstructuren, ontstaan / wegnemen knelpunten waterhuishouding, risico grond- en drinkwaterbeschermingsgebieden.
• Verkeer	Toename / afname hinder, knelpunten binnen verkeersstructuur.
• Milieukwaliteit	Op basis van deskundigen oordeel wordt bepaald of er knelpunten met sectorale normstellingen voor geluid, luchtkwaliteit, geur, fijn stof en gezondheid kunnen ontstaan. Indien daar aanleiding toe is wordt een en ander meer kwantitatief onderzocht.
• Recreatie	Mate van toename recreatiedruk.

5.1 Wijze van effectwaardering

De te verwachte effecten worden evenals bij het thema natuur in tabellen gewaardeerd (gescoord). Dit gebeurt met behulp van plussen en minnen in een vijf puntsschaal. De volgende waarderingen worden onderscheiden:

-	negatief effect
0/-	licht negatief effect
0	geen effect (neutraal)
0/+	licht positief effect
+	positief effect

5.2 Landschap

5.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Het plangebied wordt gevormd door een groot uitgeveend gebied ten noorden van Amsterdam en maakt onderdeel uit van Nationaal Landschap Laag-Holland. Het betreffen de overblijfselen van een eens zeer uitgestrekt hoogveengebied, dat zich vanaf 2.700 voor Chr. in grote delen van Noord-Holland wist te ontwikkelen. Vanaf de Vroege Middeleeuwen werd het gebied in hoog tempo ontgonnen en ontwaterd. Langs de ontginningsassen ontstond het lintdorp Oostzaan, van waaruit men steeds dieper het veen binnendrong. De drooglegging van het Hollandse hoogveen resulteerde in een daling van het landoppervlak tot onder de zeespiegel, waardoor het gebied vatbaar werd voor overstromingen vanuit de voormalige Zuiderzee. Veeteelt vormde het belangrijkste landgebruik. Het huidige landschap is te typeren als een weids en open veenweidegebied, dat wordt doorsneden door ontelbare sloten en slootjes. In het gehele gebied is op relatief grote schaal turf gewonnen, waarbij veenbagger tot op een diepte van drie meter met een lange stok en beugel (baggerbeugel) omhoog werd gehaald. Door deze turfwinning ontstonden vele petgaten, die zich opvulden met water en waarin na verloop van tijd nieuwe moerasvorming optrad. Van de oorspronkelijke zes tot tien meter dikke hoogveenbodem resteert nu nog een (gemiddeld) drie meter dik pakket. Het plangebied kent twee landschapstypen: het veenpolderlandschap en de droogmakerij. Een landschapstype is een karakteristieke combinatie van landschapkenmerken en –elementen die in een bepaalde samenhang voorkomen.

Veenpolderlandschap

De natuurlijke ontwatering van het veengebied vond plaats via veenstromen. De veenpolders bestaan uit onvergraven veen, dat overwegend in gebruik is als grasland. De veengebieden hebben een vlakke ligging en een zeer open karakter. Hierbinnen vormen de lange bebouwingslinten belangrijke elementen. De ontginningswijze van de veengebieden wordt gekenmerkt door een lange ontginningsas langs een natuurlijk of gegraven water of langs een weg. Loodrecht op de ontginningsas zijn evenwijdig sloten gegraven, waarmee een strokenverkaveling is ontstaan. Het verkavelingspatroon varieert van zeer regelmatig tot zeer onregelmatig, terwijl ook is ingespeeld op specifieke omstandigheden, zoals de aanwezigheid van veenstromen en meren. Daarbij is onderscheid in de mate van waterrijkdom.

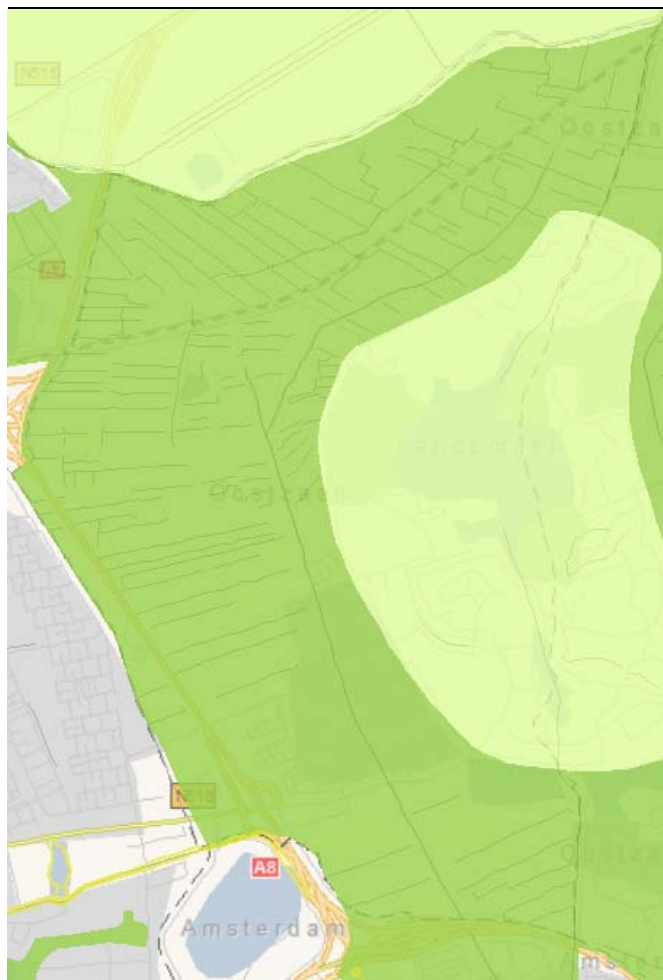
De meeste veenpolders zijn aanvankelijk ingericht als vaarpolders, waarbij de landbouwgronden alleen over het water bereikbaar waren. Na een ingrijpende herinrichting zijn vrijwel alle gronden over de weg ontsloten. De veenmosrietlanden, hooilanden en oeverlanden zijn over het algemeen relatief jonge veengebieden, die ontstaan zijn aan de oevers van open water als gevolg van verlanding. De verlanding is het gevolg van veenvorming die zich nu nog steeds voordoet.

De bewoning en bebouwing zijn gelegen langs de ontginningsas, waardoor langgerechte dorpen zijn ontstaan. Veel huizen zijn gebouwd van hout. Klei was weinig voorhanden en hout verzakte minder snel op de drassige bodem dan steen. Het bebouwingslint binnen het plangebied is op te delen in twee deelgebieden, te weten het zuidelijke deel (Zuideinde tussen de Kolkweg en de Ringweg A10) en het noordelijke deel (vanaf het Noordeinde ter hoogte van de firma Meijn tot aan de gemeentegrens bij Purmerland, inclusief de Haal, de Heul en de Stationsstraat). Beide delen van de lintbebouwing zijn kleinschalig en groen van karakter. De bebouwing bestaat uit een verscheidenheid van huizen, bedrijfjes (aan huis) en/of winkels, enkele boerderijen en woonhuizen met een bedrijfserf. Achterop het erf of grenzend aan de hoofdmassa staan schuren, stallen, hallen en andere bouwmassa's, die in kleur en eenvoud duidelijk ondergeschikt zijn aan het hoofdgebouw en de omgeving. De gebouwen worden afgewisseld door vrije uitzichten op de achterliggende weilanden. Met name in het noordelijke stuk van het lint zijn veel en grote doorzichten aanwezig. De grootte van de kavels is wisselend. In het algemeen zijn de gebouwen kleinschalig met een onderbouw van één laag en een kap. Ook het profiel van de openbare weg inclusief de ophaalbruggetjes evenals de wegsloot in het noordelijke deel van het lint is beeldbepalend voor het lint en is om deze redenen beschermenswaardig.

De ontwikkeling langs de Stationsstraat onderscheidt zich van het omliggende gebied doordat het hier om een intensievere bebouwing gaat. Hier bevindt zich een rij twee-onder-één-kapwoningen van gelijk model met twee lagen en een kap. Ook langs het eerste deel van de Heul is de bebouwing intensiever en komen twee-onder-één-kapwoningen voor. De voorgevels zijn daarbij gericht op de weg. De detaillering van de gebouwen is in overeenstemming met het plattelandskarakter: eenvoudig en direct.

Droogmakerij

Ooit bestond Het Twiske uit duizenden kleine eilandjes omringd door meren en sloten. In 1941 begon een werkverschaffingsproject en werd een groot gedeelte drooggelegd. Totdat er opnieuw een meer ontstond toen er zand gewonnen werd voor de aanleg van de Coentunnel. Zo ontstond de Stootersplas: een meer van 90 hectare groot en 30 tot 35 meter diep. In die tijd ontwikkelde Het Twiske zich tot een oase van rust, natuur en ontspanning, vlak boven Amsterdam. Ook in de referentiesituatie blijft dit deel van het plangebied in gebruik voor dagrecreatie.

Figuur 5.1 Droogmakerijlandschap (licht groen) en veenpolderlandschap (donker groen) binnen het plangebied (gestippeld) Bron: Structuurvisie 2040 provincie Noord-Holland

5.2.2 Effecten landschap

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting van de landschappelijke karakteristiek

Doelen

In het bestemmingsplan worden de volgende specifieke doelen nagestreefd als het gaat om het behoud en de ontwikkeling van het landschap:

- Handhaving van de karakteristieke openheid van het gebied
- Voorkomen dat het gebied 'verrommelt' en verruigt
- Behoud van de doorzichten/open plekken in de lintbebouwing

- Handhaving van de karakteristieke oriëntatierichting en de strokenverkaveling van de percelen en de brede sloten die daartussen liggen
- Handhaving van de hoogteverschillen die zich manifesteren ter plaatse van de wegen door het plangebied

Randvoorwaarden

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- Via de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Door middel van specifieke aanduidingen worden vervolgens de natuur- en landschappelijke vastgelegd, waaronder 'weidevogelgebied', 'openheid' en 'karakteristiek verkavelingspatroon'. Ook de groenelementen, die te klein zijn om op de verbeelding op te nemen, maken onderdeel uit van de bestemming 'Agrarisch met waarden'
- Via een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) wordt getoetst op het effect op landschap
- Aanvullende kwaliteitseisen aangaande de vorm en uitbreiding van het agrarisch bouwvlak. Zo moet er worden voorzien in een gebiedseigen landschappelijke inpassing en mag er geen onevenredige aantasting van landschap plaatsvinden

Effecten op landschap ten gevolge van nieuwvestiging bouwvlakken

In het nieuwe bestemmingsplan wordt de nieuwvestiging van agrarische bedrijven in het Oostzanerveld gefaciliteerd via een wijzigingsbevoegdheid. Als beperkende randvoorwaarden gelden onder meer dat de locatie van de nieuw te creëren bouwvlak alsmede de inrichting hiervan gekoppeld is aan strikte criteria. Onder meer moet de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd zijn. Nieuwvestiging wordt alleen toegestaan bij grondgebonden veehouderijen. Grondgebonden veehouderij wordt als een passende agrarische activiteit beschouwd in het landelijk gebied, gezien de bijdrage die wordt geleverd aan het behoud van waardevolle openheid en landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Dit geldt niet voor maneges en intensieve veehouderijen.

De nieuwvestiging van agrarische bedrijven kan leiden tot verdere verdichting en verstening van de bebouwingslinten. Om dit te voorkomen is nieuwvestiging gekoppeld aan strikte kwaliteitseisen als het gaat om de inrichting van het bouwvlak en de bebouwingslinten.

Nieuwvestiging leidt zo enerzijds tot behoud van het waardevolle open agrarisch cultuurlandschap (als gevolg van het agrarisch gebruik en beheer van het gebied) maar leidt anderzijds tot mogelijke verdichting van de historische bebouwingslinten. Al met al wordt het effect van nieuwvestiging als neutraal (0) beoordeeld. **Het effect is neutraal (0).**

Effecten ten gevolge van uitbreiding van bouwvlakken

Uitbreiding van de bouwvlakken wordt mogelijk gemaakt tot maximaal 1,5 hectare. Aan uitbreiding van het agrarisch bouwvlak worden wel strikte kwaliteitseisen verbonden. Zo dient er nadrukkelijk rekening gehouden te worden met de landschappelijke waarden. De vorm van het bouwvlak wordt zodanig gekozen dat nieuwe bebouwing op bestaande bouwvlakken de doorzichten zo min mogelijk aantasten. Hierbij wordt in het Oostzanerveld expliciet gekeken naar het slingerende verloop van de wegen. Tenslotte wordt bij het bepalen van de vorm en omvang van de bouwvlakken rekening gehouden met de bestaande eigendomsrechten en de afstanden tot omliggende woonbebouwing. Ook aan de inrichting van het bouwvlak worden nadere regelen/eisen gesteld om de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te waarborgen. Per volwaardig bedrijf mag maximaal één bedrijfswoning worden gebouwd. Uitgangspunt is dat de (nieuwe) bedrijfswoning vooraan de weg ligt in verband met behoud van de beeldkwaliteit. De agrarische bebouwing dient in principe zoveel mogelijk achter de dienstwoning en in de richting van de bestaande verkaveling te worden geplaatst, zodat plaatselijke doorzichten naar de open polder zo min mogelijk worden aangetast. Ook hiervoor geldt dat het bieden van uitbreidingsmogelijkheden en daarmee het vergroten van de levensvatbaarheid van belang is voor de duurzame instandhouding van de landschappelijke karakteristiek, die hier voor een belangrijk deel bepaald wordt door het agrarische cultuurlandschap. Anderzijds leidt uitbreiding, ondanks de gestelde kwaliteitseisen, tot een verdere verdichting van de historische linten en neemt de beleefbaarheid van het lint en de samenhang van het lint met het landschap ter plaatse af. Al met al wordt het effect van uitbreiding van bouwvlakken op het landschap neutraal (0) beoordeeld. **Het effect is neutraal (0).**

Effecten ten gevolge van woningbouw

Binnen de bestemming wonen zijn diverse mogelijkheden gecreëerd om het woon- en leefgenot te vergroten (zoals woningvergroting tot maximaal 600 m³ en meer mogelijkheden voor erfbouw). Verder is in de mogelijkheid voorzien om aan het Noordeinde en Zuideinde nieuwe woningen voor starters te bouwen. Nieuwbouw is enkel mogelijk als de waarden 'open landschap, verkavelingspatroon en weidevogelgebied' niet onevenredig worden benadeeld. De maximale woning breedte is 5 meter. Bij het aangewezen gedeelte aan het Zuideinde zijn de gronden mede bestemd voor het behoud van zichtlijnen. Binnen de huidige lintbebouwing resteren zowel bij het Noordeinde als het Zuideinde nog maar een beperkt aantal onbebouwde percelen. Ondanks de beperking van de omvang van de starterswoningen (maximaal 5 meter breed), zullen het aantal doorkijken naar het achterliggende landschap verminderen. Vanaf de openbare weg (Noordeinde en Zuideinde) is het landschap daarmee minder beleefbaar. Dit leidt tot een licht negatief effect (0/-) op het landschap. Overigens treedt vanaf De Haal geen nieuwe verstoring van zichtlijnen op, voor dit deel van het bebouwingslint wordt nieuwe bebouwing niet toegestaan op de onbebouwde percelen. **Het effect is licht negatief (0/-).**

Effecten woningbouw in het kader van Ruimte voor Ruimte

In het plangebied is de provinciale Ruimte voor Ruimte regeling van kracht. Deze regeling is gericht op een aantoonbare en duurzame verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door de bouw van woningen als compensatie voor de sloop van landschappelijk storende en/of niet-passende bebouwing of functies onder de voorwaarde dat dit leidt tot een vermindering van het bebouwde oppervlak. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- Een vermindering van het bebouwde oppervlak door een netto-afname van bebouwing
- Zekerstelling dat de herstructurering van de te saneren locatie inclusief de sloop van de hiervoor bedoelde bebouwing of functies plaats heeft
- Niet meer woningen worden toegestaan dan noodzakelijk is om de sloop van bedoelde bebouwing of functies te realiseren
- De compensatie vanuit het Ruimte voor Ruimte beleid dient bij voorkeur plaats te vinden in of tegen bestaand bebouwd gebied

Als gevolg van de kwaliteitsverbetering zal de nieuwbouw in het kader van Ruimte voor Ruimte leiden tot een licht positief effect (0/+) op de landschappelijke karakteristiek, hier bepaald door het historische langgerekte bebouwingslint in het open en waterrijke landschap. Oude, storende bebouwing wordt immers vervangen door landschappelijk beter gesitueerde nieuwbouw, waarbij een netto-afname van bebouwing plaatsvindt. Om verrommeling tegen te gaan en om de openheid te handhaven, wordt bovendien buiten het erf geen nieuwe bebouwing of opgaande beplanting toegelaten. Verder dienen alle agrarische gebouwen, sleufsilo's, mestsilo's, kuilvoerplaten alsmede verhardingen, behorende bij het bedrijfsgebouw, binnen het bouw- of bestemmingsvlak gerealiseerd te worden. Buitenopslag (ook van caravans) wordt als verboden gebruik opgenomen in het bestemmingsplan. De bestaande caravanstallingen met het bestaande aantal caravans worden gehandhaafd. **Het effect is licht positief (0/+).**

Figuur 5.2 Caravanlocaties aan Noordeinde (Bron: Bingmaps)

Effecten recreatie en nevenfuncties

Nevenfuncties op het agrarisch bedrijf worden mogelijk gemaakt, mits ze passen binnen de bestaande agrarische bebouwing. Dit geldt ook voor het starten van een bed & breakfast waartoe het bestemmingsplan mogelijkheden biedt. Als gevolg van deze eisen zullen de nevenfuncties niet leiden tot effecten op het landschap. Dit geldt echter niet voor het kamperen bij de boer. Hiervoor wordt bij recht 25 stapplaatsen toegestaan, wel met de aanvullende eis dat de camping kleinschalig en seizoensgebonden is. Aan het oprichten van een camping worden geen landschappelijke kwaliteitseisen gesteld. Met het oog op de gebiedskarakteristiek ter plaatse kan het oprichten van kleinschalige campings leiden tot verdere verrommeling van het bebouwingslint en de overgang van het bebouwingslint naar het achtergelegen open landschap. Dit leidt tot een licht negatief effect op de landschappelijke karakteristiek (0/-). **Het effect is licht negatief (0/-).**

Effecten ten gevolge van paardenbakken

Nieuwe paardenbakken mogen in het verlengde van de Ruimte voor Ruimte-regeling alleen worden gerealiseerd als daarmee een verdere verrommeling van het landschap wordt voorkomen en waarbij dus storende bebouwing wordt verwijderd. De ontheffingsmogelijkheid om onder ruimtelijke voorwaarden ook een paardenbak toe te staan (max. 20 bij 60 meter) aangrenzend aan de woonbestemming, leidt wel tot verdere 'verpaarding' en verrommeling van de karakteristieke bebouwingslinten. Ook binnen het agrarisch bouwvlak is dit ter plaatse van 'specifieke vorm van agrarisch-paardenbak' toegestaan, maar met name de mogelijkheid om grenzend aan het bestemmingsvlak 'wonen' een paardenbak mogelijk te maken middels een ontheffingsbepaling leidt tot een verdere verstoring van de landschappelijke karakteristiek van het bebouwingslint. De ruimtelijke voorwaarden waaraan de aanleg van paardenbakken moeten voldoen, waaronder landschappelijke inpassing, voorkomen onevenredig negatieve landschappelijke effecten, maar leiden desalniettemin tot meer hekken en nevenfuncties in het buitengebied. Dit leidt tot een licht negatief (0/-) effect op de landschappelijke karakteristiek van het open veenpolderlandschap en de daarin gelegen bebouwingslinten. **Het effect is licht negatief (0/-).**

5.2.3 Conclusie effectbeschouwing landschap

De effecten als gevolg van de ontwikkelingen zoals deze in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt beperken zich in eerste instantie tot de bestaande lintbebouwing van Noordeinde, De Heul en in mindere mate De Haal. Hier wordt nieuwbouw (beperkt) mogelijk. Enerzijds hebben de nieuwbouwmogelijkheden voor starterswoningen, de paardenbakken en de mogelijkheden tot het oprichten van een boerencamping een licht negatief effect op de landschappelijke karakteristiek, maar anderzijds hebben de nieuwbouwmogelijkheden op bestaande erven, met het oog op de kwaliteitseisen die er onder andere in het kader van Ruimte voor Ruimte worden gesteld, een licht positief effect. De overige ontwikkelingen, nieuwsvestiging en uitbreiding van de bouwvlakken, leiden overall tot een neutraal effect op het landschap. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkelingen zoals deze in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt leiden tot een neutraal (0) effect op de landschappelijke karakteristiek. **Het overall effect is neutraal (0).**

5.3 Cultuurhistorie en archeologie

5.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling Cultuurhistorie

Cultuurhistorie

De bouwhistorische en historisch geografische waarden hangen nauw samen met de ontstaansgeschiedenis van het landschap zoals in paragraaf 5.2 beschreven. Met name de verkaveling van het Oostzanerveld vertegenwoordigt een hoge historisch geografische waarde met het oog op de ontginningsgeschiedenis van het gebied. Zo zijn de sloten in de Middeleeuwen door boeren gegraven. Dit middeleeuwse landschap is in Oostzaan voor een groot deel nog ongeschonden aanwezig.

Verder worden er op de Informatiekaart landschap en cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland geen historisch geografisch waardevolle elementen onderscheiden.

Ook de 17e en 18e eeuwse fase in de landschappelijke ontwikkeling, toen er in het Oostzaan molens en traankokerijen stonden, is op enkele plekken nog bovengronds zichtbaar. Zo zijn langs de bewoningslinten nog gebouwen uit deze tijd aanwezig, waaronder enige 17e en 18e eeuwse huizen (zoals het Weeshuis), de Nederlands Hervormde kerk, sluizen, pakhuizen en het windmolentje De Windjager. De aanwezigheid van resten van de (molen)industrie (oude molenplaatsen) in een nog vrijwel ongeschonden landschap is van grote cultuurhistorische waarde, gezien de industriële geschiedenis van de Zaanstreek. De lintbebouwing vertegenwoordigt eveneens een hoge cultuurhistorische waarde. In het bebouwingslint aan het Zuideinde komt een tweetal rijksmonumenten voor. In het plangebied zijn verder geen gemeentelijke monumenten gelegen. In de autonome situatie zal er mogelijk verdere aantasting van de cultuurhistorische waarden in het bebouwingslint plaatsvinden, dit als gevolg van het ontbreken van een gemeentelijk monumentenbeleid.

Archeologie

Juist omdat het middeleeuwse landschap in Oostzaan voor een groot deel nog ongeschonden aanwezig is wordt het mogelijk om oude, middeleeuwse vindplaatsen (huizen, dijken) in hun oorspronkelijke context te zien en te bestuderen. En de aanwezigheid van deze middeleeuwse vindplaatsen, geeft op haar beurt weer een extra waarde aan het landschap. Niet alleen de middeleeuwse ontginningspatronen zijn nog aanwezig (oude sloten, oude dijken, de weilanden), ook de archeologische resten van de boerderijen van de mensen die het land ontgonnen hebben, zijn nog in de bodem te vinden. Dit geldt ook voor de 17e en 18e eeuwse molenplaatsen. Ook worden er nog regelmatig walvisbotten in de gemeente Oostzaan aangetroffen, deze vondsten verwijzen naar de oude traankokerijen in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is deels gelegen in het archeologisch deelgebied 'Waterland', één van de 10 regio's met een archeologisch belang in de provincie. Op de gemeentelijke archeologische waardenkaart wordt onderscheid gemaakt in drie verschillende archeologische beschermingsniveaus. De lintbebouwingen kennen als gevolg van de bewonings- en ontginningsgeschiedenis de hoogste verwachtingswaarde.

5.3.2 Effecten cultuurhistorie en archeologie

Beoordelingscriteria

- Aantasting/kwaliteitsverbetering waardevolle cultuurhistorische elementen
- Aantasting/behoud van de archeologische waarden

Doelen

- Behoud en bescherming van de karakteristieke wegsloot in het noordelijk deel van het lint
- Handhaving van de karakteristieke oriëntatierichting en de strokenverkaveling van de percelen en de brede sloten die daartussen liggen

Randvoorwaarden

De bestaande cultuurhistorische waarden zijn in het bestemmingsplan als volgt beschermd:

- Via een aanlegvergunningstelsel wordt het historische kavelpatroon beschermd. Hierbij wordt slootdemping of afgraving van het gebied aan een vergunning en aan regels gebonden.
- De cultuurhistorisch waardevolle lintbebouwing wordt beschermd door specifieke bouwbepalingen binnen de woonbestemming op te nemen, die moeten voorkomen dat zichtlijnen verdwijnen, bijvoorbeeld door een nadere eisen regeling, waarin B&W eisen kunnen stellen aan de specifieke locatie van bebouwing
- Daarnaast is de 'wegsloot' in het noordelijk deel van het plangebied planologisch beschermd. Doel is de huidige beeldkwaliteit van de sloot te behouden en te beschermen
- De archeologische waarde is vertaald naar een dubbelbestemming archeologie, waarbij de drie onderzoeksregimes uit het gemeentelijk archeologiebeleid is vertaald naar het bestemmingsplan

Effectbeoordeling cultuurhistorie

De waardevolle cultuurhistorische elementen en structuren kunnen onder druk staan van (grootschalige) economische ontwikkelingen in het buitengebied, zoals nieuwe woonclusters of bedrijventerreinen. In het buitengebied van Oostzaan vindt dit soort ontwikkelingen echter niet plaats. Nieuwvestiging en uitbreiding van (agrarische) bedrijven is wel toegestaan maar is aan landschappelijke en cultuurhistorische randvoorwaarden gebonden. Zo moet sprake zijn van een gebiedseigen landschappelijke inpassing, waarbij aandacht zal moeten zijn voor specifieke historisch geografische waarden. Als gevolg van het feit dat de bouwhistorische waarden voor het overgrote deel geen beschermde status hebben door het ontbreken van een gemeentelijke monumenten beleid, lopen de bouwhistorische waarden risico op aantasting bij nieuwbouw ontwikkelingen binnen het lint. Het bestemmingsplan gaat ook bij de kwaliteitseisen die worden gesteld aan nieuwe ontwikkelingen niet in op de bescherming van cultuurhistorische waarden. Ten opzichte van de referentiesituatie leidt dit echter niet tot een effect. Al met al wordt het effect op cultuurhistorie, hier bepaald door de middeleeuwse verkaveling en het bebouwingslint met de daarbij behorende specifieke waardevolle elementen en objecten, neutraal (0) beoordeeld. **Het effect is neutraal (0).**

Effectbeoordeling archeologie

Ten aanzien van uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is een aanlegvergunningstelsel opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de archeologische verwachtingswaardenkaart van de gemeente Oostzaan en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en waarden voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal (0) beschouwd. **Het effect is neutraal (0).**

5.3.3 Conclusie effectbeschouwing cultuurhistorie en archeologie

De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het plangebied Buitengebied concentreren zich op de bovengrondse cultuurhistorie. Het effect op de cultuurhistorie in het buitengebied is evenwel neutraal. Dit als gevolg van de borging en bescherming van de cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan en de eisen voor kwaliteitsverbetering die agrarische, recreatieve en nieuwbouw ontwikkelingen gesteld worden. De te beschermen archeologische waarden zijn opgenomen in de archeologische verwachtingswaardenkaart van de gemeente Oostzaan en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en waarden voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect op archeologie wordt als neutraal beschouwd. **Het overall effect is neutraal (0).**

5.4 Geomorfologie en bodem

5.4.1 Bodemopbouw

Natuurkrachten zorgden er in het verre verleden voor dat de Hollandse bodem niet onder de zeespiegel verdween. Echter het land van West-Nederland zakte in een regelmatig tempo ten opzichte van de zeespiegel. Dit was een ideale groeisituatie voor de vorming van veen. Omstreeks het jaar 500 was Waterland dan ook een ontoegankelijk hoogveenmoeras. Via bestaande waterlopen kon men dit gebied binnenkomen. De eerste stap om te komen tot het ontginnen, was het bevaarbaar maken van de veenbeekjes. De volgende stap was het ontwateren van het veen door middel van het graven van sloten. De schijnbaar willekeurige verdeling van het land in duizenden en soms onpraktisch gevormde eilanden, ontstond uit pure noodzaak om veenverschuiving te voorkomen.

De bodem van het Oostzanerveld bestaat uit een diep veenmospakket op afzettingen van zeeklei en fijne zanden. In het gebied heeft vrij veel kleinschalige verving plaatsgevonden. De petgaten die als gevolg hiervan zijn ontstaan, zijn grotendeels weer verland.

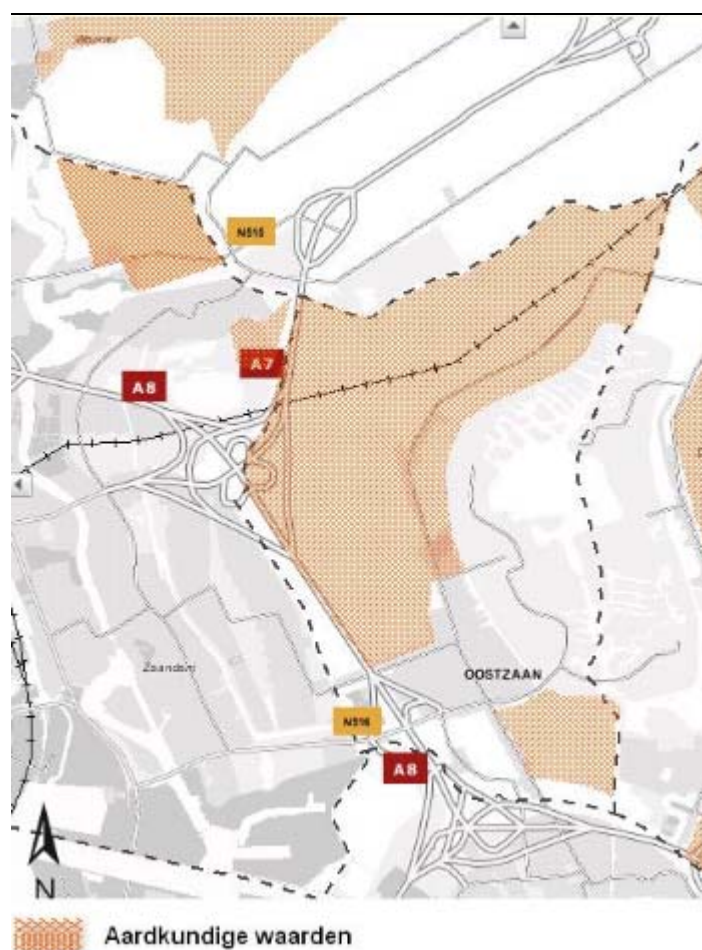
Bodembescherming

De Wet bodembescherming richt zich op de bescherming van de bodem tegen verontreiniging en andere vormen van aantasting. Op grond van de Wet bodembescherming is een ieder die op of in de bodem handelingen verricht en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat die handelingen de bodem verontreinigen of aantasten, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen. Om dit te bereiken worden op grond van de Wet milieubeheer regels gesteld om verontreinigingen door bedrijven te voorkomen.

Bij het opstellen van bestemmingsplannen is de vraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet (bijvoorbeeld grondwerkzaamheden).

Omdat het bestemmingsplan verder in hoofdzaak een conserverend plan is, waarin uitsluitend op perceelsniveau kleinschalige ontwikkelingen worden toegestaan, is in het kader van het plan geen nader onderzoek op het gebied van de bodemkwaliteit uitgevoerd.

In het plangebied zijn waardevolle aardkundige waarden aanwezig. Het provinciale beleid is erop gericht de aardkundige waarden in dit bestemmingsplan te behouden en te beschermen door in de regels een specifieke aanlegvergunningstelsel en gebruiksverbodsregeling op te nemen.

Figuur 5.3 Aardkundige waarden (bron: Provinciale Milieuverordening)

In de aanwezige aardkundig waardevolle gebieden dienen ingrepen die de bodemopbouw of het bodemreliëf kunnen aantasten, zoals egalisatie en diepploegen, omgevingsvergunningplichtig te worden gesteld.

5.4.2 Effecten / resultaten

Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat de aanwezige schone bodem in Oostzaan schoon moet blijven en dat de bodemkundige en milieuwaarden in het plangebied beschermd moeten worden. Gezien de aard en omvang van de ontwikkeling is de impact van het bestemmingsplan op de bodemopbouw beperkt. Het verwijderen, uitbreiden of ontwikkelen van bebouwing heeft weinig invloed op de geomorfologie van het gebied. Het effect is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Wat betreft bodemkwaliteit moet bij een nieuwe ontwikkeling conform de wetgeving de kwaliteit van de grond vastgesteld worden middels een bodemonderzoek, dan wel partijkeuring. Wanneer verontreiniging wordt geconstateerd zullen maatregelen worden genomen en indien nodig wordt de grond gesaneerd. De ontwikkelingen in bestemmingsplan zullen geen verder verslechtering van de bodemkwaliteit tot gevolg hebben. **Het effect is neutraal (0).**

5.5 Hydrologie en water

5.5.1 Waterkwantiteit - oppervlaktewater en grondwater

Referentiesituatie

Een goed functionerend waterhuishoudkundig systeem is essentieel voor de leefomgeving. Of het nu gaat over thema's als - bijvoorbeeld - veiligheid, de volksgezondheid, het voorkomen van overlast, de ruimtelijke inrichting, stedelijke ontwikkelingen, de ruimtelijke beleving, recreatie, natuurontwikkeling of verkeer; in alle gevallen is er een directe of indirecte relatie met de waterhuishouding.

Figuur 5.4 Het landelijke gebied in Oostzaan bestaat voor een belangrijk deel uit veenweidegronden met een geringe drooglegging en hoge natuurwaarde
(Bron: Waterplan Oostzaan 2006)

De gemeente Oostzaan valt onder het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (hierna: HHNK). Het HHNK is in Noord Noord-Holland verantwoordelijk voor het beheer van dijken, water en wegen. Het HHNK heeft een waterbeheersplan. Volgens het waterbeheersplan van het Hoogheemraadschap ligt in het plangebied geen grondwaterbeschermingsgebied, geen waterwingebied en geen 100-jaars aandachtsgebied.

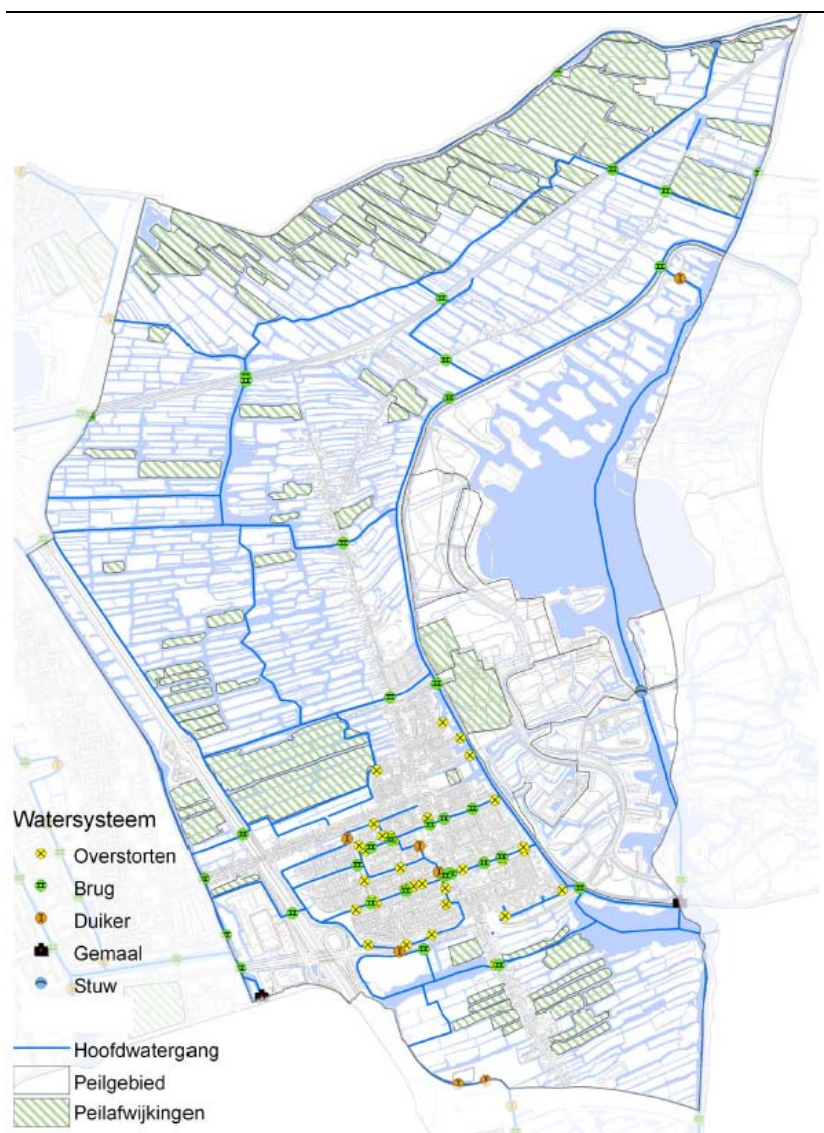

Figuur 5.5 Primaire waterkering (donker blauwe lijn) en regionale waterkering (lichtblauwe lijn) binnen het plangebied (gestippeld)
(Bron: Structuurvisie 2040 provincie Noord-Holland)

De gemeente Oostzaan bestaat uit een kleine stedelijke kern en een viertal lintbebouwingen. Dit stedelijke gebied is omgeven door een uitgestrekt waterrijk veenweidegebied. De gemeente beslaat delen van de polder Oostzaan en polder Het Twiske. In de polders is relatief veel open water (plassen en sloten)

De afwatering van de polder Oostzaan vindt plaats via het gemaal De Waker naar het Noordzeekanaal. Het water uit Oostzaan wordt via drie doorgangen onder de snelweg A8 naar het gemaal gevoerd. Door de locatie van gemaal de Waker is de stroomrichting in de polder van landelijk naar stedelijk gebied (van schoon naar vies). De belangrijkste inlaat van de polder ligt in de noordoosthoek en komt vanuit de ringvaart van de Wijde Wormer. In de zomerperiode wordt water ingelaten voor peilaanvulling en doorstroming.

Langs de rand van de polder Oostzaan is een aantal relatief kleine uitlaten aanwezig naar de aangrenzende polders, zoals de Wijde Wormer en Landsmeer.

Figuur 5.6 Watersysteem in het plangebied (Bron: Waterplan Oostzaan 2006)

Het peil in de polder Oostzaan wordt zo hoog mogelijk gehouden om inklinking van het veenweidegebied tegen te gaan. Hierdoor is de drooglegging relatief klein. In het gebied is een aantal beroepsagrarieurs actief, voor wie het peilbeheer van groot belang is.

In het noorden van de polder ligt het natuurgebied Oostzanerveld, een open veenweidegebied. Een groot deel van het gebied is in bezit van Staatsbosbeheer. In het gebied komt een groot aantal onderbemalingen voor, dat op peil wordt gehouden met behulp van windmolentjes. In een deel van het gebied vindt begrazing door schapen plaats.

Aan de oostkant van Oostzaan ligt het recreatiegebied 't Twiske. Dit is een aparte polder die is onderverdeeld in een aantal peilgebieden, onderling verbonden door stuwen. In het Twiske is de openheid van het veenweidegebied vervangen door een parklandschap met weiden, water en bos. In de noordelijke helft van 't Twiske ligt de Stootersplas, een diep binnenmeer waar flexibel peil wordt toegepast. In de zomerperiode zakt het peil uit, waardoor de inlaat van water vanuit de polder Oostzaan (met een slechtere waterkwaliteit) kan worden geminimaliseerd. In de winter wordt het (schonere) regenwater vastgehouden. Pas wanneer het peil boven een maximum stijgt, stort er water over naar het benedenstroomse peilgebied. Polder het Twiske watert aan de zuidkant met een molen af naar de polder Oostzaan.

Beleid

In 2006 is het waterplan Oostzaan 2007-2016 vastgesteld. Het waterplan is opgesteld door de gemeente Oostzaan en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Uit het waterplan blijkt dat:

- Het hoofdwatervloedsysteem in Oostzaan hydraulisch grotendeels op orde is, wat betekent dat er geen hydraulische knelpunten door te kleine kunstwerken of te nauwe watergangen aanwezig zijn
- Wanneer de neerslagintensiteit groter is dan de afvoercapaciteit van de polders, water wordt geborgen en de waterstanden stijgen. Bij extreme stijgingen kan wateroverlast ontstaan
- De Polder Oostzaan en het Twiske geen wateropgave kennen en in het Waterplan maatregelen op dit waterkwantiteitsonderdeel dus niet nodig zijn

In de autonome ontwikkeling (uitvoeren waterplan) wordt mogelijk het peil in het Oostzanerveld opgezet ten behoeven van moerasontwikkeling. Extra verharding als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen wordt gecompenseerd met de aanleg van extra open water.

De bestemmingsplannen die vervangen worden door het nieuwe bestemmingsplan, bieden meer mogelijkheden voor verdere verstening dan het nieuwe plan. De vele percelen met bedrijfs- of woonbebouwing en de gronden in het buitengebied worden bestemd op basis van het huidige gebruik. De beperkte verhardingsmogelijkheden in verhouding tot het totale gebied, en de positieve situatie ten opzichte van de voormalige plannen leidt vooralsnog tot de conclusie dat het nieuwe bestemmingsplan niet hoeft te voorzien in een compensatieregeling voor extra verhardingen (drempelwaarde = 800 m²). Een dergelijke regeling in het buitengebied leidt slechts tot versnipperde en weinig doelmatige oplossingen, die mogelijk geen recht doen aan de historisch-landschappelijke waarden van het gebied. Door het instellen van de waterbank kunnen de versnipperde oplossingen worden voorkomen.

Mocht te zijner tijd blijken dat er wel compensatie nodig is (bij extra verhardingen > 800 m²), dan kunnen deze bijvoorbeeld worden gevonden binnen de ecologische oevers die binnen de kern Oostzaan gerealiseerd gaan worden.

5.5.2 Effecten / resultaten

Doelen bestemmingsplan voor het aspect waterbeheer

- Tegengaan van verlaging van het waterpeil ter bescherming van de flora en fauna in het gebied
- Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water
- Tegengaan van verdere vermoerassing

De waterlichamen zijn afzonderlijk als water bestemd. De aard en omvang van de beoogde ontwikkelingen in het bestemmingsplan en de impact daarmee op de waterkwantiteit zijn zeer beperkt. Waterneutraal ontwikkelen is een belangrijk uitgangspunt bij de uitbreidingen. Een voorbeeld hiervan is dat het hemelwater in principe wordt geïnfiltreerd in de bodem. De uitbreidingsmogelijkheden leiden tot meer vierkante meters verharding in het landelijk gebied in het maximale groeiscenario. Deze verharding dient echter door de initiatiefnemers te worden opgevangen dan wel gecompenseerd. Dit laatste is het geval als het een oppervlak betreft van > 800 m². Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt dit getoetst middels de Watertoets. **Het effect is daarmee neutraal (0).**

5.5.3 Waterkwaliteit - oppervlaktewater en grondwater

Referentiesituatie

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit veenweidegebied dooraderd door vele 'veenriviertjes' / sloten. Het streven is gericht op selectieve peilverhoging en een grotere waterberging. Een en ander om een duurzaam behoud van het veenpakket te waarborgen en een geringere afhankelijkheid van gebiedsvreemd water te bewerkstelligen. De kwaliteit van de natuur in het gebied valt of staat bij een waterhuishouding die onder meer op natuurdoelen is gebaseerd. De waterhuishouding van het veenweidegebied heeft raakvlakken met vele natuur- en milieuaspecten zoals mineralisatie, inklinking, verdroging, verzilting, natuur, uit- en afspoeling en natuurlijk met de agrarische productie.

Vanwege de nabijheid van de Zuiderzee heeft het gebied eeuwenlang onder invloed van brak water gestaan, waarbij het zoutgehalte kon oplopen tot zes gram per liter. De laatste overstromingen vanuit zee dateren uit 1825 en 1916. Naast brakke kwel en overstromingen vormde de inlaat van brak water uit de Zuiderzee en het IJ de voornaamste bron van verzilting. Het Oostzanerveld is momenteel grotendeels geïsoleerd van de zilte invloeden. Het zoutgehalte kan in dit gebied tot onder de 0,1 gram per liter dalen, waardoor het watersysteem in dit deelgebied als zoet is te bestempelen.

De gebrekkige waterkwaliteit, die gepaard gaat met een grote troebelheid en het grotendeels ontbreken van waterplanten, vormt een continue bedreiging voor de belangrijkste habitattypen. Alleen in het noorden van het Oostzanerveld en in een deel van het IJperveld komt nog matig voedselrijk en helder water voor. In het IJperveld is de waterkwaliteit over een oppervlakte van ruim 150 ha aanzienlijk verbeterd dankzij ingrijpende natuurherstelprojecten in het kader van het Overlevingsplan Bos en Natuur (OBN) en Europese LIFEsubsidie. Een grote mate van isolatie ten opzichte van het voedselrijke oppervlaktewater en het instellen van een peilregime waar natuurlijke wisselingen van de waterstand kunnen optreden, zijn voorwaarden voor duurzaam natuurherstel.

Beleid

Uit het waterplan blijkt dat:

- De waterkwaliteit in het Twiske goed is en beduidend beter dan in de watergangen in de omgeving, dit kan onder andere verklaard worden door de grote diepte
- In het groeiseizoen water in het Oostzanerveld wordt ingelaten voor peilhandhaving en doorstroming van het water. Hierdoor wordt voorkomen dat het ondiepe water teveel opwarmt en er problemen met kroos, botulisme en dergelijke ontstaan
- Het deel van het Oostzanerveld ten noorden van de spoorlijn een betere waterkwaliteit kent dan het zuidelijk deel

In de autonome ontwikkeling (uitvoeren waterplan) wordt binnen de gemeente een zonering aangebracht waar in grote delen meer het accent op weidevogels is gelegd en in kleinere delen op moerasvorming. Alle watergangen hebben een goede waterkwaliteit. Er worden daarom maatregelen getroffen om de doorstroming te verbeteren.

Binnen het plangebied ligt geen waterwingebied en/of grondwaterbeschermingsgebied.

5.5.4 Effecten / resultaten

In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. Er vindt geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van vloestofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Verder is aangetoond dat er in de reële scenario's een afname is van de emissie (zie hoofdstuk 4) in het gebied per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen. **Het effect is neutraal (0).**

5.6 Verkeer

5.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De rijkswegen A7, A8 en A10 zijn de belangrijkste hoofdroutes om de gemeente te bereiken. Daarnaast zorgt de N235 Purmerend - Amsterdam voor een goede ontsluiting van het gebied. Voor de functies in het landelijk gebied zijn met name de secundaire wegen (onder andere door het lint) van belang. Het zijn de wegen die zijn aangelegd ten behoeve van de (veen)ontginningen. Ook komen binnen de gemeente verschillende recreatieve wandel- en fietspaden voor.

De capaciteit van het wegennetwerk in het landelijk gebied in relatie tot de huidige verkeersstromen is voldoende. Al met al levert de afwikkeling van verkeer, bijvoorbeeld naar en van (agrarische) bedrijven in het buitengebied geen knelpunten op.

In de autonome situatie zal vrijwel geen sprake zijn van een toename van het verkeer ten opzichte van de huidige situatie. Op grond van trendmatige ontwikkelingen wordt bijvoorbeeld verwacht dat de veehouderijsector in de toekomst niet zal groeien. Er zal sprake zijn van stoppers, echter ook bedrijven die willen en door de stoppers kunnen groeien: met andere woorden, het aantal bedrijven zal afnemen, maar de productieomvang zal toenemen binnen de randvoorwaarden die het bestemmingsplan Buitengebied stelt.

Van de productieruimte die bij de stoppende bedrijven vrijkomt, wordt aangenomen dat dit terecht komt bij andere veehouderijbedrijven binnen de gemeente.

In de autonome ontwikkeling worden geen (ingrijpende) infrastructurele wijzigingen in het buitengebied voorzien die de verkeersintensiteiten of de verkeersveiligheid zouden kunnen doen wijzigen.

5.6.2 Effecten / resultaten

De effecten voor verkeer worden kwalitatief bepaald op basis van expert judgement. Op basis van de ruimte in het bestemmingsplan wordt gezien of er effecten zijn te verwachten voor verkeer. De groei van het agrarisch gerelateerde verkeer in het buitengebied is rechtevenredig met de groei van het aantal dieren dat wordt gehouden²⁵.

Omdat er in het plangebied geen intensieve veehouderijen actief zijn en/of kunnen worden, zijn er geen echte piekmomenten te verwachten. De grondgebonden agrarische bedrijven (met name schapen en melkvee) kenmerken zich namelijk door een gelijkmatiger verkeersaanbod.

²⁵ Waarbij de aanname wordt gedaan dat de capaciteit van de transportbewegingen minimaal gelijk blijft

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven is beperkt, hoofdzakelijk in de bestaande agrarische linten en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden voor wat betreft nevenfuncties. Grootschalige ontwikkelingen worden niet toegestaan in het plangebied, de ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kan (in het maximale groeiscenario) leiden tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen leiden deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem.

Aandachtspunt vormt de verkeersveiligheid op het lokale wegennet. Over het algemeen kan worden gesteld dat, mede gezien de huidige situatie, de verkeersveiligheid in elk van de onderzochte scenario's adequaat blijft. Op specifieke locaties kunnen echter door plaatselijke schaalvergroting en de toename van het aantal vrachtverkeersbewegingen op de relatief smalle lokale wegen zonder vrijliggende fietspaden onveilige situaties ontstaan.

Het bestemmingsplan biedt zeer beperkt mogelijkheden voor woningbouw. De mogelijkheden voor extra recreatieve functies zijn beperkt en het aantal toeristen zal naar verwachting stabiel blijven. De verkeersaantrekkende werking van deze mogelijkheden is daarom beperkt.

Gezien de referentiesituatie is het aannemelijk dat er geen verkeerskundige knelpunten ontstaan en dat de verkeersveiligheid adequaat blijft. **Het effect is neutraal (0).**

5.7 Geluid

5.7.1 Toetsingskader

Voor geluid moet onderscheid gemaakt worden tussen het geluid dat afkomstig is van geluidbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (vooral ventilatoren, laden en lossen) en geluid afkomstig van verkeer rijdend op de openbare weg (onder andere van en naar de agrarische bedrijven).

Geluid afkomstig van de bedrijven

Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden afgestemd op de aard van de omgeving wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Een aantal bedrijven ligt in de huidige en autonome situatie op beperkte afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Er is echter geen sprake van knelpunten. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid.

Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluidreducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen. Bij nieuwvestiging zal getoetst worden aan de normen vanuit de Wet milieubeheer. Daarmee wordt geborgd dat geen knelpunten kunnen ontstaan.

Industrielawaai

De Wet milieubeheer regelt dat in een Algemene Maatregel van Bestuur categorieën van inrichtingen zijn aangewezen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. In het Besluit omgevingsrecht zijn deze benoemd. Binnen het plangebied zijn geen lawaaimakers (de zogenoemde voormalige A-inrichtingen) aangewezen.

Wegverkeerslawaaai

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit de verkeersparagraaf (zie hierboven) blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaaai.

Op grond van de wet hebben alle wegen een geluidzone met uitzondering van wegen gelegen in een als woonerf aangeduid gebied of wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt. De grootte van zone is afhankelijk van het aantal rijstroken. Zo heeft een weg bestaande uit één of twee rijstroken dat gelegen is in het buitenstedelijk gebied een zone die zich uitstrekt vanaf de as van de weg tot 250 meter aan weerszijden van de weg. De geluidzone is in wezen een onderzoekszone. Worden nieuwe woningen of andere geluidgevoelige gebouwen of terreinen geprojecteerd binnen de zone van een bestaande weg, of wordt een nieuwe weg (met zone) aangelegd, dan zijn burgemeester en wethouders gehouden een akoestisch onderzoek in te stellen naar de geluidbelasting op de gevels van deze geluidgevoelige objecten welke binnen de zone zijn gelegen.

De geluidbelasting op gevels van woningen en andere geluidgevoelige objecten mag niet hoger zijn dan de in de wet gestelde normen. Voor woningen binnen een zone is de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting vanwege de weg op de gevel 48 dB. Deze waarde is een voorkeurswaarde. De wet kent een ontheffingsregeling op deze waarde. Deze kan door burgemeester en wethouders worden verleend bij lokale plannen en onder bepaalde voorwaarden.

Het bestemmingsplan biedt onder voorwaarden de mogelijkheid voor woningsplitsing. Woningssplitsing wordt in de Wet geluidhinder aangemerkt als zijnde de realisatie van een nieuwe woning. Dit betekent dat bij de toepassing van de betreffende wijzigingsbevoegdheden vooraf akoestisch onderzoek moet worden verricht om te kunnen beoordelen of aan de wettelijke normen kan worden voldaan.

5.7.2 Effecten / resultaten

De ambitie die in het bestemmingsplan is uitgesproken is om de geluidhinder niet toe te laten nemen. Binnen het plangebied worden geen nieuwe wegen, spoorwegen of bedrijventerreinen aangelegd.

Uit de verkeersparagraaf blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen op lokale wegen door toedoen van het nieuwe bestemmingsplan naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaai. Ook laat het bestemmingsplan slechts zeer beperkt nieuwe woningbouw of andere geluidsgevoelige functies toe.

Op grond van de Wet geluidhinder hoeft voor dit planstadium geen akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd. Voor individuele bouwaanvragen zal middels akoestisch onderzoek wel toetsing aan de Wet geluidhinder plaats dienen te vinden.

Een overschrijding van de grenswaarden geluid wordt niet verwacht: de geluidsoverlast wordt voornamelijk veroorzaakt door het verkeer. Zoals in paragraaf 5.6 en in deze paragraaf beschreven, zal de toename van het verkeer als gevolg van het bestemmingsplan beperkt zijn. Ook de toename als gevolg van de nieuwvestiging en uitbreiding van agrarische bedrijven zal beperkt zijn. Het effect voor geluid is neutraal. **Het effect is neutraal (0).**

5.8 Geur

5.8.1 Toetsingskader

Voor de toetsing van mogelijke geurhindersituaties is de Wet geurhinder en veehouderij (WgV) van toepassing. Deze wet is het toetsingskader voor de milieuvergunning bij geurhinder vanwege dierverblijven. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis. Daarbij geldt binnen de bebouwde kom een minimale afstand van 50 meter en buiten de bebouwde kom een minimale afstand van 25 meter.

Door de wetgeving kunnen sommige veehouderijbedrijven, die niet voldoen aan de wettelijk vereiste afstanden tussen de dierenverblijven en geurgevoelige objecten hun veestapel niet uitbreiden. Hierdoor kan op korte of langere termijn het voortbestaan van het bedrijf in gevaar komen. Vaak kan door uitbreiding van de veestapel het bedrijf levensvatbaar worden gehouden.

De Wet geurhinder en veehouderij (WgV) maakt het voor gemeenten mogelijk om via een geurverordening binnen een aangegeven bandbreedte af te wijken van de geurnormen en afstanden van het WgV. Het afwijken van deze geurnormen en afstanden moet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van het gebied (geurgebiedsvisie).

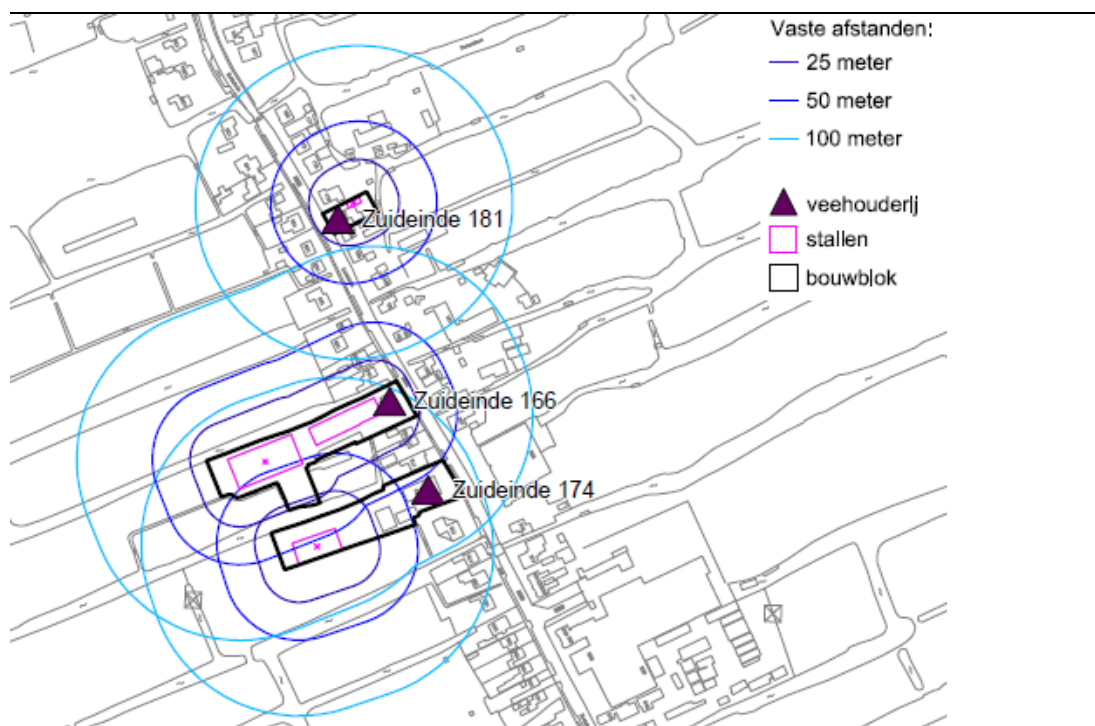
In deze geurgebiedsvisie zal naar voren moeten komen dat veehouderijen voldoende uitbreidingsmogelijkheden wordt geboden en een acceptabel woon- en leefklimaat in de woonkernen en nog te ontwikkelen woningbouwlocaties wordt gehandhaafd respectievelijk gerealiseerd.

In de geurgebiedsvisie Oostzaan (2010) stelt de gemeente afwijkende afstanden voor ten opzichte van de WgV. Voorgesteld wordt voor de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aan te passen van 100 naar 50 meter. Daarnaast wordt voorgesteld voor de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aan te passen van 50 naar 25 meter.

Door het verkleinen van de afstanden (geurcontouren) zal er minder snel sprake zijn van knelpunten.

In de huidige situatie is bij 4 van de 17 veehouderijen niet sprake van een geurcontour, aangezien deze veehouderijen geen geuremissie hebben. Bij 2 van de 13 veehouderijen met geuremissie is sprake van een overbelasting op bestaande geurgevoelige objecten. De waarden van de vergunde geuremissie is bij deze veehouderijen hoger dan de waarde van de maximaal berekende (toegestane) geuremissie.

Van de 17 veehouderijen in de gemeente Oostzaan houden 13 veehouderijen (onder andere) dieren waarvoor in de Rgv geen geuremissiefactoren zijn opgenomen. Voor deze dieren gelden vaste afstanden. 11 van de 13 veehouderijen (met dieren waarvoor in de Rgv geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld) zijn overbelast op basis van de vaste afstanden. Daarnaast is 1 veehouderij waar alleen dieren worden gehouden waarvoor wel geuremissiefactoren gelden overbelast op een woning van een naastgelegen veehouderij. De afstand tot de omliggende geurgevoelige objecten is kleiner dan de wettelijk vereiste afstand. Deze veehouderijen hebben geen groeimogelijkheden in aantal dieren van enige diercategorie waarvoor de vaste afstand geldt.

Figuur 5.7 Vaste afstanden vergunde situatie aan het Zuideinde (Bron: Geurgebiedsvisie Oostzaan, 2010)

Naast de te hanteren vaste afstanden zoals voorgaand beschreven moet de afstand van de buitenzijde van een dierenverblijf 50 meter bedragen tot een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom en 25 meter bedragen tot een geurgevoelig object in het buitengebied. Dit zijn de zogenaamde gevel-gevel afstanden. Deze afstanden gelden voor alle dierenverblijven, ongeacht hier dieren met of zonder geuremissiefactoren worden gehouden. In de huidige situatie voldoen 9 van de 17 veehouderijen nietaan deze gevel-gevel afstanden. Deze veehouderijen hebben daarom geen groeimogelijkheden meer.

Kortom, op dit moment zijn twee veehouderijen overbelast wat betreft geurcontouren, zijn 12 veehouderijen overbelast wat betreft vaste afstanden en zijn 10 veehouderijen overbelast wat betreft gevel-gevel afstanden. Kijkend naar alle wettelijke normen en afstandseisen zijn 12 van de 17 veehouderijen overbelast.

Werking geurverordening

Met toepassing van de gemeentelijke geurverordening blijkt dat het halveren van de afstandseis voor twee veehouderijen een oplossing biedt. De overige veehouderijen blijven overbelast. Wel kunnen deze veehouderijen door het buiten gebruik stellen van stalruimten binnen deze kleinere afstand, in een nieuwe bedrijfsopzet eerder aan de afstandseis gaan voldoen.

Als de aan te houden afstand voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom wordt aangepast van 100 naar 50 meter, zijn nog 10 van de 17 veehouderijen overbelast. De overige overbelaste veehouderijen kunnen door het aanpassen en verplaatsen van hun stallen in de toekomst wel aan de geurnormen en afstanden gaan voldoen. Dit aanpassen of verplaatsen van stallen wordt door de voorgestelde aanpassingen in afstanden gemakkelijker gemaakt.

Autonome ontwikkeling

Uit de Geurgebiedsvisie Oostzaan (2010) volgt dat ook een toekomstige situatie (met groeimogelijkheden) is bekeken. Volgens het bestemmingsplan is intensieve veehouderij in de gemeente Oostzaan in principe onmogelijk. Dit betekent echter niet dat de veehouderijen niet kunnen groeien in geuremissie. Zo is het mogelijk om van diertype te veranderen, door bijvoorbeeld van melkvee over te stappen op schapen. Daarmee kunnen veehouderijen toch groeien in geuremissie.

Opgemerkt wordt dat de inzet van techniek die vanuit vermesting en verzuring nodig is om de dynamiek in de sector in stand te houden, ook een gunstig effect kan hebben op de geuremissies. De meeste luchtwassers die ontworpen zijn voor het verminderen van NH₃-emissies hebben ten minste een geur-verwijderings-rendement van 50 %.

Naast de groeimogelijkheden voor veehouderijen hebben de voorgestelde aangepaste afstanden ook invloed op eventuele ruimtelijke plannen in de gemeente Oostzaan.

Bestemmingsplanwijzigingen ten behoeve van de bouw van geurgevoelige objecten moet plaatsvinden buiten de geurcontouren en vaste afstanden van veehouderijen. Door de voorgestelde aanpassingen in de aan te houden vaste afstanden kunnen de bestemmingsplanwijzigingen dus dichterbij de veehouderijen plaatsvinden, waardoor er meer ruimte ontstaat voor nieuwbouwplannen.

5.8.2 Effecten / resultaten

In de huidige situatie is sprake van een overbelaste situatie voor wat betreft de geurcontouren rond agrarische bedrijven op geurgevoelige objecten. De door de gemeente vastgestelde Geurgebiedsvisie Oostzaan (2010) neemt een deel van de knelpunten weg, maar er reesteren nog altijd knelpunten.

Het bestemmingsplan biedt agrarische ontwikkelingsmogelijkheden. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven zal de daaraan ten grondslag liggende aanvraag worden getoetst aan de vigerende gemeentelijk geurverordening. Er mogen daarbij geen nieuwe knelpunten ontstaan. De uitbreiding met nieuwe stallen gaat veelal gepaard met (vergaande) emissie-reducerende technieken. Deze zijn weliswaar primair gericht op het verminderen van ammoniak, maar hebben ook een gunstig effect op de geuremissies. Daarom is het aannemelijk dat de inzet van techniek er toe zal leiden dat de bestaande geurhinder af zal nemen. Uiteindelijk zal dit er voor geur toe leiden dat in de gehele gemeente de achtergrond-belasting zal dalen. Het effect is als neutraal (0) beoordeeld. **Het effect is neutraal (0).**

5.9 Luchtkwaliteit

5.9.1 Toetsingskader voor fijn stof

De luchtkwaliteit wordt in Oostzaan bepaald door de achtergrondconcentratie NO_2 en PM_{10} . In de achtergrondconcentraties zijn de bijdrages van de bestaande veehouderijen inbegrepen. In de huidige situatie worden de grenswaarden van fijn stof en stikstofdioxide niet overschreden. Het gaat om fijn stof emissies door met name wegverkeer en landbouw. Ruimtelijk gezien wordt het grootste aandeel veroorzaakt door het wegverkeer. Het aandeel vanuit de landbouw wordt veroorzaakt door fijn stof emissie vanuit de stallen.

In mei 2010 is de Handreiking fijn stof en veehouderijen vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst worden aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechtert.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 ug/m^3
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 ug/m^3 , die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

De huidige achtergrondconcentratie in het gebied bevindt zich tussen de 20 en 27 ug/m^3 . In de omgeving van de A7, A8 en A10 zijn de waarden hoger, met de hoogste waarden direct op/langs de snelwegen.

Via een apart traject (zogenaamde inzoomactie) in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) worden fijn stof knelpunten bij veehouderijen opgelost. De knelpunten liggen volledig bij (grotere) pluimveebedrijven. Het pluimvee heeft verhoudingsgewijs namelijk een grotere fijn stof emissie dan andere diersoorten. De bedoeling is dat er in 2011 geen overschrijdingen meer van de grenswaarden bij veehouderijen voorkomen. De mogelijke ontwikkelingen in de gemeente worden getoetst aan de handreiking en het NSL.

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is twee jaar geleden een onderzoek gedaan naar fijn stof voor intensieve veehouderijen op landelijke schaal. Er is tijdens dit onderzoek gekeken naar mogelijke knelpunten binnen iedere gemeente. Binnen de gemeente Oostzaan zijn destijds geen knelpunten aangetroffen.

Vanaf 2007 wordt luchtkwaliteit in de gemeente Oostzaan mede gemonitord door het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel (RSL Noordvleugel). Het RSL Noordvleugel is een onderdeel van het NSL. Uit de verschillende jaarlijkse monitoringsrapportages die zijn opgemaakt blijkt dat de luchtkwaliteit in de gemeente Oostzaan voldoet aan de normen. Er zijn derhalve geen sprake van overschrijdingen van de grenswaarden.

Effecten

Dit bestemmingsplan is enerzijds conserverend en anderzijds ontwikkelingsgericht van aard: het legt de bestaande situatie vast, maar maakt ook nieuwe ontwikkelingen mogelijk binnen de bandbreedte van het huidige beleid van het rijk en de provincie. De nieuwe ontwikkelingen worden hierbij wel gekoppeld aan een nadere afweging in de vorm van een afwijkingsbevoegdheid. In voorkomende gevallen zal daarbij ook indien nodig nader onderzoek nodig zijn om de gevolgen van de maatregel op het aspect luchtkwaliteit te bezien.

In zijn algemeenheid zal de luchtkwaliteit dus niet verslechteren als gevolg van het vaststellen van het bestemmingsplan. Op grond van de Wet milieubeheer is het daarom niet nodig de luchtkwaliteit te onderzoeken. Er wordt immers voldaan aan artikel 5.16 lid b: de luchtkwaliteit blijft ten minste gelijk ten gevolge van de vaststelling van het bestemmingsplan.

5.9.2 Effecten / resultaten

Overschrijdingen van grenswaarden door uitbreidingen van stallen in de toekomst kunnen niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) wordt afgegeven als de norm voor fijn stof wordt overschreden. Een aanvraag voor een uitbreiding van een bestaande stal moet dus altijd voldoen aan de grenswaarden.

De verwachting is dat per saldo sprake zal zijn van een afname van fijn stof vanuit agrarische bedrijven, mede door de verbeterde filtertechnieken. Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit. Zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties (na uitbreidingen) geldt dat de normen voor luchtkwaliteit niet mogen overschrijden. Door het voortschrijden van nabehandelingstechnieken en huisvestingssystemen kunnen eventueel nieuwe knelpunten worden voorkomen. Voor de lokale effecten vanuit de stallen geldt dat deze, met de inzet van de techniek, per dossier mitigeerbaar zal zijn, en op basis van sectorale wet- en regelgeving zal worden gereguleerd.

Grondgebonden bedrijven emitteren in verhouding tot intensieve veehouderijen (die niet in het plangebied voorkomen) weinig fijn stof. Nieuwe grondgebonden bedrijven hebben een beperkte toename van de fijn stof emissies tot gevolg. De uitbreiding en nieuwvestiging van veehouderijbedrijven (vergroting van het bouwvlak) hangt samen met het aantal bedrijven wat zal stoppen in het gebied. De stikstofdepositie op omliggende gevoelige Natura2000-gebieden is dusdanig hoog dat uitbreiding en nieuwvestiging van bedrijven realistisch gezien alleen mogelijk is wanneer andere bedrijven stoppen (zie hoofdstuk 4).

Gezien de geringe fijn stof toename door een relatief kleine verkeersbijdrage zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten.

Bij de uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied worden geen knelpunt verwacht ten aanzien van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit binnen het plangebied. **Het effect is neutraal (0).**

5.10 Gezondheid

5.10.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Ontwikkelingen in de (intensieve) veehouderij, maar vooral de al lang lopende schaalvergroting en in het bijzonder de ontwikkeling in de richting van megastallen, hebben geleid tot discussies onder omwonenden over de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij door de verspreiding van zoönosen. Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen. Door de verschillende griep-uitbraken, de recente Q-koortsuitbraak, die samenhangt met het intensief houden van melkgeiten, en de ontdekking van resistente MRSA-bacterie in de veehouderijketen enige jaren geleden, is deze discussie in een stroomversnelling gekomen.

De bedrijfsvoering van het merendeel van de (intensieve) veehouderijen is er in de huidige situatie nog niet op gericht om verspreiding van zoönosen te voorkomen. Ook bestaat er nog veel onduidelijkheid met betrekking tot de verspreidingsmechanismen en de kritische factoren die de kans op verspreiding succesvol kunnen beperken. Ondanks veel recent (literatuur) onderzoek²⁶ is er nog geen (landelijk) beleid ontwikkeld dat op het tegengaan van de verspreiding van zoönosen is gericht. Van een autonome ontwikkeling op dit vlak is dan ook geen sprake.

5.10.2 Effecten / resultaten

Zoals in paragraaf 3.8 omschreven zal er gedurende de planperiode sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen.

Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toename van de schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Echter, de schaalvergroting gaat ook samen met een vermindering van het aantal dierbewegingen, vooral omdat er op een moderne intensieve veehouderij, steeds vaker sprake is van een zo lang mogelijke keten binnen hetzelfde bedrijf. Daardoor wordt het risico van de introductie van ziektekiemen uit andere bedrijven sterk terug gebracht.

²⁶ Voor deze paragraaf is gebruik gemaakt van de volgende drie bronnen: 1: het 2008 RIVM briefrapportnr. 215011002; 2: het onderzoek van IRAS Universiteit Utrecht, NIVEL en RIVM dd 7 juni 2011 naar de mogelijke effecten van intensieve-veehouderij op de gezondheid van omwonenden en 3: het GGD informatieblad Intensieve Veehouderij en Gezondheid Update 2011

Ook geldt dat er van een zich niet ontwikkelend bedrijf geen investeringen verwacht kunnen worden die zich richten op de preventie van het verspreiden van ziektekiemen. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er ruimte voor procesgeïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Vanwege het grote interne belang om uitbraken te voorkomen is het te verwachten dat, ook zonder regelgeving, moderne bedrijfssystemen de kans op een uitbraak zo ver als mogelijk zullen terugdringen.

Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is. **Het effect is neutraal (0).**

5.11 Recreatieve ontwikkelingen

5.11.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Extensieve vormen van recreatie en, zij het in beperkte mate, intensievere vormen (verblijfsrecreatie) zijn belangrijke pijlers binnen de gemeente.

De ligging van het Oostzaanse buitengebied met daarin het Oostzanerveld en het Twiske bieden een afwisselend landschap met hoge natuurwaarden en recreatiemogelijkheden. Vooral het Twiske heeft een belangrijke dagrecreatieve (neven)functie. Het recreatief medegebruik van het buitengebied uit zich in de aanwezigheid van recreatieve routes door het landschap. Van regionaal en lokaal belang is het recreatief medegebruik van het buitengebied. Niet alleen de inwoners van Oostzaan wandelen en fietsen in het gebied rond de kern, maar ook inwoners elders uit Nederland recreëren in het buitengebied van Oostzaan. Het gebied is voor een groot deel ontsloten en toegankelijk voor wandelaars.

Figuur 5.8 Rijksbufferzone (geel gearceerd), intensief recreatiegebied (groen), fietsnetwerk (oranje), wandelnetwerk (rood) en recreatieknooppunten (oranje rondjes) binnen het plangebied (gestippeld)
Bron: Structuurvisie 2040 provincie Noord-Holland

In Oostzaan wordt ook veel gevaren, zowel door bewoners als door recreanten. Alle waterlopen worden gebruikt als recreatiewater, getuige de vele bootjes die aan en op de kant liggen. Het inzetten op waterrecreatie is één van de speerpunten van het provinciale recreatieve beleid. Het Twiske is benoemd als recreatief hoofdknooppunt, waar de recreant een bundeling van recreatieve voorzieningen en routes aantreft.

In 't Twiske ligt jachthaven de Roemer, met een kanoverhuur, en zijn diverse zwemlocaties. In Oostzaan zijn verschillende routes aangewezen voor grote recreatievaart (toer- en zeilvaart), kleine recreatievaart (bijvoorbeeld kano's, roei- en motorbootjes) en schaatsen.

Figuur 5.9 Waterecreatie binnen de gemeente Oostzaan (Bron: Waterplan Oostzaan 2006)

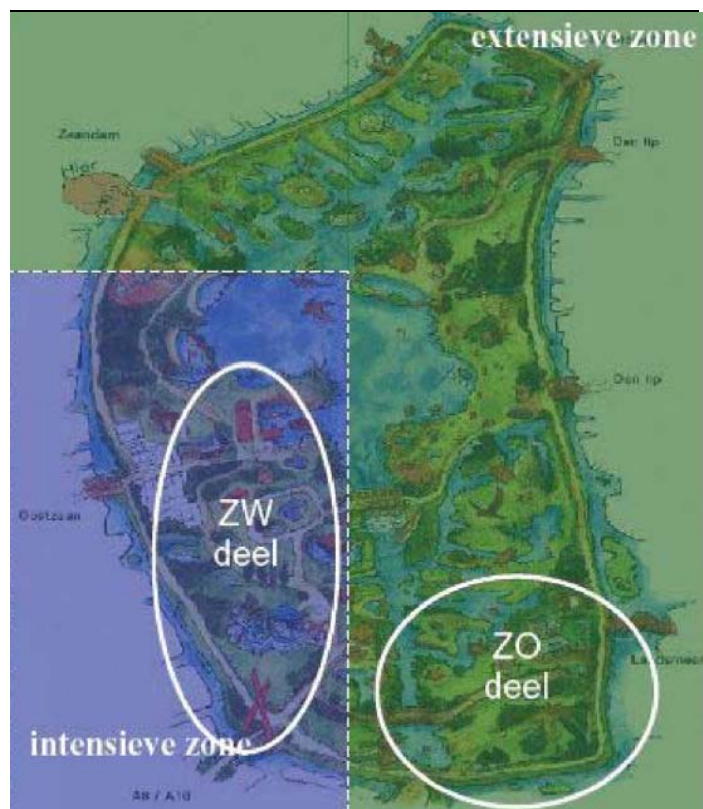
Het Twiske

Het Twiske is een recreatie- en natuurgebied en een typisch Noord-Hollands veenplassengebied in de Zaanstreek. Het Twiske is 650 hectare groot en bestaat voor een derde uit water. Daarom is het zeer in trek bij zwemmers, duikers en surfers. Er zijn stranden, een avonturen- en waterspeelplaats, een duikplatform, een haven, een bezoekerscentrum, een boerderij en een windmolen, de Twiskemolen.

Het recreatiegebied is verdeeld in een intensieve en extensieve zone. De intensieve zone in het zuidwestelijke kwart van het gebied is ingericht als recreatieconcentratiegebied. Hier concentreert de mensenmassa zich en hierdoor is de extensieve zone rustiger.

De intensieve zone is ontwikkeld om brede lagen van de bevolking te voorzien in hun behoeften aan intensieve openluchtrecreatie. Dit gebied wordt nu het hele jaar recreatief gebruikt en kent al een aantal bestaande recreatie en horeca accommodaties, zoals Paviljoen Het Twiske, Jachthaven de Roemer, de bedrijvigheid in de nabijheid van de sportvelden en De Blauwe Poort.

In de extensieve zone staan minder intensieve recreatie, agrarisch gebruik en natuurontwikkeling centraal. Behoud en bescherming van de rust en ruimte gaat in dit gebied boven het recreatief gebruik. In dit deel van het gebied zijn alleen extensieve vormen van recreatie (zoals wandelen, fietsen et cetera) toegestaan en nieuwe bebouwing en/of activiteiten worden uitgesloten.

Figuur 5.10 Zonering Het Twiske

Autonome ontwikkeling

Vanuit het waterplan wordt er naar gestreefd de knelpunten in de recreatieve routes op te lossen. Dit betekent dat de watergangen goed doorvaarbaar zijn (onder andere voldoende diepe waterbodem) en dat de aanwezige kunstwerken geen obstakel vormen (stuwen, bruggen, duikers). Daarmee wordt het gebied (nog) beter geschikt voor recreatieve doeleinden.

De provincie Noord-Holland wil recreatie en toerisme versterken door onder andere een rechtstreekse vaarverbinding aan te leggen tussen de Zaan en het Noord-Hollands kanaal, langs recreatiegebied het Twiske. Hierover heeft nog geen formele besluitvorming plaatsgevonden, waardoor dit niet als autonome ontwikkeling wordt meegenomen.

5.11.2 Effecten / resultaten

Doelen bestemmingsplan voor het aspect recreatie

- Het recreatieve (mede)gebruik van de bestaande routes en voorzieningen in het plangebied handhaven
- De bestaande legale openluchtcaravanstallingen in het gebied mogen worden gehandhaafd
- Recreatieve voorzieningen en bebouwing volgens het principe van kamperen bij de boer (maximum 25 plaatsen)
- Het mogelijk maken van nieuwe voorzieningen die aan het recreatieve gebruik gekoppeld zijn, zoals horeca- of wellness/leisurevoorzieningen

Een groot deel van het plangebied is door de aanwezigheid van natuur, cultuurhistorie, rust en ruimte uitermate geschikt voor (extensieve) recreatieve activiteiten. In het Oostzanerveld is de recreatieve functie ondergeschikt aan de natuur en het landschap omdat dit gebied strikt beschermd wordt. Binnen de bestemming 'Natuur' en 'Agrarisch met waarden' en 'Water' wordt extensief recreatief medegebruik toegestaan, zoals fietsroutes, wandelpaden, kanoroutes.

In recreatiegebied Het Twiske ligt het ruimtelijk accent in het zuidelijk deel (gebied gelegen ten zuiden van de sportvelden) op het toestaan van intensieve vormen van recreatie. In het waterrijke noordelijk deel (omgeving van de Stootersplas) is rust en ruimte leidend bij het gebruik en het inrichten van de gronden.

Het bestemmingsplan voorziet voor het Twiske in de functie 'Recreatie – Dagrecreatie'. Wat inhoudt dat de gronden zijn bestemd voor:

- Dagrecreatieve voorzieningen zoals zwembad, kinderboerderij, dagkampeerterreinen, speel- en ligweiden, wateren ten behoeve van watersport
- Bezoekerscentrum
- Lichte horeca

Binnen de agrarische bestemming is het mogelijk kamperen bij de boer te realiseren (maximaal 25 plaatsen). Dit is naast agrarische bedrijven ook toegestaan op woonerven. Voorwaarde is dat de activiteit seizoensgebonden is en kleinschalig blijft. Tevens wordt de mogelijkheid opgenomen voor aanleg van sanitaire voorzieningen (douche/wc) op het erf.

Het nieuwe bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe grootschalige recreatieve ontwikkelingen. Het plan is gericht op behoud en versterken van de bestaande recreatief-toeristische functie binnen de gemeente en het op beperkte schaal bieden van ontwikkelmogelijkheden (zoals kamperen bij de boer).

Gezien de aard, ligging en beperkte schaal van de mogelijke ontwikkelingen is niet te verwachten dat die in betekenende mate zullen bijdragen aan een verslechtering van het leefmilieu (verkeer, lucht, geluid en gezondheid). Wel zal de omgevingskwaliteit mogelijk beïnvloedt worden. Aangezien aan het oprichten van een camping geen landschappelijke kwaliteitseisen gesteld worden, kan dit leiden tot een verdere verrommeling van het bebouwingslint en de overgang van het bebouwingslint naar het achtergelegen open landschap.

Omdat geen areaalverlies optreedt van bestaande natuur zal naar verwachting geen sprake zijn van een toenemende verstoring van dieren en planten in de bestaande natuurgebieden waarbinnen en waartegen sommige toeristisch-recreatieve bedrijven gelegen zijn. Vanzelfsprekend zullen de genoemde aspecten bij specifieke gevallen en aanvragen (ontheffingen, wijzigingen) beschouwd moeten worden om specifieke effecten in beeld te krijgen.

Doordat het gebied door het nieuwe bestemmingsplan (nog) beter geschikt wordt voor recreatief medegebruik, is het effect op het aspect recreatie kwaliteit als licht positief (0/+) beoordeeld. **Het effect is licht positief (0/+).**

6 De effecten op een rij

In hoofdstuk 4 en 5 zijn de effecten per milieuaspect beschreven. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de effectbeschrijvingen samengevat in een overzichtelijke tabel, tevens worden conclusies getrokken. Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan Buitengebied zijn de effecten slechts gering. Per aspect wordt kort samengevat hoe tot de waardering gekomen is.

6.1 Conclusies

In het nu voorliggende bestemmingsplan zijn er, ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan, aangepaste bouw- en gebruiksmogelijkheden en is de bescherming van waarden (in algemene zin) beter geregeld. Met name de uitbreidingsmogelijkheden van agrarisch bouwvlakken is (beter) gereguleerd. Over het geheel genomen worden landschap en milieu door het nieuwe bestemmingsplan beter beschermd. In onderstaande tabel wordt per aspect de score van de effectbeschrijving per milieuthema samengevat.

Tabel 6.1 Score effectbeschrijving per milieuthema

Milieuaspecten	Criterium	Waardering ten opzichte van	
		Huidig gebruik	Autonome ontwikkeling
Natuur	Natura2000-gebieden	0	0
	Beschermde natuurmonumenten	0	0
	EHS	0	0
	Soorten	0	0
Landschap	Landschappelijke kwaliteit	0	
Cultuurhistorie / archeologie	Archeologische verwachtingswaarden	0	
	Cultuurhistorie	0	
Water en Bodem	Bodem	0	
	Water	0	
Verkeer	Knelpunten verkeersintensiteiten / veiligheid	0	
Milieukwaliteit	Geluid	0	
	Geur	0	
	Fijn stof	0	
	Gezondheid	0	
Recreatie	Recreatiedruk	0/+	

6.1.1 Natuur

Natura2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten (stikstofbeoordeling)

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, leiden niet tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske en/of beschermde natuurmonumenten.

Met inachtneming van de randvoorwaarden die ten grondslag liggen aan de vier maatregelen die zijn onderzocht (aanvullend scenario) neemt de emissie van stikstof aantoonbaar niet toen en wordt het effect van de mogelijkheden van het bestemmingsplan als neutraal (0) beoordeeld.

Ecologische hoofdstructuur

Vanuit het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die effect hebben op provinciaal beschermde natuurgebieden. Daarom zijn er vanuit dit punt geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is neutraal (0).

Soorten

Aangaande de Flora- en faunawet zijn er voor het bestemmingsplan geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid. Hierdoor is het bestemmingsplan op grond van de Flora- en faunawet redelijkerwijs uitvoerbaar. Het effect is neutraal (0).

6.1.2 Landschap

De effecten als gevolg van de ontwikkelingen zoals deze in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt beperken zich in eerste instantie tot de bestaande lintbebouwing van Noordeinde, De Heul en in mindere mate De Haal. Hier wordt nieuwbouw (beperkt) mogelijk. Enerzijds hebben de nieuwbouwmogelijkheden voor starterswoningen, de paardenbakken en de mogelijkheden tot het oprichten van een boerencamping een licht negatief effect op de landschappelijke karakteristiek, maar anderzijds hebben de nieuwbouwmogelijkheden op bestaande erven, met het oog op de kwaliteitseisen die er onder andere in het kader van Ruimte voor Ruimte worden gesteld, een licht positief effect. De overige ontwikkelingen, nieuwsvestiging en uitbreiding van de bouwvlakken, leiden overall tot een neutraal effect op het landschap. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkelingen zoals deze in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt leiden tot een neutraal (0) effect op de landschappelijke karakteristiek.

6.1.3 Cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) en archeologie

De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het plangebied Buitengebied concentreren zich op de bovengrondse cultuurhistorie. Het effect op de cultuurhistorie in het buitengebied is evenwel neutraal. Dit als gevolg van de borging en bescherming van de cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan en de eisen voor kwaliteitsverbetering die agrarische, recreatieve en nieuwbouw ontwikkelingen gesteld worden. De te beschermen archeologische waarden zijn opgenomen in de archeologische verwachtingswaardenkaart van de gemeente Oostzaan en geregeld in dit bestemmingsplan.

Hiermee is behoud van archeologische gebieden en waarden voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect op archeologie wordt als neutraal (0) beschouwd.

6.1.4 Bodem

Gezien de aard en omvang van de ontwikkeling is de impact van het bestemmingsplan op de bodemopbouw zeer beperkt. Het verwijderen, uitbreiden of ontwikkelen van bebouwing heeft weinig invloed op de geomorfologie van het gebied. Het effect is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen dient aangetoond te worden dat de bodemkwaliteit voldoende is voor de functie die op het perceel uitgeoefend zal worden. Mogelijk dient aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd te worden. Indien dat voor de toekomstige bestemming nodig is, zal sanering van de verontreiniging plaats vinden. De bodemkwaliteit in het plangebied zal daardoor verbeteren. De bodemkwaliteit zal tenminste gelijk blijven met de huidige situatie, wat als neutraal (0) is beoordeeld.

6.1.5 Water

De aard en omvang van de beoogde ontwikkelingen in het bestemmingsplan en de impact daarmee op de waterkwantiteit zijn zeer beperkt. Waterneutraal ontwikkelen is een belangrijk uitgangspunt bij de uitbreidingen. Een voorbeeld hiervan is dat het hemelwater in principe wordt geïnfiltreerd in de bodem. Extra verhard oppervlak hoeft indien het een oppervlak betreft van < 800 m² niet direct gecompenseerd te worden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt dit getoetst middels de Watertoets. Het effect is daarmee neutraal (0).

Gezien de aard en omvang van de beoogde ontwikkelingen is de impact van het bestemmingsplan op de bodemopbouw zeer beperkt. Bovendien vindt er geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater door het gebruik van vloestofdichte vloeren. Het effect op de waterkwaliteit is daarmee neutraal(0)

6.1.6 Verkeer

In het kader van het bestemmingsplan nemen de verkeersintensiteiten in het plangebied mogelijk (zeer) beperkt toe maar gezien de (zeer) beperkte omvang van de toename zal de hinderbeleving naar verwachting nagenoeg gelijk blijven. De verkeersveiligheid blijft gelijk ten opzichte van de referentiesituatie. Het effect op verkeer is als neutraal (0) beoordeeld.

6.1.7 Geluid

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden niet tot verandering in de gebiedseigenschappen wat betreft (industrie)lawaai in relatie tot de omgeving. Doordat de toename van het aantal verkeersbewegingen zeer gering is, zal ook het wegverkeerslawaai naar verwachting geen knelpunten opleveren. Het effect op geluid is als neutraal (0) beoordeeld.

6.1.8 Geur

In de huidige situatie is sprake van een overbelaste situatie voor wat betreft de geurcontouren rond agrarische bedrijven op geurgevoelige objecten. De door de gemeente vastgestelde Geurgebiedsvisie Oostzaan (2010) neemt een deel van de knelpunten weg, maar er resteren nog altijd knelpunten.

Het bestemmingsplan biedt agrarische ontwikkelingsmogelijkheden. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven zal de daaraan ten grondslag liggende aanvraag worden getoetst aan de vigerende gemeentelijk geurverordening. Er mogen daarbij geen nieuwe knelpunten ontstaan. De uitbreiding met nieuwe stallen gaat veelal gepaard met (vergaande) emissie-reducerende technieken. Deze zijn weliswaar primair gericht op het verminderen van ammoniak, maar hebben ook een gunstig effect op de geuremissies. Daarom is het aannemelijk dat de inzet van techniek er toe zal leiden dat de bestaande geurhinder af zal nemen. Uiteindelijk zal dit er voor geur toe leiden dat in de gehele gemeente de achtergrond-belasting zal dalen. Het effect is als neutraal (0) beoordeeld.

6.1.9 Luchtkwaliteit

Overschrijdingen van grenswaarden voor de emissie van fijn stof door uitbreidingen van stallen kunnen in de toekomst niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) kan worden afgegeven als de norm voor fijn stof (of NO₂) wordt overschreden.

Gezien de geringe fijn stof toename door een relatief kleine verkeersbijdrage vanuit de agrarische sector zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten. De voorgenomen activiteit (de mogelijkheden tot uitbreidingen en nieuwvestiging) draagt namelijk niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging in het gebied. Het effect op luchtkwaliteit is als neutraal (0) beoordeeld.

6.1.10 Gezondheid

Het is de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal (0) beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

6.1.11 Recreatie

Een groot deel van het plangebied is door de aanwezigheid van natuur, cultuurhistorie, rust en ruimte uitermate geschikt voor (extensieve) recreatieve activiteiten. Het nieuwe bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe grootschalige recreatieve ontwikkelingen. Het plan is gericht op behoud en versterken van de bestaande recreatief-toeristische functie binnen de gemeente en het op beperkte schaal bieden van ontwikkelmogelijkheden (zoals kamperen bij de boer).

Doordat het gebied door het nieuwe bestemmingsplan (nog) beter geschikt wordt voor recreatief medegebruik, is het effect op het aspect recreatie kwaliteit als licht positief (0/+) beoordeeld.

6.2 Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Het voorgenomen bestemmingsplan Buitengebied Oostzaan geeft uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert met name agrarische ontwikkelingsmogelijkheden, kleinschalige recreatie en de bouw van starterswoningen in het gebied. Het beleid uit de Verordening Ruimte is overgenomen in het bestemmingsplan.

Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie is een Passende beoordeling uitgevoerd.

Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving, mits er voorwaarden worden gesteld aan de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven. Voor de agrarische bedrijven die ver genoeg weg liggen van de kwalificerende habitats, en die nu een voldoende omvang hebben bestaan er reële opties om blijvend gebruik te kunnen maken van de bouwrechten die in de huidige situatie kunnen worden ontleend aan het vigerende plan. Omdat het nieuwe bestemmingsplan conserverend van aard is, is het ook voor de agrarische ondernemingen in het plan uitvoerbaar.

Voor de overige aspecten zijn overall geen negatieve effecten te verwachten. Op subaspecten zijn (bijvoorbeeld bij landschap) wel licht negatieve en positieve effecten te verwachten, maar overall leidt dit op alle aspecten tot een neutrale beoordeling. Als uitzondering hierop geldt voor recreatie een overall licht positief effect.

Met dit planMER inclusief Passende beoordeling is vastgesteld dat er ten aanzien van de Natuurbeschermingswet geen belemmeringen worden verwacht die het voorliggende plan onuitvoerbaar zouden kunnen laten zijn. Ook vanuit de andere sectorale kaders zijn de plannen inpasbaar.

6.3 Vervolgproces

Het uitgevoerd MER wordt bij het plan gevoegd. Op dat moment start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In het ontwerpbestemmingsplan zijn de punten uit het MER overgenomen. Vervolgens vindt toetsing door de Commissie voor de m.e.r. plaats wel een verplicht onderdeel. Het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden. Op het ontwerpbestemmingsplan kan eenieder zienswijzen inbrengen.

6.4 Aanbevelingen

1. In de planregels van het vast te stellen bestemmingsplan opnemen dat een nieuwe ontwikkeling beoordeeld moet worden op effecten op het leefmilieu (verkeer, luchtkwaliteit, geluid, geur en gezondheid)
2. In de planregels van het bestemmingsplan beperkingen stellen aan de inhoud (m³) van baggerdepots, de aanduiding 'tijdelijk' nader duiden en een beoordeling opnemen van de effecten op het leefmilieu (verkeer, luchtkwaliteit, geluid, geur en gezondheid), naast de reeds in de planregels genoemde effecten op het leefmilieu (natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie)
3. Specifiek voor de mogelijkheid een paardenbak te realiseren binnen het bouwvlak wordt aanbevolen realisatie slechts toe te staan achter de bestaande bebouwing om verrommeling van de agrarische linten te voorkomen

7 Ontbrekende informatie en onzekerheden

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen.

De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het MER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente Oostzaan (aanvullende) maatregelen nemen.

7.1 Leemten in kennis en informatie

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de veehouderijsector in Oostzaan en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in Oostzaan. Hiervoor is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor dit MER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- Twee belangrijke beleidsontwikkeling die in het verschiet liggen betreft de normstelling ten aanzien van Natura2000-gebieden. Het betreft de provinciale verordening over N-saldering en de landelijke Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Op het moment dat dit MER verschijnt zijn deze beiden nog niet vastgesteld. Bij de beschouwingen over de effecten op verzuring en eutrofiering is hier daarom dan ook geen rekening mee gehouden

- De gemeenten Oostzaan heeft een archeologische verwachtingskaart gemaakt. Op basis van deze kaart zijn de effecten voor archeologie en cultuurhistorie inzichtelijk gemaakt. Specifieke cultuurhistorische informatie op gemeentelijk niveau ontbreekt. Echter voor het planMER op deze schaal is voldoende inzichtelijk gemaakt wat de effecten kunnen zijn
- Zowel de geluidnormen als de geurnormen dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor zijn in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig

De uitkomsten van dit MER kunnen worden geëvalueerd door aandacht te schenken aan de volgende aspecten:

- Beleidsontwikkelingen wat betreft emissies en depositie van de agrarische sector
- Regelmatige evaluatie van het lokale geurbeleid
- Evalueren en analyseren van de geur- en geluidssituatie in het buitengebied
- Monitoren van de ontwikkelingen van het recreatieve nevengebruik van het buitengebied
- Regelmatige verkeerstellingen op doorgaande wegen

Bijlage

1

Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure en koppeling
m.e.r.-procedure met besluit

Uitgebreide m.e.r.-procedure

Mededeling van het project Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is dan deelt de initiatiefnemer schriftelijk aan het bevoegd gezag mede dat hij een activiteit wil ondernemen waarvoor de uitgebreide m.e.r.-plicht geldt.	
Openbare kennisgeving Het bevoegde gezag geeft er kennis van dat het een besluit aan het voorbereiden is, waarvoor de uitgebreide besluit-m.e.r. procedure geldt.	
Raadpleging en inspraak over reikwijdte en detailniveau Een ieder kan zienswijzen over het voornemen indienen conform de Awb. Het bevoegd gezag raadpleegt de betrokken overheidsorganen over de reikwijdte en detailniveau van het MER. Raadplegen van de Commissie m.e.r. is facultatief.	vormvrij
Advies Reikwijdte en detailniveau Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is, geeft het bevoegd gezag advies over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER. Dit moet binnen zes weken nadat de mededeling is ontvangen	
Milieueffectrapportage (MER) De initiatiefnemer stelt een MER op.	
Kennisgeving en ter inzagelegging MER en ontwerpplan of aanvraag / (voor-)ontwerpbesluit Het bevoegd gezag geeft kennis van het MER en ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit en legt beide ter inzage	
Inspraak Een ieder kan zienswijzen indienen op het MER en het ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit conform de Awb.	6 weken
Advisering door de Commissie m.e.r. De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt.	
Vaststelling van het plan of besluit en bekendmaking Het bevoegde gezag stelt het plan vast of neemt een definitief besluit. Daarbij geeft het aan hoe rekening is gehouden met milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Het plan of besluit wordt bekendgemaakt.	
Evaluatie Evaluatie van de werkelijke optredende milieueffecten.	

De procedure

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor m.e.r. in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving beoogt vereenvoudiging van en meer uniformiteit in de m.e.r.-procedures voor plannen en projecten. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de stappen die in het kader van de Uitgebreide procedure moeten worden doorlopen en welke keuzes u hierin kunt maken. De m.e.r.-procedure is op te knippen in de volgende stappen:

- Voorfase
- Opstellen MER
- Toetsingsfase

Voorfase

Bekendmaking en participatie

De m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van de gemeente dat de m.e.r.-procedure doorlopen gaat worden voor het bestemmingsplan.

Het is verplicht in de voorfase van de m.e.r.-procedure een ieder in de gelegenheid te stellen tot het indienen van zienswijzen op het voornemen (lees: het bestemmingsplan). Aan deze stap zijn echter geen inhouds- en procedure-eisen verbonden. In onderstaande paragraaf geven wij u wat aandachtspunten ter overweging.

Met betrekking tot de te hanteren procedure adviseren wij in het kader van goed bestuur in elk geval de Algemene wet bestuursrecht (Awb²⁷) te volgen. Dit betekent dat er uitgegaan moet worden van een inspraaktermijn van zes weken, mits de gemeente dit in haar eigen inspraakverordening anders heeft geregeld.

Voor wat betreft de inhoudelijke randvoorwaarden zijn verschillende lijnen te bedenken oplopend in uitwerkingsniveau. Al naar gelang behoefte en maatschappelijke betrokkenheid moet de insteek van de kennisgeving bepaald worden. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende opties:

1. Alleen een aankondiging van het voornemen (de feitelijke bekendmaking)
2. Korte toelichting op het voornemen
3. Uitgebreide onderzoeksopzet conform de voormalige startnotitie

De keuze van het uitwerkingsniveau is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de planning en de beschikbare tijd, de maatschappelijke gevoeligheid van het project, de communicatiestrategie van de desbetreffende gemeente, detailniveau van de voorgenomen activiteit, de bandbreedte van oplossingsrichtingen, et cetera.

Het bevoegd gezag verantwoordt de wijze van participatie achteraf in het besluit (verplicht). Bij het besluit (vaststellen bestemmingsplan) over het project dient de gemeente aan te geven hoe de participatie heeft plaatsgevonden en wat de doorwerking hiervan is.

²⁷ Een Nederlandse wet die de algemene regels bevat voor de verhouding tussen de overheid en de individuele burgers, bedrijven en dergelijke

Commissie voor de m.e.r.

In de voorfase is de Commissie voor de m.e.r. (Commissie m.e.r.) niet meer wettelijk betrokken. Het staat gemeenten echter vrij in de voorfase de Commissie voor de m.e.r. wel te vragen advies uit te brengen over het voornemen (startdocument). Als gemeenten hiervoor kiezen dan wordt hier door het ministerie van VROM EUR 5.000,00 voor in rekening gebracht.

De vrijwillige advisering van de Commissie m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden (zes weken) en loopt daarmee waarschijnlijk gelijk op aan de inspraaktermijn die een ieder wordt geboden. Indien de gemeente wil dat de Commissie voor de m.e.r. deze inspraakreacties betreft bij haar advies, dan wordt hier drie weken extra voor gevraagd (in totaal negen weken).

Opstellen MER

Nadat de participatie heeft plaatsgevonden en de Commissie voor de m.e.r. eventueel om een advies is gevraagd kan gestart worden met het feitelijk opstellen van het MER. Aan deze stap zijn geen verdere procedurestappen verbonden. De enige wijziging als gevolg van de nieuwe wetgeving is het vervallen van het verplichte Meest Milieuvriendelijk Alternatief.

Toetsingsfase

Als het definitieve MER is opgesteld, start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In deze fase is de toetsing van het MER door de Commissie voor de m.e.r. wel een verplicht onderdeel. Ook hier geldt dat het toetsingsadvies van de Commissie binnen de wettelijke inspraaktermijn moet plaatsvinden. Voor het meenemen van de inspraakreacties in het advies wordt drie weken extra gevraagd.

Bijlage

2

Begrippen- en afkortingenlijst

Achtergronddepositie

Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen.

Best beschikbare techniek

Technieken om de emissie te verlagen, bijvoorbeeld door de inzet van luchtwassers.

Bestemmingsplan

Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.

Bevoegd gezag

Overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit.

Commissie voor de m.e.r

Onafhankelijk adviesorgaan, in het leven geroepen door ministeries van VROM en LNV, die op vastgestelde momenten conform Wet milieubeheer advies uitbrengt met betrekking tot m.e.r.- procedures.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluidrukniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Flora

Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Gebiedszonering

In de Verordening Ruimte fase 2 is een drietal gebieden aangewezen voor intensieve veehouderijen. Er wordt onderscheid gemaakt in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden.

Geluidcontour

Lijn getrokken door een aantal punten van gelijke geluidbelasting. Door contouren te berekenen is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde geluiddruk ondervindt.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grondgebonden veehouderij

Alle veehouderijen niet zijnde de veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; paarden.

Initiatiefnemer

Rechtspersoon die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Intensieve veehouderijen (of niet grond gebonden veehouderij)

Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; pluimvee, runderen en varkens. Niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).

Instandhoudingsdoelstellingen

Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzings-besluiten van de Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.

Kritische depositiewaarde

Dit is de hoeveelheid ammoniakdepositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.

Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan het milieu toe te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

MER

Milieueffectrapport (het fysieke rapport).

m.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure).

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor het effect positiever wordt.

Natura 2000

Een Europees beschermd netwerk van waardevolle natuurgebieden.

NO_x

Stikstofoxiden.

NO₂

Stikstofdioxide.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

PM₁₀

Fijnstof.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Saldering

Interne saldering biedt een ondernemer de mogelijkheid om de emissie uit één of enkele van zijn stallen die nog níet voldoen aan de IPPC-norm, te compenseren met vergaande emissiebeperkende maatregelen in één of meerdere andere stallen.

Significant negatieve effecten

Negatieve effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald. Bij negatieve effecten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen nog worden gehaald.

Startnotitie

Startdocument van de milieueffectrapportage waarin beschreven staat welke activiteit(en) een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stikstofdepositie

Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per etmaal een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

De wijze waarop de initiatiefnemer de voorgenomen activiteit wenst uit te voeren.

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water.

Waterkwantiteit

De hoeveelheid water betreffend.

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.

Bijlage

3

Wettelijke kaders & beleidsdocumenten

Natura2000-gebieden

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Hiermee is de gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De wet biedt een beschermingskader voor natuurwaarden (leefgebieden en soorten) in Natura2000-gebieden en bepaalt dat projecten en andere handelingen in en nabij beschermde gebieden dienen te worden getoetst op (mogelijke) significant negatieve effecten op deze waarden. De externe werking van Natura2000-gebieden kan gevolgen hebben voor het buitengebied. De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (binnen het plangebied) en De Langstraat (net over de gemeentegrens in gemeente Waalwijk). Dit heeft als consequentie dat een extra zorgvuldige afweging dient te worden gemaakt (voortoets).

Beschermde natuurmonument

Al onder de Natuurbeschermingswet 1967 werden natuurgebieden beschermd door het aanwijzen van Staats- en Beschermde natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen Staats- en Beschermde natuurmonumenten. Beiden worden nu Beschermde natuurmonumenten genoemd.

In Nederland zijn zo'n 200 natuurgebieden aangewezen als Beschermde Natuurmonument. Indien een gebied is aangewezen als Beschermde Natuurmonument is het op grond van artikel 16 lid 1 Natuurbeschermingswet 1998 verboden om zonder vergunning handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied of voor dieren of planten in het gebied of die het gebied ontsieren. Ook is het verboden in strijd met de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen. De Natuurbeschermingswet kent ook een externe werking, en kan dus ook van toepassing zijn buiten, maar dichtbij een aangewezen gebied. De belangrijkste onderwerpen in de externe werking zijn in de praktijk de bescherming van de waterhuishouding en de depositie van ammoniak door omringende veehouderijen. Lang niet alle natuurgebieden zijn daar gevoelig voor, en zo niet, dan gelden ook geen verboden.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt een groot aantal in Nederland voorkomende wilde dier- en plantensoorten. Uitgangspunt van de wet is dat aantasting van de beschermde soorten moet worden voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een ontheffing worden verleend door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet. Niet elke soort is even zwaar beschermd, er wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën: tabel 1-soorten (niet bedreigd), tabel 2-soorten (beschermd) en tabel 3-soorten (strikt beschermd). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd.

Natuurbeheerplan (2012)

In het Natuurbeheerplan staat aangegeven waar in de provincie Noord-Holland welk soort natuur, agrarische natuur en landschap aanwezig is of ontwikkeld kan worden en hoe deze beheerd moet worden. Daarnaast geeft het Natuurbeheerplan aan waar subsidiëring van beheer en waar kwaliteitsimpulsen voor natuur en landschap mogelijk zijn. Gedeputeerde Staten hebben het plan vastgesteld op 20 september 2011. Het natuurbeheerplan geeft het beleid van de provincie ten aanzien van onder andere de EHS, EVZ en weidevogelgebieden weer. Op kaarten wordt weergegeven waar de EHS gelokaliseerd is. Daarnaast stelt de provincie dat bij de aanleg van EVZ rekening moet worden gehouden met waterberging, cultuurhistorie, landschappelijke waarden en recreatie. De weidevogelgebieden zijn ook door de provincie aangewezen. Weidevogelbeheer wordt in deze gebieden gestimuleerd, onder andere door het subsidiëren van natuurbeheer dat gericht is op het aantrekken van weidevogels.

Beheervisie Oostzanerveld / Staatsbosbeheer / 2007

Deze beheervisie is gemaakt in het kader van het project Toekomstplan Oostzanerveld. In 2007 hebben Staatsbosbeheer en de Natuurvereniging Waterland het initiatief genomen om gezamenlijk een toekomstplan te maken voor het Oostzanerveld.

Doel van het Toekomstplan is een graslandgebruiksplan te maken met als doel de natuurwaarden in het Oostzanerveld duurzaam te behouden. Samenwerking tussen Staatsbosbeheer en de lokale agrariërs staat hierbij voorop. Het plan geeft ook inzicht in wat de rol van andere partijen, zoals gemeente en hoogheemraadschap zijn.

In deze visie zullen twee beheervarianten worden uitgewerkt. Richtinggevend hierbij zijn de beschikbare vergoedingen voor de boeren. Er zijn ook tussenvormen mogelijk. Als bekend is hoeveel het beheerbudget voor toekomstig duurzaam beheer is, kan worden bekeken of een van de twee varianten of een tussenvorm verder moet worden uitgewerkt.

Cultuurhistorie

Verdrag van Malta en WaMZ

Volgens het Verdrag van Malta is een zorgvuldige omgang met archeologie gewenst. Ten aanzien van deze omgang moet bij ieder ruimtelijk initiatief rekening worden gehouden met archeologie. Door de ondertekening van het Verdrag van Malta oftewel 'het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed' in 1992 is de gang van zaken in de Nederlandse archeologie aanzienlijk veranderd. Het doel van het Verdrag van Malta is om beter zorg te dragen voor het archeologisch erfgoed dat zich in de bodem bevindt.

In het verleden is er veel archeologisch erfgoed verloren gegaan ten gevolge van ruimtelijke ontwikkelingen, omdat er vooraf niet werd onderzocht of er belangrijke archeologische waarden in de bodem aanwezig waren. Het uitgangspunt van het Verdrag van Malta is dat er in de ruimtelijke ordening rekening dient te worden gehouden met het belang van archeologie. Archeologische waarden moeten volwaardig worden meegewogen in de besluitvorming van de ruimtelijke inrichting.

In 2007 is het Verdrag van Malta in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd, te weten in de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). De Wamz is ondermeer een wijziging van de Monumentenwet van 1988. Hierin is onder meer opgenomen dat de verantwoordelijkheid voor het bodemarchief wordt neergelegd bij de gemeenten, met het bestemmingsplan als centraal instrument. Daarnaast is een duidelijk rollenscheiding in het nieuwe bestel een belangrijke eis.²⁸

Modernisering Monumentenwet

De Monumentenwetgeving verandert per 1 januari 2010, de huidige wetgeving wordt aangepast. Drie peilers staan centraal in deze aanpassing; cultuurhistorie meewegen in de ruimtelijke ordening, krachtiger en eenvoudiger regelgeving voor monumenten en herbestemmen van historisch waardevolle bebouwing. Voor de eerste peiler betekent dit het Bro wordt aangepast, gemeente wordt verplicht geacht cultuurhistorische informatie te verzamelen en een zichtbare afweging te maken in het kader van het op te bestemmingsplan.

Archeologie

Archeologienota Oostzaan 2011

Om duidelijk te maken hoe de gemeente Oostzaan de archeologie gaat beschermen, conform de uitgangspunten van de vernieuwde Monumentenwet 1998, is deze archeologienota geschreven.

Het behouden van vindplaatsen kan de gemeente volgens de nieuwe wet bereiken door op de kaart van het bestemmingsplan de gebieden aan te geven waar archeologische vindplaatsen te verwachten zijn. Deze gebieden zijn de zogenaamde 'archeologiegebieden' en moeten op de bestemmingsplankaart worden aangeduid met de code WR-A. Aan deze archeologiegebieden worden regels verbonden ter bescherming van de archeologische vindplaatsen.

Wanneer voor werkzaamheden, groter dan 100 m², in bovengenoemde archeologiegebieden omgevingsvergunning noodzakelijk is, kan de aanvrager van de vergunning door de gemeente worden verplicht maatregelen te treffen om een vindplaats te beschermen of op te graven.

In het buitengebied (de veenweiden) liggen de archeologische vindplaatsen, zoals middeleeuwse ontginningsboerderijen en molenplaatsen, wijd verspreid. De kans dat bij een ingreep van 100 m² een vindplaats wordt verstoord is daarom niet groot. Voor deze gebieden kan - gebaseerd op hetzelfde artikel 41a van de Monumentenwet 1988 - om deze reden een grotere ondergrens worden gehanteerd dan de 100 m² uit de wet. Voorgesteld wordt om voor deze gebieden een minimummaat van 2000 m² te hanteren.

Uit archeologisch onderzoek in diverse delen van Oostzaan blijkt dat archeologische sporen langs oude bewoningslinten en in oude bewoningskernen te verwachten zijn op een diepte van 50 cm op die plaatsen waar bebouwing heeft gestaan. Door het bebouwen en het bijbehorende grondgebruik is de bovenste 50 cm van de bodem verstoord, waardoor de archeologische vindplaatsen pas op 50 cm diepte beginnen. Daarom wordt voorgesteld om in de bestemmingsplannen voor de oude dorpskernen deze dieptemaat te gebruiken als maat, waarboven de bodem verstoord mag worden zonder de verplichting tot het treffen van maatregelen met betrekking tot archeologie.

²⁸ Van Roode 2008

In de weidegebieden is het normale grondgebruik vaak minder verstorend geweest dan in de bewoonde gebieden. Het is immers eeuwenlang grasland geweest waar weinig werd gegraven. Daarom wordt voorgesteld om in het buitengebied een dieptemaat van 30 cm te hanteren als maat, waarboven de grond verstoord mag worden zonder de verplichting maatregelen met betrekking tot archeologie te nemen.

Wanneer een bouwplan binnen de minimum oppervlaktemaat óf alleen maar binnen de minimum dieptemaat valt, hoeft er geen archeologisch onderzoek plaats te vinden. Navolgend schema biedt een overzicht van de verschillende waarden en bijbehorende oppervlakten en dieptematen.

Wet op de Archeologische Monumentenzorg

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is een raamwet die regelt hoe het Rijk, de provincie en de gemeente bij hun ruimtelijk plannen rekening moeten houden met het erfgoed in de bodem. De wet beoogt het culturele erfgoed (en vooral het archeologische erfgoed) te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

Uitgangspunten van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg luiden als volgt:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is
- Vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie. Initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen moeten in een vroegtijdig stadium aangeven hoe met eventuele archeologische waarden bij bodemverstorende ingrepen zal worden omgegaan. Dit houdt dat er een verplichting is tot vooronderzoek bij werkzaamheden die de grond gaan verstoren. De invoering hiervan wordt geregeld via bestemmingsplannen en vrijstellingen, de m.e.r.-plichtige activiteiten en ontgrondingen

Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (principe verstoorder betaalt). De kosten voor noodzakelijk archeologische werkzaamheden komen ten laste van de initiatiefnemer tot de bodemverstorende activiteit.

Verkeer

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan / 2008

In deze nota wordt beschreven dat de gemeente Oostzaan een wegbeherende taak heeft. Een taak die vooral gericht is op een goede bereikbaarheid van de erven en percelen die liggen binnen de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom is het Hoogheemraadschap verantwoordelijk voor het wegbeheer.

De nota vermeldt dat vrijwel alle wegen in de afgelopen decennia een breder gebruik hebben gekregen, terwijl het wegennet als zodanig niet in omvangrijke mate (in areaal) is uitgebreid. Om in de toekomst een goed wegbeheer te organiseren is het nodig om een analyse van de bestaande wegen te maken en om het gebruik van de wegen nader te beschouwen. Daarbij is, in de eerste plaats, een goede afstemming met de andere wegbeheerders in de regio van belang.

De gemeente Oostzaan heeft alleen erftoegangswegen in beheer. Deze zijn uitgesplitst in erftoegangswegen met een hoge status (type I) en met een lage status (type II). Deze wegen liggen zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Ze ontsluiten vooral percelen en wijken. De wegen dragen zorg voor de afwikkeling van lokaal verkeer en voor de ontsluiting van lokaal verkeer van en naar gebiedsontsluitingswegen.

Uiterlijk en functioneren erf toegangswegen hoge status (type 1)

Dit zijn wegen die belangrijk zijn voor de afwikkeling van de verkeersstromen tussen woonkernen en gebiedsontsluitende wegen of voor de afwikkeling van vrachtverkeer. De intensiteiten liggen in de orde van 2.500 - 10.000 motor voertuigen per etmaal. De maximale intensiteitsbelasting is 12.500 motorvoertuigen per etmaal. Dit cijfer wordt sterk beïnvloed door gebruiks- en omgevingsfactoren.

Bijvoorbeeld de verkeersonveiligheid neemt sterker toe bij verkeerstoename als er intensieve bebouwing langs een weg is. Bewoners langs een drukke weg ervaren bij verkeerstoename soms dat de kwaliteit van hun leefomgeving achteruit gaat.

Uiterlijk en functioneren erftoegangswegen lage status (type 2)

Dit zijn wegen die vooral ingericht zijn voor het lokale verkeer naar één of enkele erven of percelen. Vaak liggen deze wegen binnen een erf of een woonwijk. De intensiteiten liggen in de orde van 500 - 2.000 motorvoertuigen per etmaal. Deze wegen zijn daarmee tevens vaak geschikt voor gebruik als (recreatieve) fietsroutes. De maximale intensiteitsbelasting is 4.000 motorvoertuigen per etmaal.

Geluid

Wet geluidhinder (ministerie van VROM, 2007)

De Wet geluidhinder (Wgh) bepaalt vereiste zoneringen voor geluid. Deze wet is onlangs herzien. De Wet geluidhinder bevat een uitgebreid stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidshinder door onder meer industrie, wegverkeer en spoorwegverkeer. De wet richt zich vooral op de bescherming van de burger in zijn woonomgeving en bevat bijvoorbeeld normen voor de maximale geluidsbelasting op de gevel van een huis.

Geur

Wet geurhinder en veehouderij (ministerie van VROM, 2007)

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen.

Geurgebiedsvisie Oostzaan (2010)

Gelet op de groeimogelijkheden van de veehouderijen en het leefklimaat in de gemeente Oostzaan is het wenselijk om andere afstanden vast te stellen dan die in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) zijn opgenomen. In de geurgebiedsvisie is rekening gehouden met de huidige en toekomstige geursituatie.

Voor de plangebieden in Oostzaan stelt de gemeente een aanpassing in vaste afstanden (als bedoeld in artikel 4, lid 1 onder a van de Wet geurhinder en veehouderij) voor.

De andere afstanden leveren een positief effect op in de ontwikkelingsmogelijkheden van de omliggende veehouderijen en in de ruimte voor eventuele nieuwbouwplannen.

Voorgesteld wordt voor de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aan te passen van 100 naar 50 meter. Daarnaast wordt voorgesteld voor de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aan te passen van 50 naar 25 meter.

Fijn Stof

Wet milieubeheer (ministerie van VROM)

De Wet milieubeheer (Wm) richt zich op verschillende inrichtingen, met name voor bedrijven. De wet van 11 oktober 2007 tot wijziging van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen) is op 15 november 2007 in werking getreden. Op het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' is de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' gebaseerd. Deze regeling geeft regels over de wijze waarop inhoud moet worden gegeven aan het begrip 'niet in betekenende mate bijdragen'. De hoofdregel is dat het initiatief 'niet in betekenende mate' bijdraagt indien door het initiatief de 3 % grens (van de grenswaarde van de jaargemiddelde concentratie van PM₁₀ of NO₂, 40 µg/m³, dus 0,4 µg/m³) niet wordt overschreden. In de regeling zijn voorts categorieën van gevallen genoemd die in elk geval als 'niet in betekenende mate' worden aangemerkt. Voor deze categorieën staat namelijk vast dat zij in 'niet in betekenende mate' bijdragen. Het gaat hierbij onder meer om meer grootschalige woningbouwontwikkelingen. Dit wordt in dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt.

Gemeentelijk Milieubeleidsplan 2008 - 2012 (2007)

In het milieubeleidsplan van de gemeente Oostzaan is een aantal ambities ten aanzien van milieuaspecten uitgesproken. De gemeente wil dat de milieu- en gezondheidsaspecten van ruimtelijke plannen, minimaal, in voldoende mate worden meegenomen.

De risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen, op het gebied van vervoer van gevaarlijke stoffen en gebruik van deze stoffen binnen inrichtingen, dienen tot een minimum te worden beperkt. De ambitie is verder om de geluidhinder niet toe te laten nemen.

De luchtkwaliteit in de gemeente dient te voldoen aan de normen die gesteld zijn in het Besluit luchtkwaliteit 2005 (inmiddels is dit opgenomen in de Wet milieubeheer), maar ook op het gebied van geur wordt de overlast beperkt (zie de geurgebiedsvisie). Uitgangspunt is verder dat de aanwezige schone bodem in Oostzaan schoon moet blijven.

De ambitie is om de waardevolle natuur in Oostzaan zo goed mogelijk te beschermen. Hierbij zijn de wettelijke kaders leidend, maar de gemeente stimuleert ook de bescherming en versterking van (beschermde) natuur in de gemeente. Hierbij moet ook plaats zijn voor de boeren in het gebied, zolang dit geen gevaar oplevert voor de natuurwaarden.

Provinciaal milieubeleidsplan 2009-2013

Als gevolg van de internationalisering wordt steeds meer natuur- en milieuregelgeving in relatie tot de ruimtelijke ontwikkeling in Europees verband vastgesteld. Dit geldt vooral op het gebied van klimaatbeleid, landbouw- en natuurbeleid en voor het beleid op het gebied van externe veiligheid. De rol van de provincie ligt vooral in de sfeer van de handhaving. Op het gebied van natuur wordt een meerjaren uitvoeringsprogramma opgesteld voor het opheffen van infrastructurele knelpunten in provinciale vaarwegen. Wat betreft externe veiligheid heeft de provincie Noord-Holland een veiligheidsrisicokaart beschikbaar op internet.

Op het gebied van geluidhinder houdt de provincie zich bezig met de leefbaarheid rond Schiphol, het vaststellen van geluidproductieplafonds voor provinciale infrastructuur en het ontwikkelen en toepassen van lokaal geluidbeleid.

Ten aanzien van luchtkwaliteit houdt de provincie zich bezig met het opstellen en uitvoeren van de luchtkwaliteitstoets.

Op het gebied van bodem wordt vooral beleid ontwikkeld voor een afwegingskader voor meervoudig (ondergronds) ruimtegebruik.

Bodem en Water

Waterplan gemeente Oostzaan 2007 - 2016

Sinds 1 november 2003 is de watertoets wettelijk verankerd in het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro). Het Bro verplicht tot het opnemen van een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in de toelichting van ruimtelijke plannen. De watertoets is het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.

In 2006 is het waterplan Oostzaan 2007-2016 vastgesteld. Het waterplan is opgesteld door de gemeente Oostzaan en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Het waterplan beschrijft de huidige en gewenste situatie van de volgende punten:

- Beschrijving watersysteem
- Waterkwantiteit
- Waterkwaliteit en ecologie
- Waterrecreatie
- Waterbeleving en -inrichting
- Beheer en onderhoud
- Afvalwaterketen
- Grondwater

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het van belang om water van het begin af aan mee te nemen in de planvorming. Om dat te waarborgen is de watertoets in het leven geroepen. Daarbij moet worden gedacht aan verschillende waterthema's, zoals waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkeringen, afvalwaterketen en beheer & onderhoud van nieuw oppervlaktewater. In het waterplan is een checklist opgenomen die het hoogheemraadschap gebruikt bij de watertoets.

Om in de nieuwe gebieden gezonde, robuuste watersystemen te realiseren zal al vanaf de start ruimte moeten worden ingeruimd voor voldoende water en oevers. Zo is het belangrijk dat er geen geïsoleerde of doodlopende watergangen worden gerealiseerd. Bij extra verharding zal compenserende waterberging moeten worden gerealiseerd. Ook bieden ruimtelijke ontwikkelingen kansen om bijvoorbeeld water meer zichtbaar te maken.

Vanuit het waterplan worden door het Hoogheemraadschap geschikte locaties voor baggerdepots gezocht. Het hoogheemraadschap verzorgt de inrichting, exploitatie en het beheer van nieuwe baggerdepots.

Waterbeheersplan 2010-2015

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft het Waterbeheersplan met daarin de doelstellingen van de periode 2010- 2015 opgesteld. Naast de maatregelen die genomen moeten worden voor de gevolgen van klimaatverandering is de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) een van de onderdelen van het plan. De KRW heeft als doel het om watersystemen van hogere kwaliteit te realiseren door het aanleggen van natuur vriendelijke oevers en vispassages. Het plan gaat verder in op het beheer en onderhoud van dijken en watergangen, de afvalwaterzuiveringen, lozingen, uitvoeringsprogramma's en calamiteitenbestrijding.

Nationaal Waterplan 2009-2015

Het Nationaal Waterplan is het rijksplan voor het waterbeleid in Nederland en heeft de status van structuurvisie. Water krijgt een meer prominente rol bij de inrichting van Nederland. Het doel van het beleid is om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan bestaat uit verschillende aspecten. Het richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en andere vormen van gebruik van water. Er is beleid in opgenomen voor het IJsselmeergebied, het Noordzeebeleid en de Stroomgebiedbeheerplannen op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water. Daarnaast bevat het Nationaal Waterplan, naar aanleiding van het advies van de Deltacommissie in 2008, beleid over de maatregelen die genomen moeten worden voor de verwachte klimaatsveranderingen.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn met als doel het in stand houden en verbeteren van het aquatisch milieu. Met de uitvoering van de KRW realiseert Nederland een goede ecologische en chemische toestand van het watersysteem. De doelen van de KRW dienen in 2015 te zijn behaald. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft hiervoor het Innovatieprogramma KRW en de Stedelijke Synergie regeling KRW gelanceerd. Het Innovatieprogramma KRW richt zich vooral op het stimuleren van innovatieve projecten die vanwege hoge risico's en het ontbreken van een directe probleemeigenaar niet of onvoldoende door de markt worden opgepakt. Zowel kennisontwikkeling als praktijkgerichte projecten zijn mogelijk.

Het accent ligt op de praktijkgerichte innovatieprojecten. Daarbij richt het Innovatieprogramma Kaderrichtlijn Water zich vooral op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De kwaliteit van het grondwater kan alleen in een project aan de orde komen als het project een wezenlijke verbetering van het oppervlaktewater beoogt. Het moet in alle gevallen gaan om innovatieve projecten die uitstijgen boven de maatregelen die al genomen worden om de Kaderrichtlijn in te vullen.

Waterwet

Deze wet vervangt een achttal bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland, waaronder de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken, de Wet verontreiniging Oppervlaktewater, en de Wet op de Waterkeringen. Integraal waterbeheer staat daarbij centraal. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen, zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) stelt de milieuhygiënische randvoorwaarden voor de toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen in bodem of oppervlaktewater. Het besluit vervangt onder meer het Bouwstoffenbesluit (1999), die middels een ruimte overgangsperiode mede van kracht blijft. Het besluit verandert het bodembeleid ingrijpend; het is gericht op een betere bescherming van de bodem en moet meer ruimte bieden voor nieuwe bouwprojecten, zoals woningen en wegen. Het besluit geeft gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid om de bodem te beheren.

Wet Bodembescherming

Bevat het wettelijk kader voor het bodembeleid. Op 1 januari 2006 is de Wbb gewijzigd (artikel 46, besluit financiële bepalingen bodemsanering). De grote hoeveelheid verontreinigde locaties maakte dit noodzakelijk. Met de voortzetting van het toenmalige beleid zou het nog zeker honderd jaar duren voordat de Nederlandse bodem 'schoon' is. De nieuwe regels moeten er voor zorgen dat de bodemverontreinigingproblematiek in circa 25 jaar wordt beheerst. Dit door bodemsaneringen beter aan te laten sluiten bij de maatschappelijke dynamiek. Het doel is zo te komen tot een effectiever bodembeleid.

Ruimte

Structuurvisie 2040: Duurzaam met ruimte (2011)

De Structuurvisie 2040: Duurzaam met ruimte van de provincie Noord-Holland geeft de ambities over de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie weer. De provincie onderscheidt drie hoofdbelangen, te weten: ruimtelijke kwaliteit, duurzaam ruimtegebruik en klimaatbestendigheid. Deze drie hoofdbelangen vormen de ruimtelijke doelstelling van de provincie. Een belangrijk onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit is het behoud en de ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen. De veenweiden, de droogmakerijen, de West-Friese Omringdijk, de Stelling van Amsterdam en het Blauwe Hart (Markermeer-IJmeer) zijn karakteristieke landschappen in de provincie. Het plangebied valt onder de West-Friese Omringdijk. De provincie wil dit landschap optimaal gebruiken door de kenmerken te koesteren en te benutten bij nieuwe ontwikkelingen. De provincie zorgt dat ontwikkelingen die buiten bestaand bebouwd gebied tot stand komen, plaatsvinden op basis van de karakteristieke eigenschappen, het zogenaamde Landschaps-DNA, van de verschillende landschappen.

Daarom moet bij nieuwe plannende ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristiek van het landschap en de inpassing in de bredere omgeving als uitgangspunt gebruikt worden. Mogelijke negatieve effecten moeten worden gecompenseerd.

De landbouw is belangrijk voor de Noord-Hollandse economie en voor de leefbaarheid in de landelijke gebieden. Er wordt een ontwikkelingsstrategie gehanteerd. Deze strategie heeft als doel dat de kwaliteit van het gebied toeneemt op plekken waar nieuwe economische activiteiten worden ontwikkeld. De glastuinbouw en de bollenteelt moeten voldoende ruimte krijgen om een goede internationale concurrentiepositie behouden. De overige agrarische bedrijven, zoals de melkveehouderijen in de weidegebieden en de reizende bollenkraam in West-Friesland hebben een landschapsbepalende functie die behouden moet blijven.

De provincie Noord-Holland vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk natuur wordt behouden en gerealiseerd. Er wordt gezocht naar koppelingen met landbouw in het gebied voor gecombineerde landbouw, woningbouwontwikkeling en waterberging. Daarnaast is er een Ruimte voor Ruimte regeling, zodat ongewenste elementen uit het landschap kunnen worden verwijderd. De natuurdoelen en het landschap zijn hierbij leidend. De EHS is een onderdeel van het natuurbeleid in de provincie. De EHS wordt gerealiseerd in de door de provincie begrensde gebieden. Op het gebied van recreatie zet de provincie in op de realisering van recreatieve routestructuren. Het gaat om de ontwikkeling van een samenhangend netwerk voor wandelen, fietsen en varen met extra verbindingen tussen natuur- en recreatiegebieden.

Ruimtelijke verordening (2011)

Provinciale Staten hebben de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (Prvs) van Noord-Holland op 21 juni 2010 vastgesteld. Op 1 november 2010 is de verordening in werking getreden. De eerste herziening is op 23 mei 2011 door provinciale staten vastgesteld. De regels van de Prvs vloeien voort uit de Structuurvisie Noord-Holland 2040. De Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (Prvs) schrijft voor waaraan bestemmingsplannen, projectbesluiten en beheersverordeningen moeten voldoen.

Aardkundige waarden

In de toelichting van een bestemmingsplan dient te worden aangegeven in hoeverre rekening is gehouden met de in het gebied voorkomende bijzondere aardkundige waarden. Aardkundige monumenten worden reeds in de Provinciale Milieuverordening geregeld.

Wonen en verstedelijking

Nieuwbouw van woningen is in principe uitgesloten (behoudens ontheffing van Gedeputeerde Staten). Buiten bestaand bebouwd gebied vindt de provincie het van belang om de open ruimtes zoveel mogelijk te behouden en te ontwikkelen. Dit gebied gaat echter niet op slot, maar bebouwingsplannen dienen te voldoen aan eisen van nut en noodzaak en ruimtelijke kwaliteit. Ruimte voor Ruimte dient wel mogelijk te worden gemaakt, bijvoorbeeld door een wijzigingsbevoegdheid en/of uitwerkingsverplichting. Daarbij dient sprake te zijn van een vermindering van het bebouwde oppervlak. Bij voorkeur dient ruimte voor ruimte plaats te vinden in of tegen bestaand bebouwd gebied.

Naast woningbouw is tevens nieuwe verstedelijking of uitbreiding van bestaande verstedelijking niet toegestaan. Dit heeft betrekking op bovengrondse en ondergrondse infrastructuur en openbare voorzieningen zoals sportvoorzieningen, recreatieterreinen als bungalowparken en golfterreinen waarbij (intense) bebouwing mogelijk is.

Verbrede landbouwfuncties of functiewijzigingen van agrarische bouwpercelen
Niet alleen vrijkomende (bestaande) bebouwing, maar ook nieuwbouw mag onder voorwaarden worden gebruikt voor niet-agrarische functies van onderschikte aard. Voor wat betreft de toegestane bijzondere huisvesting wordt met name gedacht aan afhankelijke woonruimten, zoals woonruimte ten behoeve van mantelzorg, een niet-zelfstandige woning voor de 'rustende boer' of andere specifieke doelgroepen. Het mag dus niet sluipenderwijs leiden tot nieuwe burgerwoningbouw.

Recreatiewoningen

Permanente bewoning van recreatiewoningen en stacaravans is niet toegestaan. Indien er recreatieparken aanwezig zijn met een zomer- en winterregeling, liggend in of tegen beschermde natuurgebieden, moet het bestemmingsplan deze regeling respecteren en handhaven.

Ecologische Hoofdstructuur

Bestemmingsplannen dienen het behoud en de ontwikkeling van de Ecologische hoofdstructuur en de ecologische verbindingzones te waarborgen.

Weidevogels

Om de beoogde leefgebieden van weidevogels te beschermen is het onwenselijk dat nieuwe bouwblokken worden toegekend in open gebieden. Uitbreiding op bestaande of uitbreiding van bestaande bouwpercelen is minder schadelijk voor weidevogels.

Landbouw

Een volwaardig bedrijf mag slechts 1 bedrijfswoning bij recht hebben, een extra bedrijfswoning is mogelijk middels een afwijking in het bestemmingsplan.

Een nieuwe intensieve veehouderij en de uitbreiding van het aantal dierplaatsen voor intensieve veehouderij, al dan niet als neventak, is niet toegestaan.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

Per 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. Een van de centrale uitgangspunten is de scheiding tussen beleid en normstelling. Het beleid wordt in eerste aanzet vormgegeven in een structuurvisie en is juridisch alleen nog bindend voor de rijksoverheid. Naast integraal planologisch beleid, kunnen bij Algemene Maatregel van Bestuur regels worden gesteld omtrent onder andere bestemmingsplannen. De algemene regels bewerkstelligen dat nationale ruimtelijke belangen doorwerken tot op lokaal niveau, in die zin dat respectievelijk provinciale inpassingsplannen en gemeentelijke bestemmingsplannen daarop moeten worden afgestemd.

De kaders van het nieuwe rijksbeleid zijn opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) die op 13 maart 2012 door de Minister van I&M is vastgesteld. Deze structuurvisie vervangt de Nota Ruimte en heeft als credo "Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig". In de SVIR zijn 13 nationale belangen gedefinieerd, waaronder het versterken van de mainportfuncties en het verbeteren van de rijksinfrastructuur, het behoud van erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora en fauna.

De belangrijkste nationale belangen die gevolgen hebben voor het plangebied zijn als volgt geformuleerd:

- Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen. Het netwerk van buisleidingen voor het vervoer van (gevaarlijke) stoffen is van economisch belang voor Nederland op Europese schaal. Hieronder valt ook het gastransport en het verbinden van productielocaties. Het rijk wil de aanleg van deze buisleidingen op land en zee (inclusief de Caribische Exclusieve Economische Zone) ruimtelijk mogelijk maken, belemmeringen voorkomen en zorgen voor een goede aansluiting op het internationale netwerk. Buisleidingen op land die van nationaal belang zijn voor het transport van (gevaarlijke) stoffen, worden enkel toegestaan in de gereserveerde stroken
- Efficiënt gebruik van de ondergrond. In de ondergrond moet onder andere rekening gehouden worden met archeologie, ondergrondse rijksinfrastructuur (tunnels en buisleidingen) en de bescherming van de grondwaterkwaliteit en -kwantiteit
- Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's. Het rijk en de waterschappen beschermen en verbeteren de waterkwaliteit door het treffen van fysieke maatregelen, het uitgeven van vergunningen en handhaving. Luchtkwaliteit, geluidsoverlast, wateroverlast, waterkwaliteit, bodemkwaliteit en het transport van gevaarlijke stoffen kennen een grote samenhang met de andere nationale belangen. Om toekomstige kosten en maatschappelijke schade te voorkomen, moeten bij ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen de milieueffecten worden afgewogen
- Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten. De natuur in de EHS blijft goed beschermd met een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. De flexibiliteit in begrenzing en de mogelijkheden om ontwikkelingen toe te staan, die in het beleidskader Spelregels EHS zijn uitgewerkt, blijven overeind
- Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Het rijk is verantwoordelijk voor een goed systeem van ruimtelijke ordening inclusief zorgvuldige, transparante ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Dat betekent dat het systeem zo ingericht moet zijn dat integrale planvorming en besluitvorming op elk schaalniveau mogelijk is en dat bestaande en toekomstige belangen goed kunnen worden afgewogen. Gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde zijn hier onderdeel van. Het gaat dan zowel om belangen die conflicteren als belangen die elkaar versterken. Bij nieuwe ontwikkelingen, aanleg en herstructurering moet in elk geval aandacht zijn voor de gevolgen voor de waterhuishouding, het milieu en het cultureel erfgoed

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011)

Kern van de nieuwe Wro is dat alle overheden hun ruimtelijke belangen vóóraf kenbaar maken en aangeven langs welke weg zij die belangen denken te realiseren. Het rijk en provincies bemoeien zich voortaan uitsluitend met wat daadwerkelijk van nationaal respectievelijk van provinciaal belang is. Ook moeten rijk en provincies duidelijk maken of de borging van een belang gevolgen heeft voor ruimtelijke besluitvorming door provincies en gemeenten.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 22 augustus 2011 vastgesteld en heeft als doel om vanuit een concreet nationaal belang een goede ruimtelijke ordening te bevorderen. De AMvB is het inhoudelijke beleidskader van het Rijk waaraan bestemmingsplannen van gemeenten moeten voldoen. Dat betekent dat de AMvB regels geeft over bestemmingen en het gebruik van gronden en zich primair richt tot de gemeente. Daarnaast kan zij aan de gemeente opdragen in de toelichting bij een bestemmingsplan bepaalde zaken uitdrukkelijk te motiveren.

De algemene regels bewerkstelligen dat nationale ruimtelijke belangen doorwerken tot op lokaal niveau. Inhoudelijk gaat het om nationale belangen die samenhangen met het beschermen van ruimtelijke functies, zoals natuur in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), of met het vrijwaren van functies.

Niet alle nationale ruimtelijke belangen staan in het Barro. Het besluit bevat alleen die nationale ruimtelijke belangen, die via het stellen van regels aan de inhoud of toelichting van bestemmingsplannen (of daarmee vergelijkbare besluiten) beschermd kunnen worden.

Voor het bestemmingsplan is van belang dat de volgende onderwerpen concreet in het Barro worden geregeld:

- Bundeling van verstedelijking en economische activiteiten: regime voor nieuwbouw in het buitengebied
- Ecologische Hoofdstructuur (EHS): basisbescherming van bruto begrensde gebieden, netto begrenzing van de beschermde gebieden en het 'nee, tenzij'-regime (inclusief mitigeren, compenseren, salderen en herbegrenzen)
- Ten aanzien van buisleidingen is slechts een passage gereserveerd voor buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze passage wordt in een later stadium ingevuld (als de Structuurvisie buisleidingen gereed is)
- Landschap

Recreatie

Beleidskader recreatiegebied Het Twiske (maart 2012)

In deze visie is het Twiske gesplitst in 2 zones, namelijk zone 1 (het recreatieve deel) en zone 2 (het ecologische deel).

Zone 1: Zuidwestelijk deel van het Twiske

Dit deel van het gebied is door de aanwezigheid van natuur, cultuurhistorie, rust en ruimte uitermate geschikt voor recreatieve activiteiten. Dit geldt zowel voor het extensieve recreatief medegebruik als voor intensieve recreatievormen. Het gebied in het zuidwestelijk deel wordt nu al het hele jaar recreatief gebruikt en kent al een aantal bestaande recreatie en horeca-accommodaties, zoals Paviljoen Het Twiske, Jachthaven de Roemer, de bedrijvigheid in de nabijheid van de sportvelden en De Blauwe Poort.

Zone 2: Noordelijk deel van het Twiske

Het gaat om het gebied rondom de Stootersplas. De hoofdfunctie van dit gebied is natuur en agrarisch. Dit deel van het Twiske is ecologisch van grote betekenis en waarde omdat het een belangrijk overwinteringsgebied voor watervogels, zoals smienten en roerdompen. Bescherming van de rust en de ruimte is dus een belangrijk uitgangspunt.

Visie op verdere ontwikkelingen in het recreatiegebied het Twiske / 2006/Recreatieschap Twiske

De visie op verdere ontwikkelingen in het recreatiegebied Twiske is opgesteld door recreatieschap Het Twiske. Het recreatieschap Het Twiske heeft een tweeledige doelstelling: zorg dragen voor een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu in het gebied. Daarnaast is het belangrijk dat er een financieel gezonde bedrijfsvoering wordt gevoerd.

Bij het opstellen van de visie is in algemene zin gekeken naar de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast is op een aantal punten ook meer in detail gekeken naar mogelijkheden voor het terugdringen van het exploitatietekort door enerzijds inkomstenwerving en anderzijds kostenreductie.

In het zuidwestelijk deel worden de intensieve voorzieningen en functies geconcentreerd om hier een integrale ontwikkeling tot Recreatiecentrum te bewerkstelligen. In het zuidoostelijk deel vinden ontwikkelingen plaats op en in de directe nabijheid van de boerderij. Voor het overige blijft het huidige extensieve karakter van het gebied behouden. Hiermee vindt een continuering plaats van de historische ontwikkeling, zonder dat er sprake is van de ontwikkelingen naar een pretpark.

Bijlage

4

Literatuurlijst

Amer, 2013, ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Oostzaan

Gemeente Oostzaan, Visienota buitengebied Oostzaan, 11 augustus 2011

Gemeente Oostzaan en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waterplan Oostzaan 2007-2016, augustus 2006

Gemeente Oostzaan, Geurgebiedsvisie, april 2012

Gemeente Oostzaan, Milieubeleidsplan 2008-2012, februari 2008

LNv, 25 augustus 2009, Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046.

Ministerie van LNv, VROM en de provincies, 2007, Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNv en VROM en de provincies.

Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie. 2012, Natura2000-gebieden. Gebieden per provincie.

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=gebieden>

Naturalis, 1999-2010, Serie Nederlandse Fauna. Boekenreeks soortinformatie en –verspreiding per soortgroep. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Provincie Noord-Holland, 23 mei 2011, 1^e herziening Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie

Ravon, 2012, Soorten. Vissen. Verspreiding. <http://www.ravon.nl/Soorten/Vissen>

Ruimtelijke Plannen.nl. 2012, Algemene regels overheden. Verordening ruimte 2012. Natuur en landschap.

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9930.vr2012-va03>

Van der Meijden, 2005, Heukels' Flora van Nederland, 23^e druk, Wolters-Noordhoff bv, Groningen / Houten.

Zoogdiervereniging.nl, 2012, Zoogdiersoorten. www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage

5

Beschrijving methodiek berekening ammoniakemissie

Doel

De uitgevoerde gebiedsgerichte modellering heeft tot doel om, voor een aantal scenario's, de emissies uit het plangebied te kwantificeren zodat de daaruit voortvloeiende depositie van verzurende en eutrofierende stoffen op de kwalificerende habitattypen in de nabijgelegen Natura2000 gebieden inzichtelijk wordt.

Middelen

In een spreadsheet worden de eigenschappen van het gebied geïnventariseerd. Deze gebiedskarakteristieken worden gebruikt om, met behulp van het programma OPS-Pro versie 4.2.0 (ontwikkeld door PRL, RIVM en ARIS), de depositie van stikstof afkomstig van specifieke bronnen te berekenen. Het programma kan de depositie van zeer veel stoffen berekenen. Voor deze berekeningen gaat het om de emissie van ammoniak (NH_3).

Te beschouwen variabelen

Binnen de gebiedsinventarisatie worden verschillende variabelen onderscheiden.

1. Diersoort

Op basis van de vigerende vergunningen is vastgesteld welke dieren er worden gehouden. Het soort dier wordt gekoppeld aan een bebouwd vlakje binnen het gebied.

2. Aantal vergunde dieren

Ook het aantal vergunde dieren wordt gekoppeld aan een bebouwd vlakje binnen het gebied.

3. Bebouwd oppervlak (stalomvang)

In de huidige situatie is er sprake van een zekere omvang van de stallen die in gebruik zijn. Aan deze vlakken wordt het aantal dieren en het soort dieren gekoppeld, met de daarbij behorende emissie.

4. Emissie karakteristiek

De drie bovenstaande parameters bepalen de emissiekarakteristiek die in het model een recht evenredige relatie heeft met het bebouwd oppervlak.

5. Omvang van een bouwvlak

Op basis van de digitale plankaart wordt de omvang van de individuele bouwvlakken in het model geladen.

6. Vullingsgraad van een bouwvlak

Bij het vaststellen van de maximale groei binnen een bouwvlak wordt, tenzij anders vermeld, uitgegaan van een vullingsgraad van 40%. Dit is een praktijkcijfer, rekening houdend met de relatief kleine omvang van de bouwvlakken in Oostzaan. Ervaring leert namelijk dat als er op een dergelijk klein bouwvlak sprake is van 40% vulling met stallen, de rest van het bouwvlak gevuld is met andere, voor de bedrijfsvoering essentiële objecten als woonhuis, tuin, verharding, stalling, en dergelijke.

Bij de zoektocht naar een representatief scenario en de daarbinnen maximaal mogelijke planologische ruimte wordt rekening gehouden met de volgende parameters.

1. Dynamiek in de agrarische populatie: stoppers - blijvers - groeiers

De agrarische gemeenschap in Nederland is onderhevig aan een groot aantal krachten. Een belangrijke daarin is de voortschrijdende schaalvergroting. Dat betekent dat er steeds minder boeren overblijven. Het CBS rapporteert dat er sinds de eeuwwisseling elk jaar ongeveer 5% van de varkensboeren hun bedrijfsactiviteiten beëindigen. Dat deze dalende trend in de intensieve veehouderij zal doorzetten wordt bevestigd door een inventarisatie van de Bedrijfs Ontwikkel Plannen die de Intensieve veehouderij sector in heeft moeten dienen. De verwachting is namelijk dat, als gevolg van het verscherpen van de eisen aan de ammoniak emissies uit de stallen, er de komende paar jaren eerder meer dan minder bedrijven zullen stoppen. Analyse van de ingediende Bedrijfs Ontwikkel Plannen (die meestal een optimistischer beeld schetsen van de toekomst dan de werkelijkheid) levert namelijk aanwijzingen op dat er sprake kan zijn van 6 % stoppers per jaar in sommige delen van het land.

Het CBS rapporteert voor de melkveehouderij sector dat er sprake is van een relatief oude populatie doordat de laatste tien jaren de boeren ouder dan 65 jaar steeds langer zijn blijven doorwerken. Deze zullen de komende jaren noodgedwongen hun bedrijfsactiviteiten moeten beëindigen. Daarom zijn we er voor de beoordeling van de dynamiek in de agrarische sector van uitgegaan dat er voor de grondgebonden veehouderijen het aantal stoppers in eenzelfde orde grote zal liggen als in de intensieve veehouderij. In de gebiedsgerichte modellering wordt op basis van de gebiedskennis die beschikbaar is bij de gemeente een inschatting gemaakt van een zo realistisch mogelijk stopperpercentage.

Van de niet-stoppende bedrijven zal een deel zich verder ontwikkelen binnen de planperiode. Met name voor wat betreft de grondgebonden veehouderijen worden die daartoe in staat gesteld doordat er grond vrijkomt vanuit de stoppers. Voor de gehele sector geldt dat er, vanuit de sectorale natuurwetgeving, een salderingsmechanisme bestaat met betrekking tot emissie en depositie van eutrofierende en verzurende stoffen. Vanuit dit salderings mechanisme wordt er door de stoppende bedrijven in principe ruimte gecreëerd voor de groeiers om tot ontwikkeling te komen. De borging van deze saldering vindt plaats binnen de individuele vergunningstrajecten (Nbw 19d). In de gebiedsgerichte modellering gaan we er vanuit dat deze koppeling tussen stoppers en groeiers bestaat. De modellering is er met name op gericht om aan te tonen dat de verhouding tussen de stoppers en de groeiers dusdanig is dat het salderingsmechanisme ook daadwerkelijk kan gaan werken in de planperiode.

Bij het ruimtelijk verdelen van de groeiers over het plangebied gaan we ervan uit dat de grootste bedrijven het meest vitaal zijn en het eerst gebruik zullen maken van de mogelijkheden die het plan hen biedt. Gedurende de planperiode zal een deel van de populatie niet investeren, dit deel van de populatie wordt aangeduid met de term "blijvers". In de gebiedsgerichte modellering blijven deze qua emissie gelijk aan de huidige situatie qua aantal dieren en bijbehorende stalomvang. Dit deel van de populatie zal geen gebruik maken van de salderingsmechanismen, geen stalmaatregelen nemen en in het model dus niet bijdragen aan een verandering in de gebiedsemissie

2. Veebezetting

Een bestemmingsplan laat soms heel veel ruimte om op een bouwvlak tot verdere ontwikkeling te komen. Deze ruimte wordt, binnen daartoe aangewezen zones, geboden aan alle bouwvlakken. Bepalend daarbij zijn de ruimtelijke overwegingen: welke mate van bebouwing past er nog in een bepaalde zone. Ervaring leert dat, als alle bouwvlakken in een bepaald gebied gebruik maken van de ruimte die het bestemmingsplan hen vanuit planologische overwegingen biedt, daar een heel hoge veebezetting uit voort kan komen. Daarmee komt het grondgebonden karakter van de (melk)veehouderij onder druk te staan. Zonder gebruik te maken van krachtvoer kan in Nederland een gebied ongeveer een veebezetting aan van 2 melkkoeien per hectare. Omdat er al wel sprake is van het bijvoeren met krachtvoer is de veebezetting in de praktijk vaak hoger, ongeveer 3/ha. Het is gangbaar om in dergelijke gevallen nog steeds te spreken van grondgebonden landbouw.

Voor het plangebied wordt vastgesteld, op basis van cijfers van het CBS, in combinatie met de gebiedspopulatie, wat de veebezetting is in de huidige situatie. Voor elk van de scenario's wordt dan vastgesteld wat de daarbij behorende veebezetting zou zijn. Bij het beoordelen van de realiteitszin van de verschillende scenario's wordt ook de veebezetting betrokken.

3. Best Beschikbare Technieken

Gedurende de planperiode zal een aantal bedrijven investeren, de groeiers. Bij de gebiedsgerichte modelleringen is ervan uitgegaan dat deze investeringen in meer of mindere mate gepaard zullen gaan met de inzet van techniek. In veel provincies is ondertussen een Stikstof verordening vastgesteld waarin eisen worden gesteld aan de te behalen reductie van de emissies. Deze reductie kan in de intensieve veehouderij worden behaald door het bouwen van emissie arme stalsystemen dan wel door het inzetten van luchtbehandelingssystemen. In de grondgebonden (melk)veehouderij zijn er mogelijkheden om de emissies terug te brengen door de inzet van een ander bedrijfsmanagement systeem, dat uitgaat van een lager eiwit-gehalte in het voer (beter bekend als het *voerspoor*) dan wel door de bouw van nieuwe, emissie-arme stallen. Overigens kan er in de intensieve veehouderij ook met voerspoor maatregelen de emissie worden beperkt.

In de gebiedsgerichte modelleringen is voor de in te zetten technieken op stallen uitgegaan van de gecertificeerde systemen zoals die voor de belangrijkste diergroepen zijn opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). Voor vleesvarkens en -kippen gaan die systemen uit van een reinigingsrendement van ten minste 70 %. Systemen met een rendement van 85 % procent komen ook voor. In de Rav staan ook systemen die uitgaan van een reinigingsrendement van 95 %. Dergelijk vergaande maatregelen staan nu nog te ver af van de ontwikkelingen die plaatsvinden in de sector om meegenomen te worden in een gebiedsgerichte modellering. Alleen in heel specifieke gevallen, voor individuele vergunningverlening, kan het voorkomen dat een ondernemer ervoor kiest dergelijke vergaande technische maatregelen toe te passen.

Gebruikte uitgangspunten in de modellering

De totale depositie van stikstof is het gevolg van meerdere bronnen. Naast de lokale veehouderijen, zijn dat de industrie, het verkeer, en de achtergrondbelasting. Omdat het de gebiedsgerichte modellering worden opgezet ten behoeve van een bestemmingsplan voor het buitengebied is enkel gekeken naar de effecten van de veranderingen in emissie vanuit de stallen die in gebruik (kunnen) zijn voor het houden van dieren binnen het plangebied. Er is namelijk geen sprake van noemenswaardige industriële activiteiten.

Tenzij lokale omstandigheden zorgen voor een relatief grote toename van de (recreatieve) vervoersbewegingen geldt dat de verschillen in emissies die optreden ten gevolge van de vervoersbewegingen, uitgedrukt in kg emissie/jaar, slechts een heel klein deel (meestal tussen de 0,1 - 1%) uitmaken van de veranderingen in de emissies uit de stallen die in gebruik zijn. Een gebiedsgerichte modellering gaat uit van een zekere mate van standaardisering van de input. De onzekerheidsmarge die daar uit voortkomt is veel groter dan de bijdrage vanuit verkeersbronnen. Daarom blijft de modellering beperkt tot de bronnen vanuit de agrarische bouwvlakken. Een nauwkeuriger beeld van de te verwachten effecten is niet goed te genereren op een abstractieniveau dat past bij een gebiedsgericht plan, waarvoor een gebiedsgerichte modellering wordt opgezet. Voor individuele projecten, waarbij veel meer details beschikbaar zijn over de afzonderlijke bronnen qua omvang en ligging, kan wel een hogere nauwkeurigheid worden gerealiseerd. Daar is hier echter geen sprake van.

De gebouwen worden in het model ingevoerd met allemaal dezelfde hoogte en eenzelfde schoorsteen diameter (namelijk 1 m, kleiner kan niet worden ingevoerd). Variaties in deze parameters hebben hoofdzakelijk kleine lokale effecten. Aanpassen van deze uitgangspunten aan de lokale situatie is redelijkerwijs niet goed mogelijk vanuit de gebiedsgerichte aanpak, en levert alleen in de directe omgeving van de emissiepunten een toename van de nauwkeurigheid.

Met OPS-Pro is de depositie als gevolg van de emissie van één component afkomstig van meerdere bronnen te berekenen. In de berekening spelen de eigenschappen van de component zelf een belangrijke rol (mogelijke omzettingen, gewicht, uitregenbaarheid). Voor de emissie van NH_3 zijn al deze eigenschappen bekend binnen het programma. Daarnaast spelen de ruwheid en het meteoregime een zeer belangrijke rol. Het meteoregime bepaalt namelijk in welke richting de meeste depositie plaatsvindt. De ruwheid bepaald vooral hoever de depositie reikt, of anders gezegd: is de depositie dichtbij hoger, dan is die verder weg automatisch lager. Uiteraard geldt bij een ongewijzigde ruwheid dat een toename van de emissie bij een bron altijd meer depositie (en andersom). Voor het meteoregime is gebruik gemaakt van de "Long term annual average 1998-2007" zoals dat is gemeten in het deel van Nederland waar de gemeente zich bevindt. Voor de ruwheid is gekozen voor een variabele waarde die binnen het programma OPS zelf wordt bepaald. Achter de schermen wordt hier het landgebruik (volgens LGN3) voor geraadpleegd.

Referentie

Het doel van de gebiedsgerichte modelleringen is het effect vaststellen ten opzichte van de referentie situatie. Het gaat dus om het verschil van een ontwikkeling ten opzichte van een vastgestelde referentie. Dat betekent dat een toename, of afname, van de depositie los staat van de (ontwikkelingen in) de achtergronddepositie. Overigens heeft de achtergronddepositie in sommige gevallen wel invloed op de gevoeligheid van een habitatype voor een geringe toename van de depositie.

Vanuit de kaders gesteld in de Nbw 1998 wordt het verschil berekend ten opzichte van het zo goed mogelijk vastgestelde huidig gebruik, op basis van de uitgegeven vergunningen, dus niet op basis van wat er op basis van het vigerende bestemmingsplan gebouwd zou mogen worden. Daarbij wordt uitgegaan van de emissies zoals die in de beschikbare vergunningen inventarisaties staan opgenomen, gecorrigeerd voor de latente ruimte, als daar sprake van is.

Vanuit de Wm wordt ook gevraagd om de emissies te vergelijken met de autonome ontwikkelingen. In dit geval is als autonome ontwikkeling aangehouden de strikte handhaving van de emissiegrenswaarden van ammoniak zoals vastgelegd in het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling zal de depositie dus al iets afnemen ten opzichte van de huidige situatie.

Globale scenario's

Het uiteindelijke doel van de gebiedsgerichte modellering is het vaststellen van effecten op de depositie. De depositie is echter in belangrijke mate afhankelijk van het emissieprofiel, de totale gebiedsemissie. Om de omvang van de hoeveelheid rekenwerk te beperken, en niet elk mogelijk scenario in OPS door te hoeven rekenen, is er in de methodiek een stap tussen gebouwd die de gevoeligheid van het gebiedseigenschappen bepaald voor de veranderingen in de emissievracht, zonder voor elk scenario een depositieberekening uit te voeren. Om de omvang van de emissies te kunnen bepalen is het gebied doorgerekend voor een aantal globale scenario's.

Worstcase

In het voortraject van de planvorming heeft de gemeente een serie uitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de ruimtelijke mogelijkheden die er aan de agrarische sector wordt geboden. Deze bepalen, afhankelijk van de plaats van een bouwvlak in het plan, tot welke omvang een bedrijf mag groeien zonder dat de ruimtelijke randvoorwaarden voor een evenwichtige groei in het gebied in gevaar komen. Deze kunnen betrekking hebben op de volgende factoren:

- De ligging van een bouwvlak in een zone met mogelijk extra beperkingen dan wel ontwikkelruimte
- Vrijstellingsbevoegdheden tov de omvang van de huidige bouwvlakken
- Wijzigingsbevoegdheden tbv het vergroten van een bouwvlak

In de worstcase worden alle plan-specifieke uitgangspunten verwerkt in het model. Het resultaat van deze reken-run laat zien wat er zou gebeuren als elk bouwvlak in de gemeente volledig gebruik zou maken van de maximaal aangeboden ontwikkelruimte. Een dergelijke schaalvergroting zal nooit optreden vanwege de andere beperkende factoren op de individuele ontwikkelwensen.

Voor Oostzaan is ook een variant op de worst case uitgerekend: deze is uitgegaan van een maximaal gebruik van de vigerende rechten, die voortvloeien uit de bouwvlakken zoals die zijn opgenomen in het vigerende bestemmingsplan.

Scenario 1: zonder maatregelen, met dynamiek in de sector

Het eerste globale scenario gaat uit van een ontwikkeling in de sector waarbij er geen stal maatregelen worden getroffen die verder gaan dan het besluit huisvesting. Binnen dit uitgangspunt wordt er gezocht naar een redelijk dynamiek profiel voor het gebied. Met het dynamiek-profiel wordt bedoeld de verhouding tussen het aantal stoppers, blijvers en groeiers. Vaak is de ontwikkeling van de veebezetting een belangrijke graadmeter aan de hand waarvan een dynamiek-profiel voor het gebied kan worden vastgesteld.

Scenario 2: Inzet van het voerspoor, met dynamiek in de sector

Het tweede globale scenario is bruikbaar in gebieden met overwegend grondgebonden melkveehouderij. Het laat namelijk het effect zien van de inzet van maatregelen die gericht zijn op het verminderen van de emissies door de bedrijfsvoering integraal aan te passen. Bij dit scenario geldt dat de emissie reductie is toe te rekenen aan de bestaande en aan de nieuw te bouwen stallen omdat aanpassingen aan een voerregime in praktische zin niet goed zijn door te voeren op slechts een deel van een bedrijf.

Scenario 3: Externe saldering obv nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

De Rav wordt met enige regelmaat bijgewerkt, rekening houdend met de nieuwste ontwikkelingen met betrekking tot beschikbare stalsystemen. Recent is er een stalsysteem beschikbaar gekomen voor de melkveehouderij die qua emissies de oude grupstal evenaart, en minder dan de helft van een gangbare ligboxenstal emiteert. Het bouwen van dergelijke stallen, in combinatie met het gebruik maken van elders vrijkomende ammoniak-emissies (i.c. het principe van externe saldering) ligt ten grondslag aan dit scenario

Scenario 4: Interne saldering obv nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

In sommige gevallen biedt externe saldering geen soelaas en zal een beroep gedaan worden op interne saldering. Dit kan het geval zijn als een vooruitstrevende ondernemer sneller wil uitbreiden dan dat hij in staat wordt gesteld door het vrijkomen van ammoniak-emissies vanuit stoppende collega's. In dat geval kan de ondernemer besluiten de bestaande stallen af te breken en integraal te vervangen door emissie-arme stallen.

Scenario 5: Externe saldering obv stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Dit scenario is in veel provincies uit het reconstructiegebied het meest voor de hand liggende omdat het aan de basis ligt van de stikstof verordeningen c..q. het vastgestelde provinciaal beleid. In elke provincie gelden andere randvoorwaarden met betrekking tot de in te zetten techniek, maar overal baseert men zich op de technieken zoals die vanuit de Rav mogelijk worden gemaakt. In de gebiedsgerichte modelleringen richt dit scenario zich naar het beleid zoals dat geldt binnen de provincie waarin de gemeente is gelegen.

Vanwege de wijze waarop wordt omgegaan met het dynamiek-profiel binnen een gemeente, in combinatie met de externe salderings mechanismen en de inspanning tot emissie reductie die geleverd moet worden om voor externe saldering in aanmerking te kunnen komen, verifieert dit scenario of de gangbare salderingsmechanismen zullen werken binnen het plangebied.

Scenario 6: Interne saldering obv stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Mocht uit de globale analyse van scenario 5 blijken dat er te weinig stoppers zijn in een plangebied om op basis van externe saldering een redelijk aandeel groeiers de kans te geven tot ontwikkeling te komen kan dit laatste scenario soelaas bieden. Voor interne saldering in de intensieve veehouderij wordt er dan uitgegaan van het bijplaatsen op bestaande stallen van luchtbehandeling met de in de desbetreffende provincie voorgeschreven reinigingsrendementen. Voor melkveehouderijen in een gebied is dit scenario gelijk aan scenario 4.

Vaststellen van het representatief scenario met daarbinnen de maximale planologische mogelijkheden die het plan voor Oostzaan biedt

De eerste stap in de gebiedsgerichte modellering voor Oostzaan is het vaststellen van de huidige gebiedsemissie. Die is ongeveer 4.600 kg ammoniak per jaar. In de huidige situatie is sprake van 100 % melkveehouderij met een lage veebezetting van één melkkoe per hectare. Vanwege de waterrijke aard van het gebied is een dergelijke lage veebezetting niet verwonderlijk.

In de onderstaande matrix is een samenvatting gegeven van de uitgevoerde analyse van de boven beschreven globale scenario's. Voor de hier relevante scenario's is weergegeven hoe de gebiedsemissie (uitgerekend in kg NH₃/jaar) zich zou ontwikkelen in relatie tot een groei van de bestaande bebouwing, uitgaande van het stoppen van de ruim 30 % van de populatie die in de huidige bedrijfsvoering kleiner is dan 30 NGE.

Emissies (kg uit het gebied)	Huidige situatie	115 % uitbreiding	Benutten huidig bouwvlak	Groei bouwvlak tot 1.5 ha
Worst case; zonder ruimtelijke dan wel technische maatregelen; groei tot maximaal 1,5 ha	4.600	5.300	7.000	17.000
Scenario 1: externe saldering zonder stalmaatregelen ten opzichte van het besluit huisvesting	4.600	4.500	5.500	13.000
Scenario 2: externe saldering met de voerspoormaatregelen	4.600	3.800	4.500	10.000

De bovenstaande matrix toont aan dat er maatregelen nodig zijn om de gebiedsemissie te beperken. Deze zou, zonder planologische en/of technische maatregelen met een factor 3 toe kunnen nemen. De matrix toont ook aan dat maatregelen die verder gaan dan externe saldering niet nodig zijn om de gebiedsemissie af te laten nemen.

Bijlage

6

Ecologie

Natuurwetgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt een groot aantal in Nederland voorkomende wilde dier- en plantensoorten. Uitgangspunt van de wet is dat aantasting van de beschermde soorten moet worden voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een ontheffing worden verleend door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I, voorheen LNV). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet. Niet elke soort is even zwaar beschermd, er wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën namelijk:

- Tabel 1: Algemene en niet bedreigde soorten
- Tabel 2: Schaarse soorten
- Tabel 3: Meest zeldzame en bedreigde soorten

Naast deze drie groepen zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Daarnaast zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving jaarrond beschermd (zie *Vogels*).

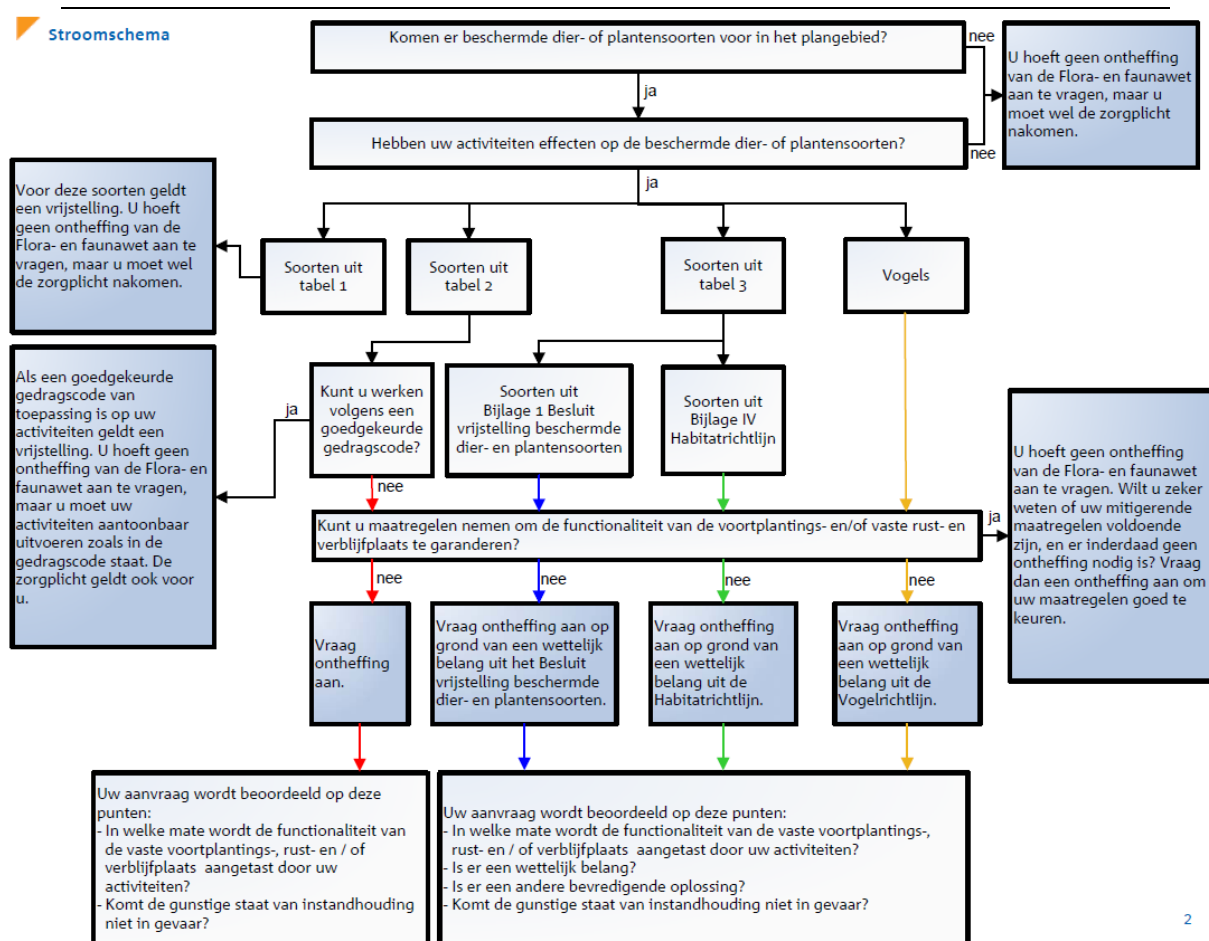
De Flora- en faunawet bevat artikelen met bijbehorende verbodsbepalingen. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van het Ministerie van EL&I. Een mitigatieplan of ontheffing dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

- Artikel 2: Zorgplicht ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd
Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, beschadigen of verwijderen van beschermde planten
Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren
Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren
Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijf- en voortplantingsplaatsen
Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren
Artikel 13: Verbod: bezit van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Bij bepaalde activiteiten en alleen voor soorten vermeld in tabel 1 geldt een vrijstellingsregeling. Voor de tabel 2- en 3-soorten is bij bepaalde activiteiten (zie onderstaand schema) ook geen ontheffing nodig wanneer deze worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EL&I goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode. Wanneer niet volgens een gedragscode gewerkt wordt en wanneer tabel 2- of 3-soorten worden aangetast, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden ter voorkoming van een overtreding van de verbodsbepalingen. Recentelijke uitspraken van de Raad van State leren dat maatregelen alleen als 'mitigatie' bestempeld mogen worden wanneer deze gericht zijn op het (vooraf) voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen. In gevallen waar effecten verwacht worden, vormen de te treffen maatregelen echter vaak een compensatie van aanvankelijk wel optredende effecten. Alleen wanneer maatregelen die gericht zijn op het *geheel en vooraf voorkomen* van effecten (en overtreding verbodsbepalingen) kan de term 'mitigatie' gebruikt worden. Het verdient de aanbeveling een mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I (in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag).

Wanneer maatregelen gericht zijn op het *wegnemen* van aanvankelijk optredende effecten, dienen deze als 'compensatie' aangemerkt te worden. In dat geval is dus ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen (er is immers een al dan niet tijdelijk effect) en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Onderstaand is een stroomschema opgenomen met de bepalingen wanneer een mitigatieplan of ontheffing nodig is.

Stroomschema Flora- en faunawet [LNV, 2009]

Zoals weergegeven in het stroomschema, moet wanneer het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, een ontheffing worden aangevraagd. Het verkrijgen van een ontheffing is aan strikte voorwaarden gebonden. De exacte voorwaarden verschillen afhankelijk van de beschermde status van de soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd.

Tabel 1-soorten (algemene en niet bedreigde soorten)

Begin 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur in het kader van de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is geregeld dat een aantal algemene soorten, vanaf toen de tabel 1-soorten genoemd, bij bepaalde activiteiten verstoord mag worden zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om 'Beheer en onderhoud', 'Bestendig gebruik' en 'Ruimtelijke ontwikkeling'. Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor deze soorten. De zorgplicht is voor deze soorten echter onverminderd van toepassing.

Tabel 2-soorten (schaarse soorten)

Voor de tabel 2-soorten kan een mitigatieplan worden opgesteld (en goedgekeurd door het Ministerie van EL&I in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt.

Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien de activiteit een 'redelijk doel' dient en er geen afbreuk wordt gedaan aan de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen altijd mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen. Voor initiatiefnemers die beschikken over een door het Ministerie van EL&I geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor de tabel 2-soorten eveneens een vrijstelling.

Tabel 3-soorten (zeldzame en bedreigde soorten)

Voor de tabel 3-soorten kan door het Ministerie van EL&I eveneens een mitigatieplan worden goedgekeurd (in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien aan specifieke criteria wordt voldaan. Deze criteria zijn afhankelijk van de status van de betreffende tabel 3-soort²⁹

Voor tabel 3-soorten afkomstig uit bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, kan ontheffing aangevraagd worden indien er geen alternatief beschikbaar is, en op grond van wettelijke belangen uit deze AMvB. Dit zijn:

- a) *Bepalingen inzake vrij verkeer en markt van het Verdrag tot oprichting van de EG*
- b) *Bescherming van flora en fauna*
- c) *Veiligheid van het luchtverkeer*
- d) *Volksgesondheid of openbare veiligheid*
- e) *Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*
- f) *Voorkomen van ernstige schade aan eigendom anders dan gewas, vee, bos en wateren*
- g) *Belangrijke overlast veroorzaakt door een beschermde inheemse diersoort*
- h) *Uitvoering van bestendig beheer en onderhoud in landbouw en bosbouw*
- i) *Bestendig gebruik*
- j) *Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

Voor tabel 3-soorten uit de bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor ruimtelijke ingrepen alleen ontheffing verleend wordt indien er geen alternatief beschikbaar is en op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- a) *Bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van de natuurlijke habitats*
- b) *Ter voorkoming van ernstige schade aan onder andere gewassen, veehouderijen, bossen en wateren*
- c) *In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*

²⁹ De tabel 3-soorten kunnen verdeeld worden in twee categorieën; hetzij Bijlage 1-soorten van de bijlagen van het (AMvB) Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, of Bijlage IV-soorten van de bijlagen van de Europese Habitatrichtlijn. De aanwijzing van de eerste categorie is nationaal bepaald. Voor de tweede categorie gelden Europese verplichtingen om beschermingsmaatregelen te nemen.

- d) *Ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- e) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. De basis hiervoor vormt de Europese Vogelrichtlijn, waarin ondermeer de bescherming gereguleerd is van alle inheemse en geregeld voorkomende trekvogels, zodat deze 'kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten'. Voor deze vogels is de Flora- en faunawet van kracht. De Flora- en faunawet geeft aan dat alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd zijn tijdens de broedperiode. Ontheffingen voor verstoring tijdens de broedperiode worden niet verleend. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen van een aantal in Nederland kwetsbare vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermd zijn en categorie 5 alléén tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor deze soorten is daarom vaak ook inzicht nodig in de rust- en verblijfplaatsen in het plangebied en de omgeving. De onderscheiden categorieën zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, ook buiten het broedseizoen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil)
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus)
3. Nesten van vogels, zijnde géén koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk)
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil)
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Boerenwaluw, Groene specht en Torenvalk)

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 tot en met 4 de volgende soorten: *Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw*. De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter óók jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen. Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten: *Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht*.

Voor het verstoren van broedende vogels tijdens de broedperiode wordt geen ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels en/of de jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen geldt een zware toets, vergelijkbaar met die van tabel 3-soorten. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen alternatief beschikbaar is en aan specifieke wettelijke criteria wordt voldaan, voortkomend uit de Europese Vogelrichtlijn. Deze criteria zijn:

- a) - *Volksgezondheid of openbare veiligheid*
  - *Veiligheid van het luchtverkeer*
  - *Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren*
  - *Bescherming van flora en fauna*
- b) *In verband met onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- c) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

In het geval van vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen te nemen, en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Hierbij is altijd een zogenaamde omgevingscheck nodig om inzicht te krijgen in de lokale omstandigheden. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I, in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen; artikel 2, lid 1. De tekst daarvan is als volgt: "Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken".

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Over de Rode Lijst

De Rode Lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode Lijst zijn geplaatst, zijn alléén beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Soorten kunnen op de Rode Lijst worden opgenomen wanneer zij zeldzaam zijn of wanneer de trend negatief is. Voor soorten van de Rode Lijst is niet per definitie een ontheffing vereist. Deze lijst heeft een signalerende functie en dient als een instrument ten behoeve van beleidsontwikkeling. Het zeldzamer worden van een bepaalde soort en het daarmee in een andere categorie terechtkomen, kan wel tot gevolg hebben dat een soort door de minister onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet wordt gebracht. Voorts geldt dat voor beschermde Rode Lijstsoorten de gunstige staat van instandhouding eerder in het geding kan zijn, waardoor eerder compenserende maatregelen kunnen worden geëist.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 van 25 mei 1998 (in werking getreden op 1 oktober 2005) behelst de bescherming van natuur en landschap. De gebiedsbescherming staat centraal in deze wet: er zijn verschillende gebieden aangewezen die vanwege hun specifieke belang voor flora en/of fauna van groot belang zijn. De schaal en beschermde waarden van de gebieden varieert, evenals het bevoegd gezag (provincie, dan wel Ministerie van E, L & I). De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt:

- Natura2000-gebieden (Speciale beschermingszones Vogel- en Habitatrichtlijn)
- Beschermde natuurmonumenten (inclusief voormalige / Staatsnatuurmonumenten)

Natura2000-gebieden

De bescherming van Natura2000-gebieden volgens de Natuurbeschermingswet 1998 is vergelijkbaar met de bescherming volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Nederland past een vergunningstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Minister van E, L & I. Natura2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Op dit moment worden voor alle Natura2000-gebieden beheerplannen opgesteld die duidelijk maken welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

In de sinds 1 oktober 2005 gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 vallen de Beschermde natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten beide onder één noemer: Beschermde natuurmonumenten. Verder wordt onderscheid gemaakt tussen Beschermde natuurmonumenten die binnen en buiten Natura2000-gebieden liggen: Het beschermingsregime van de gebieden die binnen definitief aangewezen Natura2000-gebieden liggen en die al onder de oude wet zijn aangewezen, is vervallen. Natuurwaarden en natuurschoon waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura2000-gebied. Voor gebieden die buiten de Natura2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij de minister van E, L & I of de provincie een vergunning heeft verleend.

Wijze van toetsing Natuurbeschermingswet 1998

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of activiteiten moet altijd inzichtelijk worden gemaakt of (significant) negatieve effecten optreden. Deze effectbepaling wordt gedaan in een zogenaamde 'Voortoets'. De Voortoets heeft drie mogelijke uitkomsten:

1. Er is met zekerheid géén sprake van negatieve effecten: er is geen vergunning noodzakelijk
2. Er kan niet worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden, maar deze effecten zijn niet significant negatief, hetgeen betekent dat de instandhoudingsdoelen niet worden geschaad. Wanneer de effecten voor het bevoegd gezag aanvaardbaar zijn, dan wordt een vergunning verleend met daarin mogelijk bepaalde voorschriften of beperkingen

3. Er is sprake van negatieve effecten én deze zijn significant: één of meer van de instandhoudingdoelstellingen worden mogelijk geschaad. Er is een zogenaamde 'Passende beoordeling' noodzakelijk, gevolgd door een vergunningprocedure

De 'Passende beoordeling' kent vervolgens ook drie mogelijke uitkomsten:

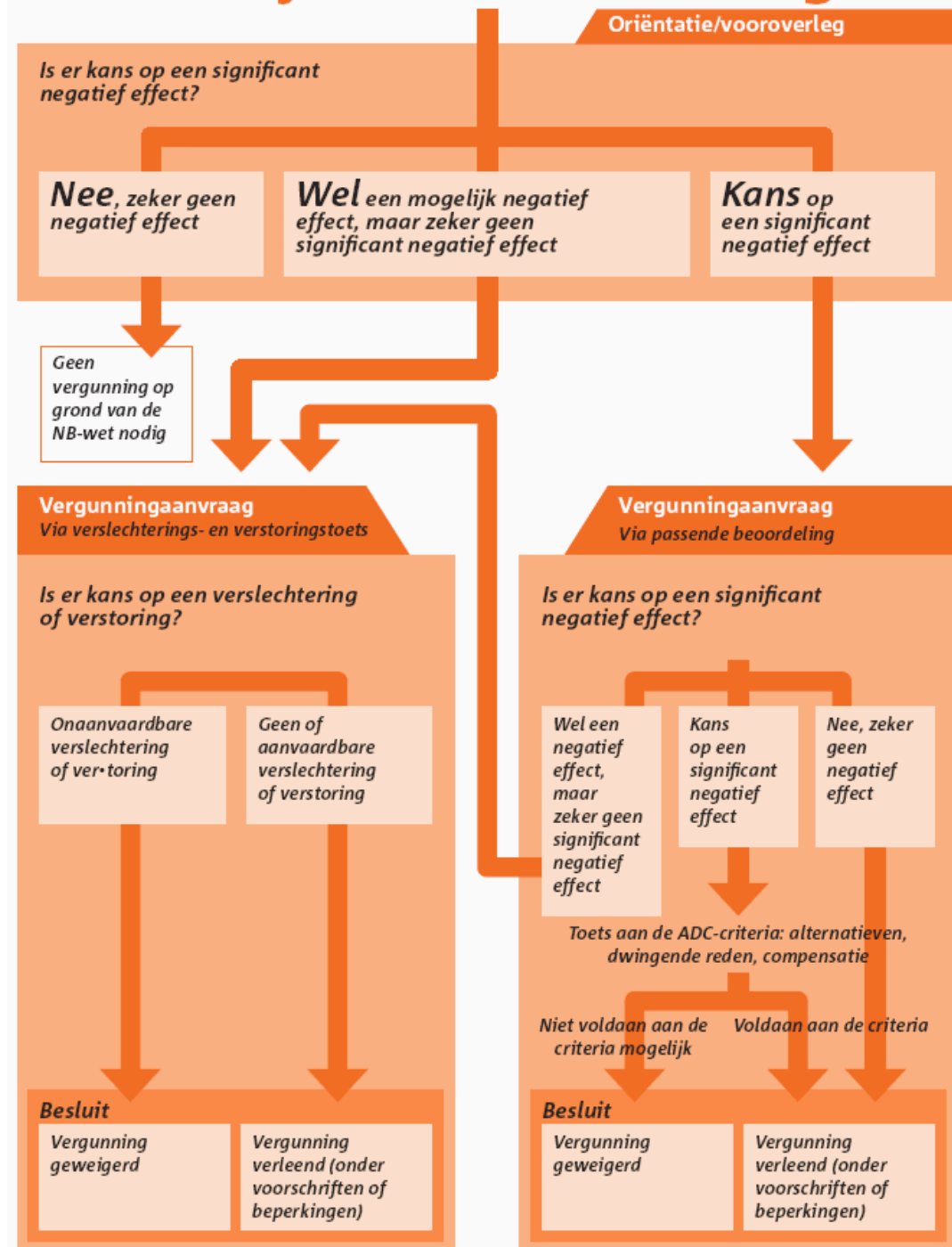
- 3.1. Bij nadere beschouwing blijkt er toch geen sprake te zijn van negatieve effecten (een enigszins theoretische optie). Deze uitkomst kan desgewenst door het Bevoegde Gezag worden bevestigd. Dat kan door een vergunning aan te vragen (die dan formeel niet nodig wordt bevonden) of door informele afstemming
- 3.2. Er is wel sprake van een negatief effect, maar de omvang van dit effect blijkt bij nadere beschouwing niet significant negatief te zijn. Daarbij is ook rekening gehouden met cumulatieve effecten van andere ontwikkelingen. Een vergunning dient te worden aangevraagd, die mogelijk voorschriften en/of beperkingen zal bevatten.
- 3.3. Er zijn significant negatieve effecten, effecten kunnen niet worden uitgesloten. Er zal gekeken moeten worden naar de belangen en argumenten om de ontwikkeling op de beoogde wijze en locatie uit te voeren. Deze criteria worden de 'ADC-criteria' genoemd (Alternatieven, Dwingende redenen voor groot openbaar belang, en Compensatie). Wanneer niet aan deze ADC-criteria kan worden voldaan wordt geen vergunning verleend. Wanneer er wel aan kan worden voldaan kan uiteindelijk door de provincie of de Minister van E, L & I een vergunning worden verleend met mogelijk voorschriften en/of beperkingen.

De ADC-criteria zijn:

- Zijn er alternatieven (voor de locatie en/of voor de ontwikkeling zelf) mogelijk en overwogen die mogelijk tot minder schade aan beschermde natuurwaarden leiden?
- Is er sprake van een zogenaamde 'dwingende reden van groot openbaar belang'? Er worden verschillende wettelijke belangen onderscheiden. Wanneer sprake is van mogelijke effecten op door de EU als 'prioritair' aangemerkte soorten of habitats, is het aantal mogelijke redenen veel kleiner
- Op welke manier wordt getracht de schade zo klein mogelijk te laten zijn (mitigatie) of te compenseren? Zulke maatregelen dienen overigens te worden getroffen vóórdat de ontwikkeling kan worden gerealiseerd

Onderstaand stroomschema (figuur b1.1) geeft het vervolgtraject weer vanaf het moment van het gereedkomen van de Voortoets (eerste blok 'Oriëntatie/vooroverleg').

Project of handeling

Stroomschema Natuurbeschermingswet 1998 [LNV, Over beheerplannen en vergunningen]

Bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de basis voor de vaststelling van het ruimtelijke beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Het stelsel van de Wro gaat ervan uit dat plannen van een hogere overheid doorwerken naar lagere overheden. De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd in de Nota Ruimte (structuurvisie op rijksniveau) en Verordening Ruimte (provinciaal niveau) inclusief omgevingsplannen. De begrenzingen en indelingen bij de begrenzingen en bijbehorende doelen en/of doelsoorten verschillen per provincie, maar zijn altijd geheel of gedeeltelijk vastgelegd in provinciale omgevingsplannen en – verordeningen. Deze zijn bindend voor het vaststellende bestuursorgaan: gemeenten dienen de bescherming vast te leggen in hun bestemmingsplannen.

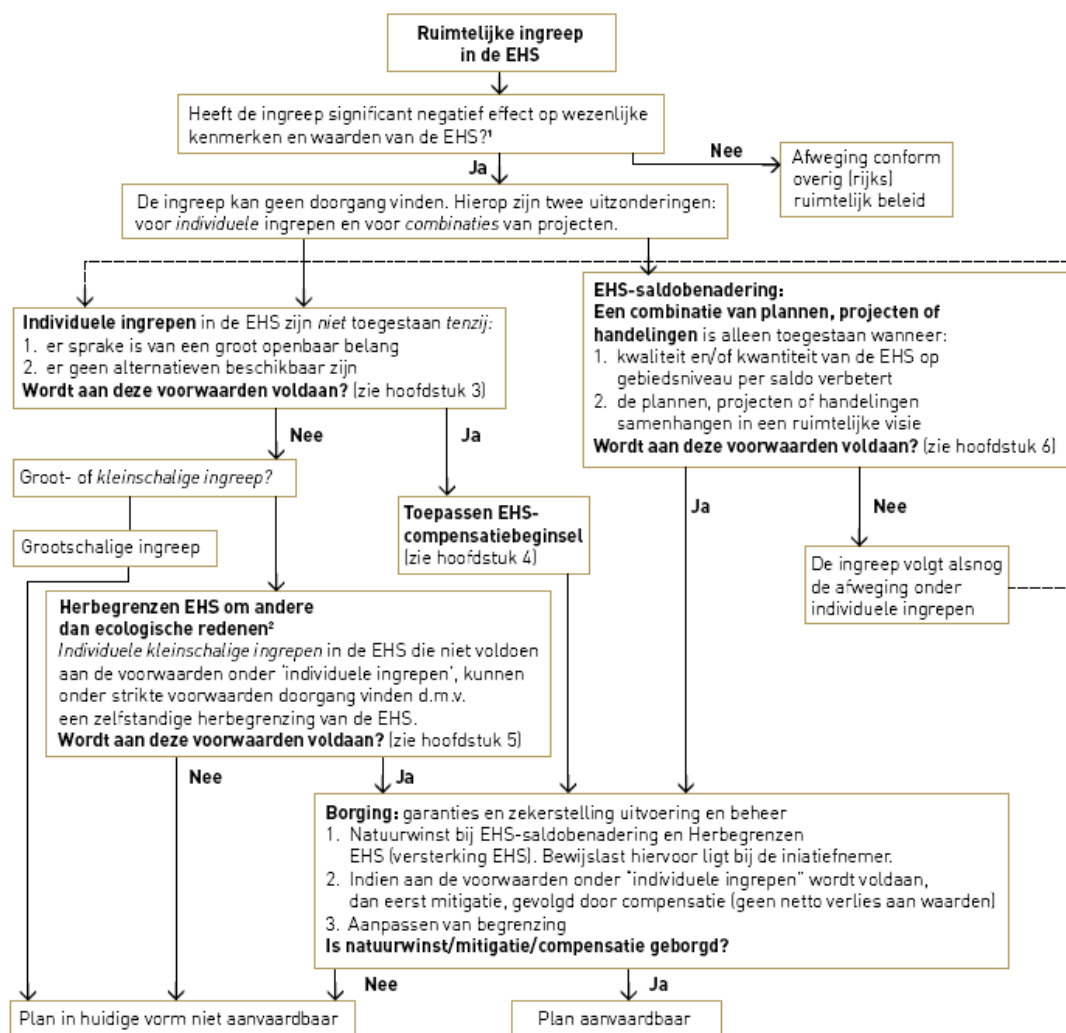
Het ruimtelijke beleid voor de EHS is altijd gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van de EHS, waarbij tevens rekening wordt gehouden met andere gebiedsbelangen. Binnen de EHS is conform de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime van toepassing. Plannen, projecten of handelingen worden volgens dit regime beoordeeld.

Als wezenlijke kenmerken en waarden definieert de Verordening Ruimte de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om de bij het gebied behorende natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde.

Bij toetsing van de ingreep aan de EHS zijn de 'Spelregels EHS', een gezamenlijke uitwerking van Rijk en provincies, van toepassing. Het document heeft geen formele status maar vormt de basis voor het ruimtelijke beleid per provincie, zoals provinciale structuurvisies. In de spelregels wordt onder meer de eis gesteld dat voor ingrepen binnen de EHS aangetoond moet worden dat, bij aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden, er geen reële locatiealternatieven zijn én er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

Wanneer een ontwikkeling gepaard gaat met een ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de mogelijke effecten op de EHS noodzakelijk. Wanneer er geen ruimtelijke procedure van toepassing is, maar wel mogelijke effecten op de EHS denkbaar zijn, is het raadzaam (en in sommige gevallen alsnog noodzakelijk) toch een toetsing aan de doelen van de EHS uit te voeren en in overleg te treden met het bevoegd gezag, de gemeente.

In onderstaand stroomschema zijn deze en aanvullende stappen en benodigde onderbouwingen weergegeven [Ministerie van LNV, Spelregels EHS, 2007].

Stroomschema EHS [LNV, Spelregels EHS, 2007]

¹ Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een netto of reeds gesaldeerd effect. Indien de ingreep plaats vindt in een Natura2000-gebied gelden aanvullende regels

² Een andere mogelijkheid in de EHS is herbegrenzing om ecologische redenen. Deze mogelijkheid is echter niet weergegeven in dit schema omdat er geen ruimtelijke ingreep aan ten grondslag ligt

Bijlage

7

Kaarten in groot formaat (A3)

